



**Bamble
kommune**

Kommunedirektørens forslag til Økonomiplan for 2024 – 2027

Bamble kommune

02.11.23



Innholdsfortegnelse

Forord Økonomiplan 2024 - 2027	3
Budsjettvedtak	5
Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel	9
Planoversikt	10
Økonomisk utvikling i planperioden	11
Hovedtallene i budsjettforslaget	19
Investeringer i økonomiplanen	27
Kommunens tjenesteområder	31
Samfunn	31
Oppvekst	48
Velferd	61
Støtte og utvikling	73
Folkevalgte	84
Finansiering og sentrale poster	86
Vedlegg	88
Dokumentasjon av frie inntekter i rammetilskuddet	92
Selvkostkalkyle	95

Forord Økonomiplan 2024 - 2027

Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan behandles i to deler. Første del er kommunedirektørens kunnskapsgrunnlag, som beskriver kommunens status, samfunnsendringer og utviklingstrekk. Kommunedirektørens forslag til budsjett og økonomiplan bygger videre på kunnskapsgrunnlaget, og fremviser økonomiske forutsetninger, prioriteringer og bevilgninger for å møte de endringene vi står ovenfor. Økonomiplanen er også kommuneplanens handlingsprogram og spesifiserer delmål for oppfølging av hovedmål og strategier fra kommuneplanens samfunnsdel, temaplaner, samt øvrige folkevalgte vedtak.

Det er urolige tider

Vi lever i en urolig tid hvor flere opplever økonomiske vanskeligheter. 2023 har så langt vært et krevende økonomisk år, og usikkerheten som råder både nasjonalt og internasjonalt, merkes godt. Bamble kommune går i skrivende stund mot et betydelig merforbruk i 2023. Stigende renter, urolige finansmarkeder og høy pris- og lønnsvekst legger press på kommunens økonomi. Bamble kommune har de senere årene gjennomført flere store investeringer, og dette gjør oss utsatt for rentehevinger. Omfanget av denne usikkerheten er uvant, og stiller høye krav til innretting og oppfølging av budsjettet for 2024 og de kommende års budsjetter.

Hvordan skal vi tilpasse oss en usikker fremtid?

Bamble kommune har god styring og kontroll, men rammebetingelsene våre er i endring. Kommunens budsjetter påvirkes av en rekke forhold, og handlingsrommet vårt har blitt mindre de senere årene. Det er lite som tyder på at de økonomiske rammebetingelsene blir bedre i økonomiplanperioden, og behovet for stram og ansvarsfull økonomistyring vil vedvare.

Bamble kommune har et godt tjenestetilbud og er en god kommune å bo i. Folketallet har vært stabilt over flere år, men befolkningens alderssammensetning er endret, og vil endres ytterligere. Dette har konsekvenser for kommunens inntektsgrunnlag, og for hvilke tjenester kommunen skal tilby. For å sikre en bærekraftig utvikling over tid, må tjenestene tilpasses befolkningsutviklingen. Det vil alltid oppleves som vanskelig når nivået på eksisterende tjenester nedjusteres, både for innbyggerne som brukere av de kommunale tjenestene og for de ansatte, men det er avgjørende å omdisponere ressurser dit behovene øker.

Selv om den økonomiske situasjonen er alvorlig, er det viktig å huske på at vi har en rekke gode satsninger og tiltak som videreføres i perioden. For at vi skal kunne fortsette å levere gode tjenester, må vi imidlertid tenke nytt og arbeide kunnskapsbasert med planer, tiltak og endringer. Det er i dag ikke handlingsrom til å styrke tjenestene, og alle nye tiltak må vurderes opp mot andre tjenestetilbud. Fremover blir det nødvendig med strengere prioriteringer av nye investeringer. Bamble kommune bruker mer penger per innbygger enn våre sammenligningskommuner på de aller fleste tjenestene.

Stramme driftsrammer og vanskelige prioriteringer

Driftsrammene våre er stramme og har vært det gjennom flere år. Kommunedirektøren legger frem et budsjettforslag i balanse, men forslaget bygger på forutsetninger om vesentlige innsparinger og omstilling av kommunens drift i økonomiplanperioden. På grunn av den økonomiske situasjonen har ikke kommunedirektøren funnet grunnlag for å legge frem oversikter over udekkede behov og ønskede tiltak. Dette gjelder både drifts- og investeringstiltak.

Økonomiplan for 2024-2027

I kommunedirektørens budsjettforslag ligger det inne en rekke konkrete innsparingstiltak. Det er imidlertid avgjørende at kommunens kostnadsnivå reduseres ytterligere i årene fremover, og det er derfor lagt inn et økt effektiviseringskrav i hele økonomiplanperioden. Det nye effektiviseringskravet er lagt inn for å møte kommende utfordringer, og kommer i tillegg til allerede vedtatte tiltak som kommunalområdene tidligere ikke har funnet dekning for.

Kommunedirektøren ser behov for å igangsette et gjennomgripende arbeid i 2024, for å skape et større og bedre handlingsrom for årene fremover. For å lykkes med å redusere merforbruket og tilpasse driften til eksisterende driftsrammer, må hele kommunen involveres.

Den økonomiske situasjonen krever tydelige prioriteringer og tiltak som gir effekt, og omstillingsarbeidet vil bli krevende for både folkevalgte, ledere, ansatte og tillitsvalgte. Kommunestyret må forvente å få forelagt saker og utredninger gjennom økonomiplanperioden for vedtak om omstilling og/eller innsparinger, herunder vurderinger av tjenestestruktur, endring av tjenestenivå, og andre tiltak for å frigjøre eller omdisponere ressurser.

Samarbeid og tillit

Ingen kan løse fremtidens utfordringer alene. Vi er avhengige av å jobbe sammen på tvers av fagområder og organisasjonsnivå, og sammen med folkevalgte, innbyggere og frivilligheten. Felles virkelighetsforståelse, tillit til hverandre og godt samarbeid er avgjørende for å lykkes med dette arbeidet.

Ved å ta gode valg for kommende års budsjetter, vil vi fortsatt ha god styringsevne, til tross for usikkerhet i rammebetingelsene og strammere økonomiske rammer. Det er viktig å planlegge for, og å skape handlingsrom og styringsevne, slik at vi kan følge opp kommuneplanens samfunnsdel om at Bamble kommune skal være en attraktiv, inkluderende og klima- og miljøvennlig kommune frem mot 2040.

Avslutningsvis

Avslutningsvis vil jeg minne om at det skjer mye bra i Bamble kommune. Det er stor oppmerksomhet om både tjeneste- og samfunnsutvikling, og hver dag møter engasjerte medarbeidere på jobb med ønske om å skape gode tjenester, til det beste for kommunens innbyggere og næringsliv. Bamble kommune er i mine øyne en spennende og attraktiv kommune, med gode forutsetninger for videre utvikling.

Årets budsjettarbeid har vært krevende for organisasjonen, og jeg ønsker å takke kommunalområdene for arbeidet som er lagt ned.

Vi håper budsjettdokumentet danner et godt grunnlag for den videre folkevalgte behandlingen. Informasjonsmengden er omfattende, og administrasjonen vil være behjelpelig med avklaringer og tilleggsinformasjon i den videre prosessen.

Bamble, 02.11.2023

Steinar Hansen

Kommunedirektør

Budsjettvedtak

Budsjettprosess

Budsjettprosessen for 2024-2027 med politisk behandling er som følgende:

Kunnskapsgrunnlaget

- 21.-23.august - Råd og utvalg
- 24. august - Formannskap
- 07. september - Kommunestyret

Økonomiplan:

- 02.november - Publisere kommunedirektørens økonomiplan- og budsjettforslag
- 20.-22 november - Råd og utvalg
- 23. november - Møte formannskap, innstilling
- 14. desember - Møte kommunestyre

Prosessen er forankret i følgende bestemmelser:

- Økonomireglement for Bamble kommune.
- Kommunelovens økonomiregler
- Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 med vedlegg legges til grunn for Bamble kommunes virksomhet i perioden.

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1. Målene og budsjettpremissene slik de fremkommer i kunnskapsgrunnlaget og i økonomiplanen legges til grunn for Bamble kommunes virksomhet og tjenester i perioden.

2. Driftsbudsjettet for 2024 og økonomiplan 2024-2027 vedtas i henhold til bevilgningsoversikter drift etter § 5-4 første ledd og § 5-4 andre ledd. Investeringsbudsjettet for 2024 og økonomiplan 2024-2027 vedtas i henhold til bevilgningsoversikter investering etter § 5-5 første ledd og § 5-5 2. ledd. I budsjettet for 2024 forutsettes det at kommunalombudet driftsrammer og investeringsrammer bevilges netto. Kommunedirektøren har fullmakt til å disponere/avsette på kommunalombudetenes fond, samt å overføre midler fra kommunalombudetenes driftsbudsjetter til investeringsbudsjetter.

3. Kommunestyret godkjenner låneopptak på inntil kr. 132.905.000 til finansiering av investeringer i 2024. Kommunestyret godkjenner opptak av Startlån i Husbanken i 2024 til videre utlån på inntil kr. 60 000 000.

4. Kommunestyret vedtok ny alminnelig taksering av alle eiendommer, gjeldende fra 1.1.2021, K-sak 1/21 den 11.02.21. Den generelle skattesatsen settes til 4 promille

Økonomiplan for 2024-2027

1. I henhold til eiendomsskatteloven (eskl.) § 12, bokstav a differensieres skattesatsen, ved at satsen som skal gjelde for bolig- og fritidseiendommer settes til 3,0 promille.
 2. Det tilordnes bunnfradrag for bolig- og fritidseiendommer i 2023 på kr. 350 000,-
 3. Eiendommer i henhold til vedlagte liste gis fritak etter eiendomsskatteloven §7. Fritaket gis for et år av gangen.
 4. Retningslinjer for bunnfradrag videreføres uendret.
 5. Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget (overgangsregel til eskl. §§ 3 og 4, første ledd første pkt.).
5. Tidligere vedtatte bevilgninger til investeringer som er ubrukte ved utgangen av 2023 videreføres til bruk i 2024 i den utstrekning det er behov for rebudsjettering av ubrukte midler. Kommunedirektøren delegeres fullmakt til å justere budsjettene for 2024 når regnskapet for 2023 er klart.
6. Budsjettet for KF Frisk Bris vedtas i styremøte ultimo november. Budsjettvedtak legges ved.
 7. Gjeldende økonomireglement vedtatt av kommunestyret legges til grunn for disposisjoner iht. dette vedtaket.
 8. Budsjettramme for kontrollarbeidet i Bamble kommune (kontroll, tilsyn og revisjon) for 2024 settes til 1.650.000,-.
 9. I henhold til kommuneloven § 14.2 vedtas følgende finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi, prosent i forhold til brutto driftsutgifter:
 1. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter skal over tid gjennomsnittlig minst være på nasjonalt mål for netto er fra TBU satt til 1,75%.
 2. Kommunens samlede disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter skal minst være på gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 7 i sist avlagt regnskap, 12,8.
 3. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter skal normalt ikke overstige gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 101,7%.
 4. Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter skal normalt ikke overstige gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 5,2%.
10. Kommunedirektøren gis fullmakter til å justere mellom kommunalområdenes driftsrammer for tekniske og ikke prinsipielle endringer i løpet av året.
11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre innsparingstiltakene slik de fremkommer i budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027. Det skal rapporteres i driftsrapportene om status og fremdrift for innsparingstiltakene.
12. Kommunedirektøren gis fullmakt til å kunne iverksette avtalen om bruk av kassekreditt med kassekreditt inntil 50 mill. kroner slik den er angitt i avtalen med vår hovedbankforbindelse DNB, og kan trekke på denne ved behov.

13. Ved omstilling i Bamble kommune skal det avklares

1. mulighet for omplassering i lignende stilling fast
2. mulighet for omplassering lignende stilling midlertidig
3. mulighet for omplassering i annen stilling
4. mulighet for kvalifisering til annen stilling

Omstilling og nedbemanning skal gjennomføres i tråd med lov og avtaleverk og vedtatte retningslinjer i Bamble kommune. Dersom den ansatte etter endt prosess selv velger å takke nei til foreslåtte løsning, kan oppsigelsesprosess igangsettes.

14. Kommunale avgifter og betalingssetser økes med 6,7 % (kommunal deflator 2022) med følgende unntak:

Avgifter og gebyrer der satsene fastsettes sentralt.

- a) Husleier innenfor kontraktperioden justeres i tråd med husleielovens bestemmelser.
- b) Husleiene i omsorgsboliger skal inkludere kostnader til TV og internett.
- c) Priser for utlevering av eiendomsinformasjon reguleres med 3,7%. Avrundes opp til nærmeste 1 krone for beløp under 100 kroner og nærmeste 5 kroner for beløp over 100 kroner.
- d) Mindre endringer av reguleringsplaner etter plan og bygningsloven §12-14 settes opp til 25 000 kroner.
- e) Gebyrområdene har følgende dekningsgrader for 2024:
 - o Vann 100%
 - o Avløp 100%
 - o Renovasjon 100%
 - o Feiing 100%
 - o Slamtømming 100%
 - o Private planer 100%
 - o Byggesak 100%
 - o Oppmåling 100%
 - o Tilsyn og kontroll 100%
- f) Forskrift for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven, matrikkelloven, forurensingsloven, konsesjonsloven og jordloven behandles som egen sak. Gebyrregulativene reguleres slik at målet om 100% dekning av selvkost i oppnås i 2024.
- g) Årsgebyret for vann i Bamble kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Abonnementsgebyret i 2024 settes lik kr 3 631 og forbruksgebyret lik 17,19 kr/m³. Samlet årsgebyr blir da kr 5 780 for en normalabonnet med årlig vannforbruk lik 125 m³.
- h) Årsgebyret for avløp i Bamble kommune er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Abonnementsgebyret i 2024 settes lik kr 4 634 og forbruksgebyret lik 23,75 kr/m³. Samlet årsgebyr blir da kr 7 603 for en normalabonnet med årlig vannforbruk lik 125 m³.
- i) Normalgebyret for renovasjon i 2024 settes lik 4 370 kroner. Dette er en endring på 12,5 % fra 2023 til 2024. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.
- j) Normalgebyret for slamtømming i 2024 settes lik 4 531 kroner. Dette er en endring på 15,0 % fra 2023 til 2024. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.
- k) Normalgebyret for feiing i 2024 settes lik 950 kroner. Dette er en endring på 4 % fra 2023 til 2024. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.
- l) Salg av tilleggstomt til eksisterende bolig: med henvisning til Kommunestyresak 99/12 fastsetter administrasjonen pris ut ifra lokale forhold.

- m) Bevillingsgebyret blir regulert av Helse- og omsorgsdepartementet som vedtar en endring av «Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv» § 6-2. Endringsforskriften blir som oftest vedtatt i november og endringen trer i kraft 1. januar året etter.
 - n) Tobakksgebyr: Tilsynsgebyret for tobakk er regulert av Lov om vern mot tobakkskader (tobakkskadeloven) § 15 og forskrift om registrerings- og bevillingsordning for tobakksvarer mv § 33. Tilsynsgebyret blir regulert Helse- og omsorgsdepartementet gjennom en endringsforskrift som vanligvis blir vedtatt i november og trer i kraft 1. januar året etter.
 - o) Foreldrebetaling for mat på SFO, kost i barnehagene, betaling kost barnehageansatte, salg av kantineprodukter på skolene og husholdningspenger i bofellesskap økes med prisveksten for 2024 på 3,9% slik at inntektene økes i takt med kostnadene.
 - p) Det foreslås i statsbudsjettet at maksimalprisen for et ordinært heltidstilbud i barnehage opprettholdes med 3 000 kroner fra 01.01.2024 og reduseres til 2 000 kroner fra 01.08.2024. Foreldrebetaling gjelder for 11 måneder og hvis statsbudsjett-forslaget blir vedtatt, skal foreldrene maksimalt betale 28 000 kroner for en barnehageplass i 2024.
 - q) Helse og omsorgs betalingssetser følger forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester (FOR-2011 - 12 - 16 - 1349).
 - r) For konsultasjoner ved vaksinasjonskontoret tas en konsultasjonstakst på 150 kr for de over 16 år, under 16 år gratis. I tillegg kommer vaksineprisen rundet av til nærmeste 50 kr. Influensavaksine prises hver høst i forhold til innkjøpspris og andre kostnader evt. ved statlige føringer så brukes disse.
 - s) Middager som kjøres ut økes med 20 kroner per porsjon.
 - t) Når det gjelder egenandeler som ikke er fastsatt av Stortinget vil disse legges på samme nivå som nærliggende og sammenlignbare kommuner innenfor forskriftens rammer.
 - u) Når det gjelder betalingssetser for praktisk bistand og opplæring så vil betalingsregulativet i tillegg til å holde seg innenfor forskriftens rammer gjelde for alle brukere.
 - v) For nye tjenester, spesielt innenfor velferdsteknologi, vil betalingsregulativet settes opp i henhold til de rammer forskriften setter.
15. Tilskudd og refusjoner som går mot lønn, reguleres mot reell lønnsøkning.
16. Administrasjonen gis fullmakt til å justere gjeldende betalingsregulativer med vedtatt prisstigning. Hvis det ikke er vedtatt noe annet, så avrundes satsene til nærmeste hele krone. Hvis det er aktuelt med andre endringer enn prisregulering fremmes dette som egen sak til kommunestyret.
17. I henhold til lov om sosiale tjenester og lov om barnevernstjenester fastsettes utlånsrammen til 2 000 000 kroner og garantirammen for lån til 2 000 000 kroner. Det settes ikke begrensninger i adgangen til å innvilge enkeltlån/garantier innenfor de fastsatte rammer.

Satsingsområder i kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel definerer hvilke områder Bamble kommune skal prioritere frem mot 2040. I strategidokumentet og økonomiplanen skal vi følge opp satsingsområder, mål og strategier fra samfunnsdelen. Alle satsingsområdene er tverrsektorielle. Det vil si at de gjelder for alle

kommunalområdene, og at vi må jobbe som et lag for å oppnå ønsket utvikling. Nedenfor følger en illustrasjon som viser satsingsområdene og målene fra samfunnsdelen. Se kommunestyrets vedtatte kommuneplanens samfunnsdel for en mer fylldig beskrivelse av satsingsområdene.



Attraktive Bamble



Inkluderende Bamble



Klima- og miljøvennlige Bamble

Samarbeid for å nå målene

Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge

Bamble er kjent som en attraktiv besøks- og fritidsboligkommune med gode opplevelser

Bamble er en tilrettelegger for nytt og eksisterende næringsliv som sikrer vekst, utvikling samt ivaretar miljø og mennesker

I Bamble har vi selvstendige innbyggere som opplever å mestre egne liv og tilhøre et fellesskap

I Bamble opplever innbyggerne å ha god helse gjennom hele livet

Bamble har skoler og barnehager av høy kvalitet som gir nødvendige forutsetninger for fremtidig velferd

Innbyggerne i Bamble deltar i samfunnet gjennom arbeid, utdanning og aktivitet

Bamblesamfunnet verdsetter likestilling, mangfold og ulikhet

Bamble kommune reduserer sine klimagassutslipp i tråd med nasjonalt fastsatte mål

Bamble har en bærekraftig forvaltning av økosystemer i kommunen

Bambles innbyggere har gode holdninger og verdier som tar hensyn til klima og miljø

Kommunen som organisasjon

Delmål og prioriteringer neste 4 år

Satsningsområdene, målene og strategiene i samfunnsdelen har et langsiktig perspektiv, og er utformet på et overordnet strategisk nivå. Kunnskapsgrunnlaget, som ble vedtatt i Bamble kommunestyre 07.09.2023, sak 73/23, beskriver at prosessen med mål og prioriteringer flyttes til økonomiplanarbeidet. Delmålene knyttes til de overordnede målene i samfunnsdelen, og delmålene vises under hvert kommunalområde i økonomiplandokumentet. Bakgrunnen for

dette er at selv om målene er tverrsektorielle, så kan det være delmål som er særlig relevante for de ulike kommunalområdene. Bamble kommunestyre vedtok at kommunedirektørens kunnskapsgrunnlag 2024-2027 legges til grunn for utarbeidelse av budsjettgrunnlaget for 2024 og økonomiplan 2024-2027. Kommunalområdenes prioriteringer fremkommer i tiltaksoversikten.

Planoversikt

Planoversikt

Planarbeid er et redskap for å styre kommunens samfunnsutvikling. Det er kommunestyret som er planmyndighet og har ledelsen av den kommunale planleggingen. Den overordnede og langsiktige styringen skjer i kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanen følges opp med prioriteringer i den årlige rulleringen av budsjett og økonomiplan. Kommunen har ansvar for mange tjenester og forvaltningsoppgaver, og det er behov for å utarbeide planer og strategier for både utvikling og drift av kommunens virksomhet.

Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode utarbeide en planstrategi (Plan- og bygningsloven, §10-1). I planstrategien skal kommunestyret drøfte strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen og avklare kommunens

planbehov. Kommunestyret må ta stilling til om kommuneplanens samfunnsdel skal rulleres, samt behovet for andre planer. Kommunestyret vedtok i sak 56/23 «Opptart av arbeidet med ny planstrategi for Bamble kommune 2024-2027», at kommunedirektøren starter opp arbeidet med forberedelse av ny planstrategi. Kommunestyret vil bli involvert i arbeidet med den nye planstrategien over nyttår.

Kommunestyret vedtok i sak 4/22 «Rullering av planoversikten», at oversikten over prioriterte planer skal gjennomgås årlig i forbindelse med behandlingen av budsjett og økonomiplan. Siden det skal utarbeides ny planstrategi, har ikke kommunedirektøren lagt opp til en gjennomgang av planoversikten ved årets behandling av budsjett- og økonomiplan

Økonomisk utvikling i planperioden

I dette kapittelet gis det en samlet redegjørelse for kommunens økonomiske utvikling i fireårsperioden slik det fremkommer i budsjett og handlingsprogram. Kommuneloven har

bestemmelser om bruk av måltall og indikatorer for å vurdere og bestemme den økonomiske handleevne, risiko og utvikling.




Måltall og indikatorer for økonomisk utvikling

Kommuneloven § 14-1 - Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen - krever at kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid, samt utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling. Kommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Kommuneloven Kapittel 28 har bestemmelser om statlig kontroll med kommuner med økonomisk ubalanse (ROBEK). Et usaldert budsjett, eller et budsjett med uspesifiserte innsparinger vil medføre ROBEK. Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for kommunens økonomi. Måltallene er brukt for å redegjøre for den økonomiske utviklingen i perioden.

De sentrale økonomiske indikatorer som er relevante og viktige for å opprettholde stabil tjenesteproduksjon er netto driftsresultat, lånegjeld og disposisjonsfond. Måltallene skal sette langsiktige bærekraftige nivåer på netto driftsresultat og disposisjonsfond sett i lys av kommunens økonomiske situasjon, forventede inntekter og de risikofaktorene kommunen er eksponert for. Her må økonomisk risiko, inkludert lånegjeld og finansplasseringer, ses i sammenheng med evnen til å frigjøre driftsinntekter gjennom netto driftsinntekter og størrelsen på økonomiske buffere avsatt til fond.

KS har utarbeidet forslag til måltall og satt rammer for anbefalte nivåer for den enkelte kommune:

Økonomisk handlingsrom – nøkkeltall brukt av KS for vurdering av økonomisk handlefrihet			
	Netto lånegjeld korrigert for ubunde investeringsfond i pst av driftsinntekter	Netto driftsresultat inkl netto bunde avsetninger i pst av driftsinntekter	Disposisjonsfond inkl. regnskapsmessig mer-/mindreforbruk i pst av driftsinntekter
	Over 75 pst av driftsinntekter	Under 1 pst av driftsinntekter	Under 5 pst av driftsinntekter
	65 - 75 pst av driftsinntekter	1 - 2 pst av driftsinntekter	5 - 8 pst av driftsinntekter
	Under 65 pst av driftsinntekter	Over 2 pst av driftsinntekter	8 pst av driftsinntekter
		Strengere krav for kommuner med lånegjeld over 130 pst	

Nedenfor er det fire indikatorer som er vurdert som vesentlige for å beskrive og målsette den økonomiske utviklingen de neste fire årene. Indikatorene beregnes i forhold til brutto driftsinntekter, som er alle kommunens driftsinntekter unntatt finansinntekter,

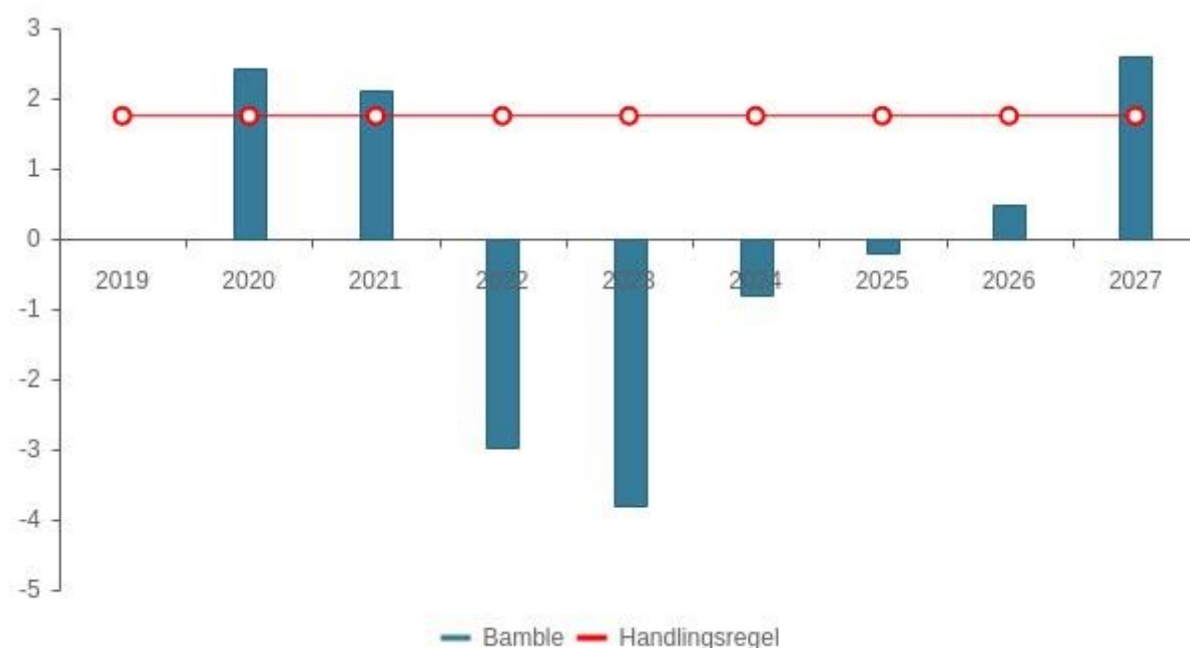
renteinntekter, finansavkastning og eierutbytte, og bruk av fond/avsetninger. Når disse indikatorene vurderes samlet ser vi at Bamble har en svært høy netto lånegjeld og høye netto finans/avdrag. Dette medfører økt økonomiske risiko i årene fremover. Samtidig har Bamble

kommune fortsatt bra med disposisjonsfond, men disse reduseres ved bruk i 2023 og 2024. Samlet sett viser dette en betydelig strammere økonomi fremover enn det som har vært status foregående år.

Samlet sett er det utfordrende å utarbeide gode prognoser for budsjettene for Bamble kommune for årene utover i

økonomiplanperioden. Kjente økonomiske forutsetninger er lagt til grunn, og hovedtallene i vedtatt. Driftsrapportene for 2023 er gjennomgått og etterberegnet så langt det lar deg gjøre. Budsjettet bygger på forutsetningene i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2024 som ble fremlagt i oktober. Disse forutsetningene kan endre seg i løpet av 2023 og 2024. Stortinget vedtar etter planen endelig statsbudsjett i midten av desember

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Bamble	0,00 %	2,44 %	2,11 %	-2,96 %	-3,80 %	-0,80 %	-0,20 %	0,50 %	2,60 %
Handlingsregel	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %

Handlingsregel: Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter skal over tid gjennomsnittlig minst være på nasjonalt mål for netto er fra TBU satt til 1,75%.

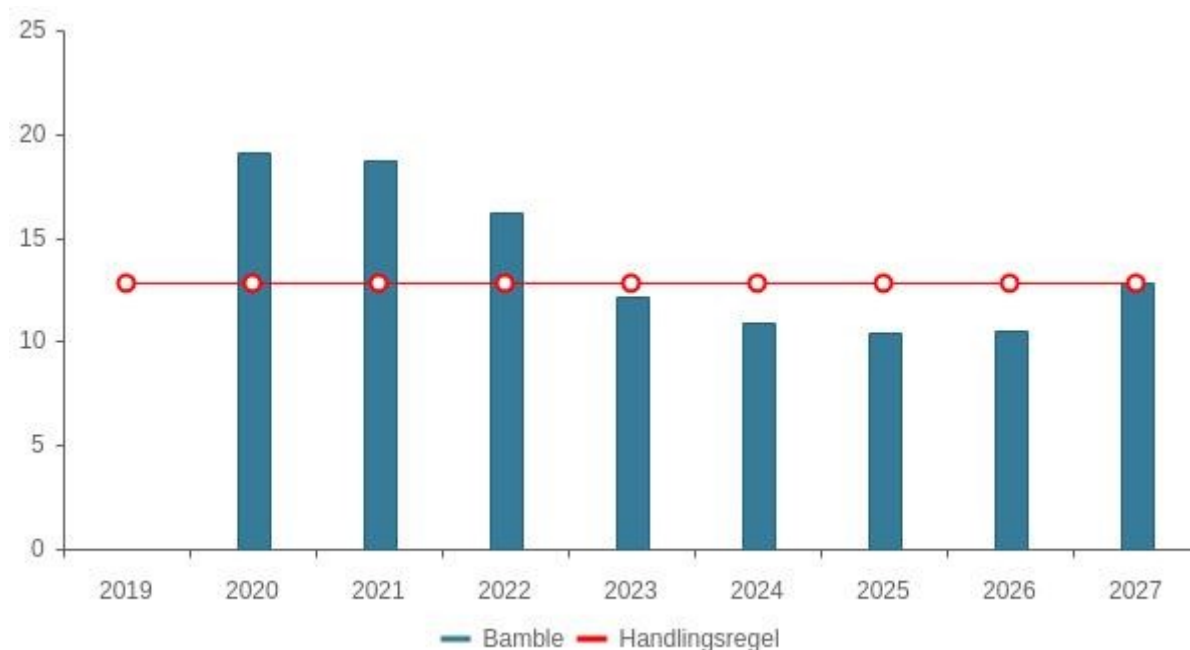
Netto driftsresultat er kommunens overskudd før avsetninger og er kommunebudsjettets sentrale resultatbegrep. Netto driftsresultat over tid skal være positivt hvis kommunen skal ha en bærekraftig økonomisk utvikling.

Bamble kommune har tidligere regnskapsår hatt gode resultater og har hatt positive netto

driftsresultat som er avsatt til fond for bruk senere år. For 2022 var det et negativt netto driftsresultat på 2,96 % og revidert budsjett for 2023 viser negativt netto driftsresultat på 3,8 %. I økonomiplanen fremover er det budsjettert med negativt netto driftsresultat i starten av økonomiplanperioden som utjevnes med positivt netto driftsresultat mot slutten av perioden. For hele økonomiplan perioden 2024-2026 er netto driftsresultat positivt med til sammen 32 mill. kroner.

I perioden når ikke Bamble kommune målet i handlingsregelen på gjennomsnittlig netto driftsresultat på 1,75% for perioden

Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Bamble	0,00 %	19,08 %	18,69 %	16,19 %	12,20 %	10,90 %	10,40 %	10,50 %	12,80 %
Handlingsregel	12,80 %	12,80 %	12,80 %	12,80 %	12,80 %	12,80 %	12,80 %	12,80 %	12,80 %

Handlingsregel: Kommunens samlede disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter skal minst være på gjennomsnittet for KOSTRA gruppe 7 i sist avlagt regnskap, 12,8 %.

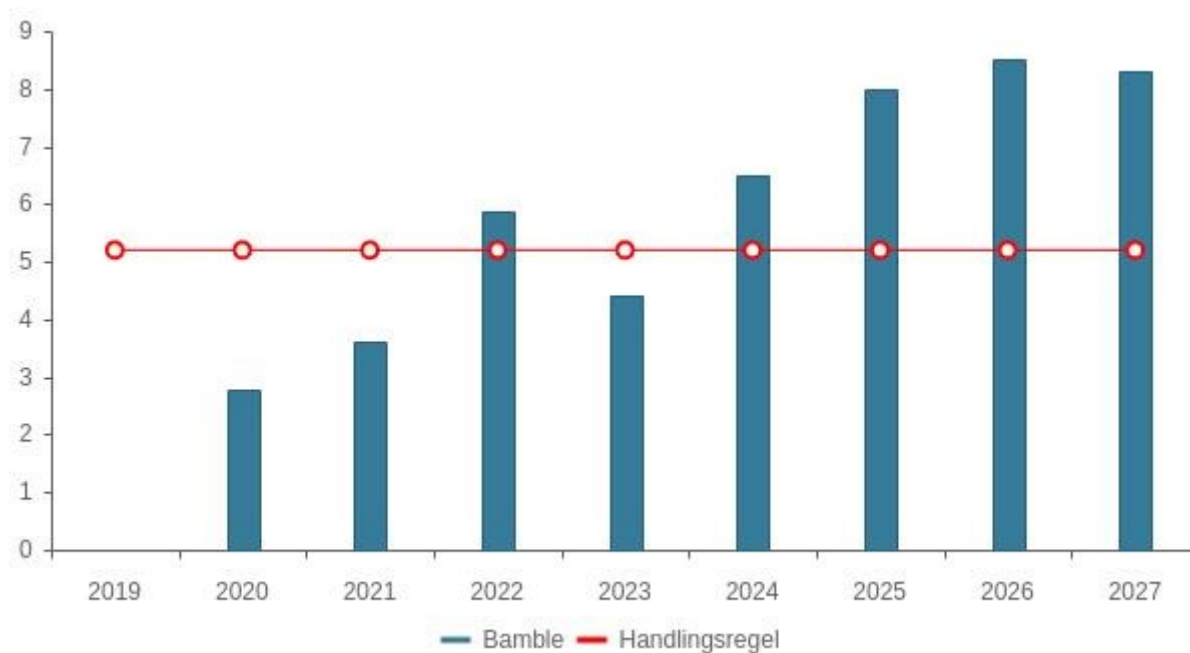
Kommunens disposisjonsfond er avsatt fra ubundne driftsmidler over tid. Disposisjonsfondene omfatter midler avsatt fra driftsoverskudd av kommunestyret selv til Driftsfondet, men også midler til gjennomføring av vedtatt tiltak, øremerkede buffer og virksomhetenes oppsparte midler. Disposisjonsfond brukes til å finansiere både investeringer og driftsutgifter, og er

kommunens driftsbuffer som brukes til å dekke utgifts- eller inntektsutfordringer i løpet av året.

Ved inngangen til 2023 utgjorde kommunens samlede disposisjonsfond 16,19 % av brutto driftsinntekter. Revidert budsjett viser av disposisjonsfondene vil være på 12,2 % ved utgangen av 2023. Det ble brukt betydelig med fond både i 2022 og i 2023.

Disposisjonsfondene reduseres til 10,9 % i 2024 og er lavere enn handlingsregelen i årene frem mot 2027, og er tilbake på nivå med handlingsregelen i 2027 til 12,8 %.

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Bamble	0,00 %	2,79 %	3,62 %	5,88 %	4,40 %	6,50 %	8,00 %	8,50 %	8,30 %
Handlingsregel	5,20 %	5,20 %	5,20 %	5,20 %	5,20 %	5,20 %	5,20 %	5,20 %	5,20 %

Handlingsregel: Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter skal normalt ikke overstige gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 5,2 %.

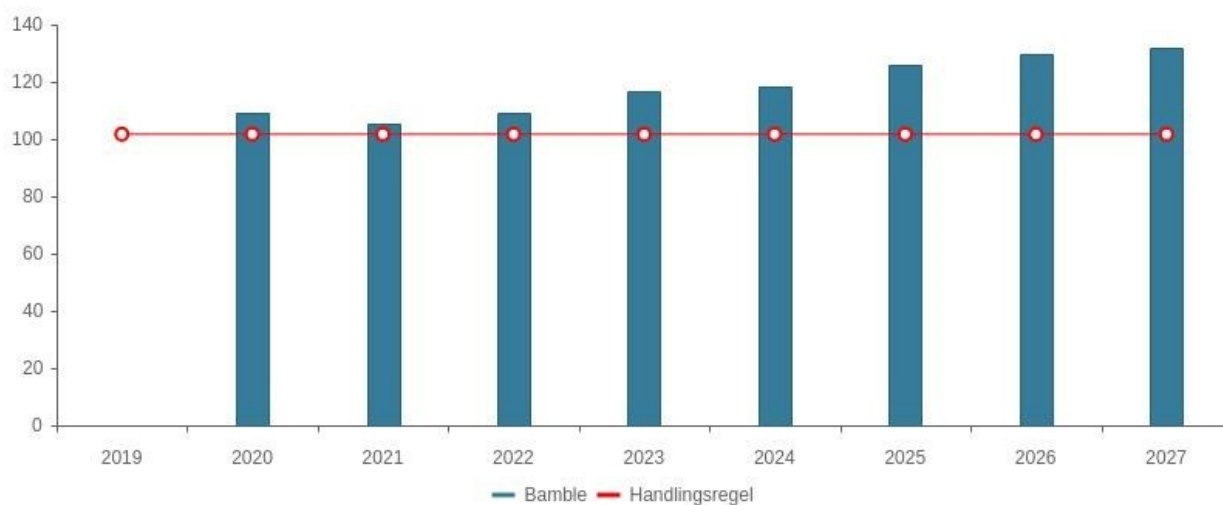
Resultatbegrepet viser hvor stor andel av driftsinntektene som netto er bundet opp til tilbakebetaling av lån og plasseringer. I netto finans omfattes renteutgifter/-inntekter på lån, avdrag, renteinntekter, tap/gevinst på finansplasseringer og utbytter/eieruttak. Netto finans og avdrag er avhengig av valgt finansieringsstrategi, størrelsen på kommunens gjeld og størrelsen på innskudd, plasserte midler og utbytter av eierskap. Rentenivået er økt betydelig det siste året. Norges bank satte opp styringsrenten på siste rentemøte til 4,25 % og signaliserte ytterligere hevinger av rentenivået fremover. På de siste refinansieringer og nye lån i 2023 har kommunen fått rentebetingelser på om lag 5 %.

I 2020/2021 økte kommunens netto lånegjeld betydelig, i hovedsak som følge av investeringene i Bamble ungdomsskole med tilliggende anlegg. Dette medførte til økte rentekostnader i 2021, og i 2022 startet avdragsbetalingene. Disse investeringene, sammen med nye investeringer i kommende år, og økt rentenivå medfører en betydelig økning i finanskostnadene fremover.

I 2024 er det forutsatt et utbytte fra Skagerak energi på 24 mill. kroner, og 15 mill. kroner f.o.m. 2025. Utbytte fra Skagerak energi for 2023 var rekordhøyt og ble på 38 mill. kroner. Det høye utbyttet bidrar positivt til å holde måltallet netto finans og avdrag lavere enn det ville vært uten dette.

I perioden øker netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter fra 5,88 % i 2022 til 8,3 % i 2027. Kommunen når ikke målsetningen på 5,2 % i perioden.

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter



Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Bamble	0,00 %	109,10 %	105,48 %	109,06 %	116,97 %	118,60 %	125,74 %	129,55 %	131,80 %
Handlingsregel	101,70 %	101,70 %	101,70 %	101,70 %	101,70 %	101,70 %	101,70 %	101,70 %	101,70 %

Gjennomsnitt i KOSTRA gruppe 7 i siste regnskapsår, 101,7%

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld, eksklusive pensjonsforpliktelser, fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Grafen viser at prognosen for netto lånegjeld i prosent utvikler seg til å bli høyere enn brutto driftsinntekter i perioden 2024-2027. Store investeringer de siste årene, først og fremst på Grasmyr og på Nustad har økt gjelden til nå. Utover i perioden er det lagt inn nye større investeringer, først og fremst innenfor velferd. Nye investeringer som følge av VA-plan som ble behandlet våren 2023 er også tatt med. Grafen

viser at gjelden vil forbli høyere enn ønsket nivå i perioden. Det er viktig å vurdere ytterligere gjeldsøkning opp mot kommunens økonomiske handlingsevne. Høy lånegjeld gjør kommunen svært sårbar for nye rentehevinger og dagens rentenivå på over 5 % reduserer kommunens budsjetter betydelig. Økt lånegjeld og nye investeringer medfører økt risiko for økte kostnader i form av renter og avdrag. I tillegg får kommunen økte bygningsarealer som skal driftes.

Bamble når ikke målsetningen på 101,7% i perioden.

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

	Budsjett 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Sum inntekter	-1 340 432	-1 440 322	-1 456 972	-1 473 463	-1 487 040
Sum utgifter	1 400 334	1 454 267	1 439 310	1 440 596	1 423 912
Brutto resultat	59 902	13 945	-17 661	-32 867	-63 127
Netto finansutgifter og inntekter	68 150	94 340	116 361	125 406	124 043
Motpost avskrivinger	-97 157	-96 771	-96 447	-100 042	-100 021
Netto resultat	30 895	11 514	2 253	-7 503	-39 105
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-30 895	-11 515	-2 252	7 503	39 106
Årsresultat	0	-0	0	-0	0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	-2,3 %	-0,8 %	-0,2 %	0,5 %	2,6 %

Tabellen viser hovedtallene i oppdatert budsjettgrunnlag for perioden. I forhold til gjeldende handlingsprogram er hovedendringene som følger:

- Budsjettet er oppjustert til 2024-pris. Det er lagt inn forutsetninger fra statsbudsjettet om 4,9 % lønnsvekst for 2024. Regjeringens anslag på deflator er på 4,3 % i 2024. Utgifter og inntekter er justert med forventet prisstigning for 2024 på 3,9% og for enkelte poster er det gjort en egen vurdering og lagt inn reell kostnadsvekst.
- Skatt og rammetilskudd er beregnet av Telemarksforskning iht. statsbudsjettet og prognosemodell fra KS. Det er lagt inn anslag på økt tilskudd som finansiering av økte demografikostnader i Bamble og det er lagt inn udisponert realvekst f.o.m. 2025 på 0,8 %. Midler til oppgaveendringer er lagt inn i kommunalområdenes rammer.
- Rentenivået er økt i hele perioden, dette er det tatt hensyn til i beregningen av renteutgiftene og for renteinntektene. Rentene er beregnet utfra dagens låneavtaler, refinansiering av disse og budsjetterte nye låneopptak. Netto renteutgifter økes utover i perioden og er i 2027 nær det doblete av 2022 som følge av nye

låneopptak og økende rente på kommunens lån.

- Det er beregnet og budsjettert minimumsavdrag i perioden. Som følge av nyinvesteringer øker avdragene noe utover i perioden.
- Eiendomsskatten er videreført med samme budsjettmessige forutsetninger som i ØP 2023-2026 og med samme reell verdi som i 2024. Inntektene er noe nedjustert etter klagesaksbehandlingen etter nytakseringen.
- Det er lagt inn en budsjettmessig buffer for å dekke uforutsett utgiftsvekst i tjenestene utover i perioden.
- Det er lagt inn reduserte driftsrammer for kommunalområdene årlig med 2 % av brutto driftsutgifter f.o.m. 2025.
- Det er lagt inn forslag til konkrete innsparingstiltak i 2024-2027 for saldering av budsjettet.
- Det er lagt inn driftskonsekvenser av påregnede fremtidige investeringer i velferd som følge av flere eldre.
- Det er lagt inn styrking av rammene til kommunalområdene som følge av folkevalgte vedtak.
- Budsjettet i 2024 er saldert med bruk av 20,6 mill. kroner fra driftsfondet.

For øvrig er alle vedtatte tiltak fra vedtatt handlingsprogram 2023-2026 videreført.

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Bamble kommune er i en usikker og svært krevende økonomisk situasjon fremover. Det er høy lønns- og prisstigning og høyt rentenivå, som Norge ikke har erfart på flere tiår. Det er foretatt store investeringer de siste årene som har medført høy gjeld, økte utgifter til renter og avdrag, og økte driftskostnader til bygg og nye tjenester. I tillegg er det et press på tjenestene og kostnadsøkninger som følge av endrede statlige krav, brukerrettigheter og økte forventninger fra befolkningen.

Bamble kommune har i flere år hatt et gjennomgående omstillings- og effektiviseringsarbeid for å få fremtidige budsjetter i balanse. Det er også for perioden 2024-2026 forutsatt realisert innsparinger og effektivisering i tjenestene. Kommunalområdene får reduserte

budsjettrammer og må tilpasse tjenestene i henhold til dette.

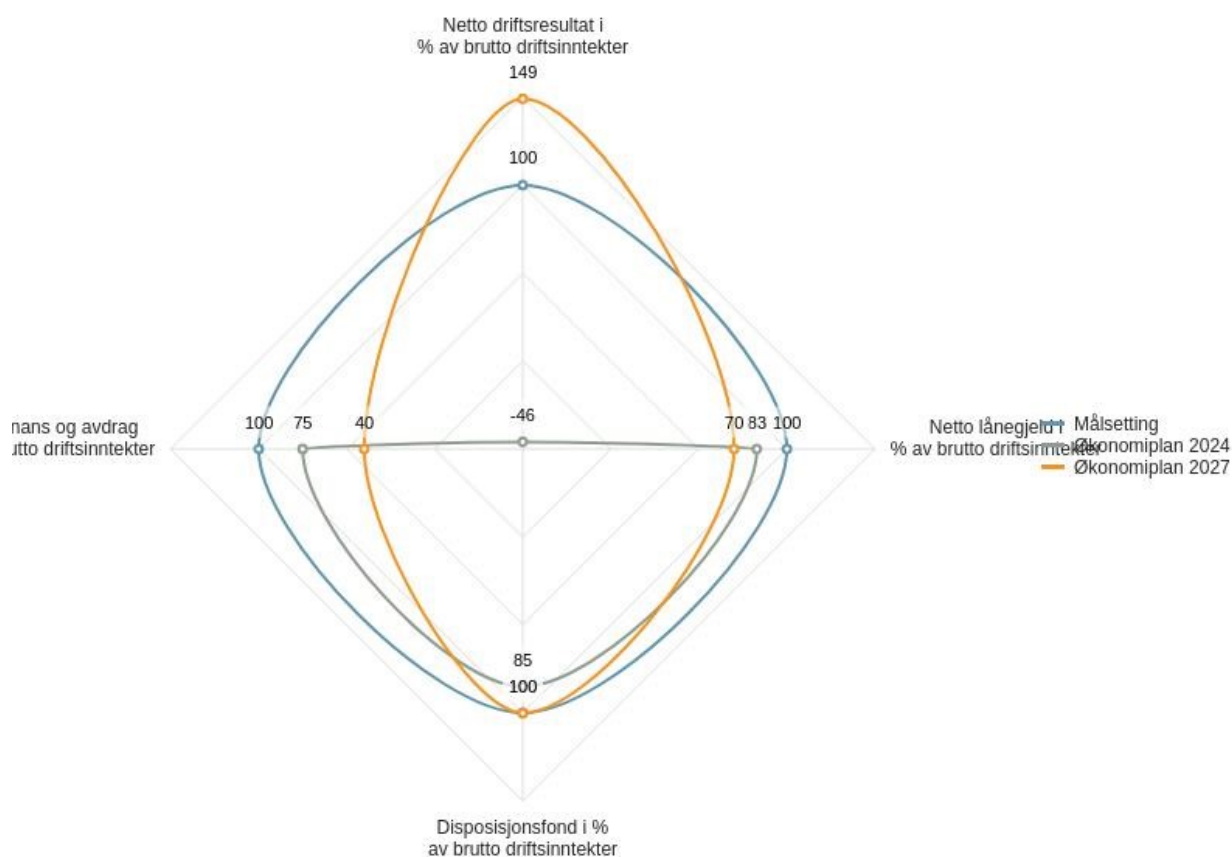
Det er ikke mulig å redusere kostnadsnivået i kommunalområdene uten at dette får konsekvenser for tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

Likviditet

På grunn av den krevende økonomiske situasjonen kan kommunen periodevis ha behov for ekstra tilførsel av likviditet. Kommunen har avtale om kassekreditt med ny hovedbankforbindelse med ramme på 50 mill. kroner. Med mulighet for å kunne benytte seg av en kassekreditt, vil det dempe svingninger i likviditetsbehov og gir større fleksibilitet for tidspunkt for opptak av nye lån.

Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB)

Grafen viser avviket mellom vedtatte mål for de tre viktigste finansielle indikatorene som skal bidra til kommunaløkonomisk bærekraft (KØB). Verdiene i trekanten er relative, og målet er omregnet til 100 for alle tre indikatorene. Verdi under 100 indikerer behov for ytterligere tilpasning for å nå målsettingen.



Virkelige verdier

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2027
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,75 %	-0,80 %	2,60 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	101,70 %	118,60 %	131,80 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	12,80 %	10,90 %	12,80 %
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	5,20 %	6,50 %	8,30 %

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2027
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	1,75 %	-0,80 %	2,60 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	101,70 %	118,60 %	131,80 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	12,80 %	10,90 %	12,80 %
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	5,20 %	6,50 %	8,30 %

Økonomiplan for 2024-2027

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	100,00 %	-46,00 %	149,00 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	100,00 %	83,00 %	70,00 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	100,00 %	85,00 %	100,00 %
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	100,00 %	75,00 %	40,00 %

Kommunedirektøren legger frem et budsjett for 2024 som ikke er tråd med vedtatte målsetninger for økonomiske nøkkeltall. Utover i perioden er det forutsatt store innsparingstiltak som medfører at nøkkeltallene samlet sett bedrer seg. Det må påpekes at lånegjelden fortsatt øker og forblir høyere enn ønsket i hele perioden.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd	-409 266	-449 285	-489 682	-502 047	-508 319	-514 193
Inntekts- og formuesskatt	-520 263	-484 937	-516 836	-512 918	-514 578	-516 165
Andre generelle driftsinntekter	-3 553	-5 201	-4 933	-4 557	-4 250	-4 250
Eiendomsskatt	-74 999	-70 886	-67 163	-65 658	-65 658	-65 658
Sum sentrale inntekter	-1 008 082	-1 010 309	-1 078 614	-1 085 180	-1 092 805	-1 100 266

Sentrale inntekter består av skatt, statlig rammetilskudd, generelle statstilskudd og eiendomsskatt. Staten fastsetter inntektsnivået for skatt og rammetilskudd. Kommunen har selv kun påvirkning på nivået på eiendomsskatt

Regjeringens kommuneopplegg for 2024

Regjeringens forslag til statsbudsjett ble lagt fram den 6. oktober. I kommuneopplegget anslås realveksten i *frie inntekter* for kommunene til 5,1 mrd. kr (dvs. 1,4 %), mens det i kommuneproposisjonen i mai ble signalisert en vekst i intervallet 4,4-4,7 mrd. kr. Oppjusteringen må ses i sammenheng med at anslaget for pensjonskostnader som finansieres med frie inntekter, er økt med 0,7 mrd. kr basert på oppdaterte tall fra pensjonsleverandørene. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter for

2024 er det lagt til grunn en kostnadsvekst (deflator) på 4,3 % (fordelt med 4,9 % som årslønnsvekst og 3,4 % som prisvekst). I realveksten ligger det også inne 150 mill. kr til satsing på psykisk helse og rus og 40 mill. kr til helsestasjon og skolehelsetjeneste. I tillegg er 100 mill. kr fordelt til de kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium.

Realveksten på 1,4 % er regnet fra inntektsnivået i 2023 slik det ble anslått etter behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett

Økonomiplan for 2024-2027

2023. Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2023, blir inntektsveksten fra 2023 til 2024 lavere, siden veksten regnes fra et oppjustert nivå sammenlignet med nivået i revidert nasjonalbudsjett 2023. Oppjusteringen for i år har sammenheng med økt skatteinntektsanslag for kommunene med 3,547 mrd. kr. Skatteinntektene for i år er nå anslått til -5,7 % nominelt for kommunene. På kostnadssiden bør spesielt merkes at deflatoren for inneværende år er nedjustert fra 5,2 prosent i RNB til nå 4,5 prosent. Redusert prisvekst betyr også at realverdien av inntektsveksten for 2024 blir høyere. Deflatoren for 2024 er altså anslått til 4,3 prosent.

Regjeringen foreslår at den kommunale skattøren for personlige skattytere for 2024 settes ned med 0,2 prosentpoeng. Denne justeringen har sammenheng med et makroøkonomisk styringsmål om at skatteinntektsandelen (inkl. eiendomsskatt) skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Ordinær skatt på inntekt og formue (inkl. naturressursskatt) for 2024 anslås å bli 5,8 % høyere for kommunene samlet, sammenlignet med det sist justerte nivåanslaget for i år.

Rammetilskuddet for kommunene foreslås økt med 3,4 %. Sum frie inntekter anslås etter dette å øke med 4,7 % nominelt.

I kommunedirektørens budsjettforslag for 2024 er frie inntekter (ordinær skatt og rammetilskudd) satt til **1 003,948 mill. kr**, som er 2,570 mill. kr lavere enn i beregningene fra KDD. Kommunedirektøren legger per nå til grunn **946,641 mill. kr** som frie inntekter i år. Korrigerer vi med 6,803 mill. kr, som er summen av såkalte oppgaveendringer i kommuneopplegget, får vi 953,444 mill. kr i oppgavekorrigerte frie inntekter 2023. *I kommunedirektørens budsjettforslag legges derfor til grunn en nominell vekst i frie inntekter på 50,505 mill. kr eller 5,3 %.* [\[1\]](#)

Oppgaveendringene over rammetilskuddet omfatter følgende innlemminger, korreksjoner og regelendringer: Beløpet i hver av linjene viser kommunens andel av den enkelte korreksjonen (fordelt etter aktuell delkostnadsnøkkel) – og som kan brukes i beregningen/dokumentasjonen av rammeendringer for aktuelle tjenesteområder.

	I makro	Bamble
Samlet korreksjon (1000 2023-kr)	3 565 632	6 803
Statlige og private skoler, endring i elevtall	-115 010	-291
Redusert pensjonspåslag for private barnehager	-55 100	-122
Gratis deltids plass SFO 2. trinn, helårseffekt.	827 965	2 093
Gratis barnehage tiltaks sone Finnmark og Nord-Troms, helårseffekt.	68 410	0
Diverse korrigeringer ny opplæringslov	45 288	114
Øket veiledende satser for sosialhjelp, helårseffekt. av endring i 2023	283 593	701
Gratis barnehage 3. barn i barnehagen, helårseffekt. av endring i 2023	23 011	51
Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 og helårseffekt. av endring i 2023	1 559 773	3 453
Ytterligere reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehagen i 2024 (sentralitet 5 og 6)	69 358	0
Endringer i kontantstøtten, konsekvenser for barnehage	114 765	254
Pasienttilpasset basistilskudd, helårseffekt. av endring i 2023	239 693	669
Ekstraordinære inntekter fra konsesjonskraft, reversert trekk i rammetilskudd	535 000	0
Vaksinasjon mot Covid-19, engangsbevilgning i 2023	-68 000	-214
Diverse korreksjoner	36 886	95

Økonomiplan for 2024-2027

Kommunedirektøren har for de øvrige årene i planperioden (2025-27) budsjettet med en årlig realvekst over kommuneopplegget på 3,0 mrd. kr eller 0,8 % (dvs. noe utover demografikostnadene i makro), og forutsatt den samme relative veksten på skatt og rammeoverføringer.

Oppsummert for årene i økonomiplanperioden opereres derfor med følgende anslag for frie inntekter (i 1000 2024-kr): [\[2\]](#)

	2023	2024	2025	2026	2027
Rammetilskudd (fast del)	436 589	466 850	476 043	482 248	488 058
Skatt	485 321	511 166	512 918	514 578	516 165
Inntektsutjevning	24 731	25 932	26 004	26 071	26 135
Sum frie inntekter	946 641	1 003 948	1 014 965	1 022 897	1 030 358
%-endring		6,1	1,1	0,8	0,7

Inntekts- og formuesskatt

Forslag til statsbudsjett ble fremlagt 6. oktober. For Bamble sin del er anslaget en økning i relativ vekst i frie inntekter 5,5 % sammenlignet med 2023. Rammetilskudd og sum anslag skatteinntekter øker med 52,4 mill. kroner i 2024 sammenlignet med 2023

Eiendomsskatt

Bamble kommune skriver ut eiendomsskatt i hele kommunen, både for industri, næring, anlegg, boliger og hytter. For 2024 er det budsjettet 67,1 mill. kroner. I økonomiplanen er det lagt inn følgende forutsetninger:

- Kommunen har nye takster for 2021, klagesaksbehandlingen er ferdig
- Den generelle skattesatsen settes til 4 promille
- I henhold til eiendomsskatteloven (ekskl.) § 12, bokstav a differensieres skattesatsen, ved at satsen som skal gjelde for bolig- og fritidseiendommer settes til 3,0 promille
- Det tilordnes bunnfradrag for bolig- og fritidseiendommer i 2023 på kr. 350 000,-
- Eiendommer i henhold til vedlagte liste gis fritak etter eiendomsskatteloven § 7. Fritaket gis for et år av gangen.
- Retningslinjer for bunnfradrag videreføres uendret.
- Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget (overgangsregel til ekskl. §§ 3 og 4, første ledd første pkt.).
- Eiendomsskatten prisjusteres ikke årlig.

Økonomiplan for 2024-2027

- Det er kalkulert med en reell verdireduksjon i inntekten hvert år utover i perioden 2024-2026.
- Det er forutsatt økning i takstgrunnlag på grunn av nybygg på hvert år i perioden 2024-2026. Nyttaksering forutsettes å bli slik at realverdien på samlet eiendomsskatt opprettholdes i perioden.
- Nedtrappingen og utfasingen av "verker og bruk" som startet i 2019 videreføres tom 2025. I økonomiplanen er det lagt inn en nedjustering av eiendomsskatten med 3,7 mill. kroner hvert år i perioden. I statsbudsjett for 2023 ble det gitt det en delvis kompensasjon for dette inntektstapet gjennom rammetilskuddet. Total kompensasjon er 26 mill. kroner over 7 år, 3,7 mill. kroner pr år, siste år er 2025

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Samfunn	85 478	87 673	77 776	66 218	50 806	39 723
Oppvekst	332 213	345 157	352 107	338 984	327 488	318 306
Velferd	405 642	409 102	430 154	425 021	436 382	427 396
Støtte og utvikling	91 204	92 860	97 629	94 899	92 640	90 760
Folkevalgte	7 237	7 571	7 910	7 727	7 580	7 433
Finansiering og sentrale poster	-2 605	36 610	35 298	42 798	50 298	57 798
Driftsutgifter per tjenesteområde	919 168	978 973	1 000 874	975 647	965 195	941 416

Netto driftsutgifter for rammeområdene øker fra 978 mill. kroner i opprinnelig vedtatt budsjett for 2023 til 1000 mill. kroner i 2024. I 2027 er rammene redusert til 941,4 mill. kroner. Endringene i kommunalområdenes rammer er beskrevet senere i dokumentet. Kommunalområdenes netto driftsrammer er beregnet med bakgrunn i følgende forutsetninger i perioden: Effekt av tariffoppgjør og endringer i avlønning, totalt 64,1 mill. kroner.

Prisregulering av driftsutgifter og inntekter, totalt 11,4 mill. kroner inkl. unntak. Ordinær justering av utgifter er 3,9 % og av inntekter 6,7 %, tilsvarende anslag på deflator. Endringer vedtatt i økonomiplan 2023-2026, utgjør en reduksjon på -33,9 mill. kroner Driftskonsekvensene av nye investeringer/tiltak og vedtatte tiltak, utgjør en økning på 1,1 mill. kroner Endringer i oppgaver og finansiering i regjeringens forslag til statsbudsjettet, totalt 5,8 mill. kroner

Innsparingstiltak utgjør 48,5 mill. kroner i 2024 og 120 mill. kroner 2027

	2024	2025	2026	2027
▶ Opprinnelig budsjett	978 123	978 123	978 123	978 123
▼ Konsekvensjusteringer	71 277	72 996	67 448	61 332
▶ Tekniske justeringer	71 277	72 996	67 448	61 332
▼ Nye tiltak og realendringer	-48 526	-75 472	-80 376	-98 039
▶ Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-33 958	-55 086	-54 884	-68 248
▶ Driftskonsekvens av investeringer	1 165	4 290	4 390	4 390
▶ Innsparingstiltak	-31 930	-44 874	-50 428	-53 727
▶ Nye tiltak	11 042	11 042	11 042	11 042
▶ Politiske vedtak	5 156	9 156	9 504	8 504
Rest til fordeling (+) / Rest udekket (-)	0	0	0	0
Ramme 2024-2027	1 000 874	975 647	965 195	941 416

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Renteinntekter og utbytte	-42 623	-42 359	-50 819	-39 305	-39 898	-39 898
Renteutgifter, avdrag, provisjoner og andre finansutgifter	100 170	119 706	154 344	164 851	174 489	173 126
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	23995	-9 197	-9 197	-9 197	-9 197	-9 197
Netto finansinntekter/finansutgifter	81542	68150	94 328	116 349	125 394	124 031
Finansutgifter i tjenesteområdene	0	0	12	12	12	12
Totale finansutgifter	81 542	68 150	94 340	116 361	125 406	124 043
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0

Renteinntekter og utbytte

Utbytteinntekter fra Skagerak Energi AS har vært høye siden 2022. Med bakgrunn i fortsatt høye kraftpriser signaliserer selskapet et høyt utbytte til eierne også for neste år. Dette utbyttet kommer til utbetaling og budsjetteres i kommunens budsjett for 2024. Utbytte for årene videre i økonomiplanen trappes ned mot mer moderate nivå. For Bamble sin del er det lagt inn utbytte på 28 mill. kroner i 2024 og 15,8 mill. kroner i påfølgende år.

Pr oktober er kommunens bankinnskudd 156 mill. kroner. I økonomiplanperioden er det

forutsatt et gjennomsnittlig bankinnskudd på 100 mill. kroner. Det er lagt til grunn [Norges banks prognose](#) for renteutvikling i årene fremover, renteinntektene er budsjettert med 5,2 mill. kroner i økonomiplanperioden.

Totale utlån fra husbanken til kommunens innbyggere er på 324 mill. kroner pr oktober 2023, utlån vil øke utover perioden. Det er lagt inn 60 mill. kroner i nye utlån hvert år i perioden. Renteinntektene er beregnet å bli 17,4 mill. kroner i 2024, og noe økende utover i perioden. Renteutgiftene til husbanken er budsjettert tilsvarende.

Renteutgifter, avdrag, provisjoner og andre finansutgifter

Norges bank har økt styringsrenten til 4,25 % på siste rentemøte i september og varsler ytterligere rentehevinger fremover for å få bukt med inflasjonen. De siste låneopptak og refinansieringer i kommunen har gitt rentebetingelser på over 5 %. Budsjetterte renteutgifter i økonomiplanen øker derfor sammenlignet med siste vedtatt økonomiplan både på løpende lån og nye lån og refinansieringer. Det er budsjettert med nye låneopptak i økonomiplanen for å finansiere nye investeringer og gjelden til Bamble kommune vil derfor øke ytterligere de neste årene. Kommunens samlede lånegjeld ved utgangen av 2022 var på 1 873 mill. kroner. Ved utgangen av 2027 er kommunens samlede lånegjeld anslått til å bli på 2 260 mill. kroner.

Renter på ordinære lån er budsjettert med 66 mill. kroner i 2024. Det er beregnet renteutgifter på de faktiske låneavtalene kommunen har og antatt rente på tidspunkt for refinansiering, i tillegg til stipulerte nye låneopptak. En del av gjelden bærer ikke kommunen selv renterisikoen på, men kommunens innbyggere gjennom VAR-avgiftene og renter på startlån, samt staten gjennom rentekompensasjonsordningene.

År	Anslag fra Norges Bank, pengepolitisk rapport 3/24				Anslag direkte fra rentemarkedet ("framtid-NIBOR")			
	Anslag styringsrente	Anslag påslag styringsrente	Anslag 3 mnd NIBOR	Påslag på NIBOR, lange lån	Budsjettert lånerente på lange lån	NIBOR fwd	Påslag på NIBOR, lange lån	Budsjettert lånerente på lange lån
2024	4,4	0,35	4,75	0,6	5,35	4,73	0,6	5,33
2025	4	0,35	4,35	0,6	4,95	4,26	0,6	4,86
2026	3,4	0,35	3,75	0,6	4,35	3,85	0,6	4,45
2027	3,33	0,35	3,68	0,6	4,28	3,68	0,6	4,28

Periode	Totale rentekostnader	Rentekostnader på løpende lån	Rentekostnad på simulerte lån
2024	66 039 465	51 858 462	14 181 003
2025	74 485 809	40 456 467	34 029 342
2026	80 231 134	24 701 367	55 529 766
2027	80 867 933	16 563 221	64 304 712
01.01.2024 - 01.01.2028	301 624 341	133 579 518	168 044 823

Budsjetterte avdrag er på ordinære lån på 71 mill. kroner i 2024 og 72 mill. kroner i 2025, dette er innenfor oppdatert minimumsavdragskalkyle for perioden. I 2026 og 2027 vil avdragene øke til 75 mill. kroner redusert til 73 mill. kroner i 2027.

Renteutgifter på lån i Husbanken er stipulert til 17, 4 mill. kroner i 2024. Netto utgifter og

inntekter på renter og avdrag på husbanklån er budsjettert uten netto budsjetteffekt. Det er lagt inn 60 mill. kroner i årlige låneopptak og utlån av startlån fra Husbanken. Startlånene er kommunens viktigste virkemiddel for å bistå prioriterte grupper inn i det ordinære boligmarkedet. Renteinntektene fra utlånene er forutsatt å dekke renteutgiftene kommunen har til husbanken. Det er ikke budsjettert med netto utgift på rentene i driftsbudsjettet.

Gevinst finansielle instrumenter

Kommunen har store verdier plassert i finansmarkedet, pr. 01.01.23 var det totalt plassert 264 ,1 mill. kroner i ulike aktivklasser. Pr 30.09.23 er verdien 267 mill. kroner og urealisert avkastning siden nyttår er på 1, 2%, eller 3,2 mill. kroner.

Strategien for plasseringene, forventet avkastning, risiko og profil behandles og vedtas i kommunens finansreglement, sist vedtatt i kommunestyret i 2016. Nytt finans - og gjeldsreglement er planlagt opp til behandling på nyåret 2024.

Av den plasserte kapitalen er 167 mill. kroner avsatte fondsmidler og 4,8 mill. kroner av dette er finansbufferfondet. Resterende av plasseringene er overskuddslikviditet med langsiktig horisont.

Finansbufferfondet skal iht. gjeldende finansreglement være på 10% av plassert kapital. Etter regnskapsavslutningen for 2019 ble fondet på 34,5 mill. kroner. Finansavkastningen vil enkelte år bli lavere enn det kommunen budsjetterer og da kompenseres dette med bruk av fondet. Likeledes skal fondet styrkes når avkastningen blir høyere enn budsjettert. Ved inngangen til 2023 er bufferfondet kun 4, 8 mill. kroner da det ble brukt av fondet for å dekke opp for den høye negative avkastningen i 2022.

Det er stor usikkerhet i markedene, og dette medfører stor usikkerhet i fremtidig avkastning fra plasseringene. Det er ikke lagt inn endring i forventet avkastning sammenlignet med forrige økonomiplan, denne er satt til 9,2 mill. kroner årlig i perioden.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
			2024	2025	2026	2027
Til ubundne avsetninger	0	4 008	4 008	4 008	4 008	4 008
Bruk av ubundne avsetninger	28 157	0	0	0	0	0
Driftsmidler til finansiering av investeringer	0	0	0	0	0	0
Saldering mot driftsfondet	3 286	-35 536	-20 597	-10 824	-1 791	30 812
Netto avsetninger	31 443	-31 528	-16 588	-6 816	2 216	34 819
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-72 475	633	5 074	4 564	5 286	4 286
Totale avsetninger	-41 033	-30 895	-11 515	-2 252	7 503	39 106

Tabellen nedenfor viser saldo på sum disposisjonsfond slik det fremkommer i driftsrapporten for 2. tertial. Prognosen ved årets slutt viser at det vil bli behov for ytterligere bruk av disposisjonsfond ved årets slutt slik at forventet saldo ved utgangen av 2023 blir lavere.

1000 kroner	01.01.2023	Endring	31.08.2023
Samfunn	24 267	0	24 267
Oppvekst	12 912	-1 304	11 608
Velferd	18 924	2 790	21 714
Støtte og utvikling	34 988	-2 034	32 954
Folkevalgte	1 304	0	1 304
Finansiering og sentrale poster	132 216	-45 957	86 259
	224 610	-46 505	178 104

Av sum disposisjonsfond på 178,1 mill. kroner er driftsfondet per. 2. tertial på kun 34,9 mill. kroner som vist i tabellen under. Tabellen nedenfor viser at driftsfondet etter utgangen av 2026 nesten vil være tilnærmet tomt med den bruk som forutsettes i foreslått økonomiplan. I 2027 er det foreslått at det avsettes til

disposisjonsfond med 30,8 mill. kroner slik at ved utgangen av økonomiplanperioden er driftsfondet litt lavere enn det er per 31.08.2023.

256590005 Driftsfond kommunestyret	Endring	Saldo 31.12.
1000 kroner		
Saldo 2.tertial 2023	-49 965	34 964
Bruk 2024	-20 597	14 367
Bruk 2025	-10 824	3 543
Bruk 2026	-1 791	1 752
Avsetning til driftsfond i 2027	30 812	32 564

Investeringer i økonomiplanen

I kunnskapsgrunnlaget redegjøres det for behov for investeringer. I økonomiplanen blir investeringene gjennomgått, etterberegnet og prioritert.

Investeringer

Bamble kommune har behov for investeringer i bygg og anlegg for å imøtekomme eksterne pålegg, nødvendig utvikling av tjenestene og rasjonell drift. Investeringer må vurderes i et langsiktig perspektiv i forhold til livsløpskostnader og behov for utvikling av tjenestene. Investeringene må ses i sammenheng med kommunens økonomiske rammer for øvrig, investeringene vil belaste fremtidige driftsbudsjetter med renter, avdrag og kostnader til bygningsmessig drift.

Større investeringsprosjekter skal i henhold til kommunens økonomireglement utredes og fremmes til folkevalgt behandling i flere omganger med forstudie, forprosjekt og hovedprosjekt før gjennomføring. En slik trinnvis behandling av større prosjekter sikrer at nybygg imøtekommer de behovene kommunen har fremover, og at kostnads kalkylene blir sikrere før igangsettelse. Ønsker om nyinvesteringer er høyere enn det kommunen har økonomisk evne til å gjennomføre. Følgende rekkefølge legges til grunn for prioritering av investeringer:

Finansiering av investering

Bamble kommune har liten evne til å frigjøre midler til egenfinansiering av investeringer. Nyinvesteringer finansieres derfor i all hovedsak ved låneopptak. Høyere lånegjeld medfører at kommunen får høyere utgifter til renter og avdrag, og behov for nye kutt i driftsrammene til kommunalområdene. For å dempe denne effekten er det viktig at lånegjelda ikke øker

1. Selvfinansierte tiltak der kostnadene i sin helhet finansieres ved inntekter.
2. Effektiviseringstiltak som bidrar til reduserte kostnader eller økte inntekter.
3. Utviklingstiltak som bidrar til å løse kommunens oppgaver på en bedre og mer effektiv måte.

I perioden er de løpende investeringsrammene i all hovedsak videreført, men justert ift. behov og prisvekst. VAR investeringene er lagt inn i henhold til oppdatert VA-plan. I økonomiplanperioden er det foreslått nye investeringer i sum på 834 mill. kroner. Av dette utgjør 810 mill. kroner i egne investeringer i varige driftsmidler. Her utgjør investeringer helse og omsorg 304 mill. kroner, Vann, /avløp, /renovasjon 301 mill. kroner og oppgradering kommunale bygg, inkludert erstatning Falkåsen barnehage, 119 mill. kroner.

11 mill. kroner er tilskudd til Kirkelig fellestråds investeringer og 14 mill. kroner er innskudd i KLP som en del av kommunens pensjonsordning.

De enkelte investeringsprosjektene er nærmere beskrevet i kommunalområdenes kapitler. Investeringsprosjektene vises brutto, inklusive mva.

mer enn det kommunen klarer å bære fremover.

I perioden er det totalt forutsatt momskompensasjon på 80 mill. kroner, statlige tilskudd på 39 mill. kroner og salg av tomter på 100 mill. kroner. Resterende av investeringsutgiftene, 605 mill. kroner er forutsatt finansiert ved nye låneopptak.

Videreføring av ubrukte bevilgninger fra 2023 til 2024

Ved utgangen av 2023 vil det gjenstå ubrukte bevilgninger i investeringsbudsjettet. Disse bevilgningene er i stor grad knyttet til pågående investeringsprosjekter der fremdriften er forsinket i forhold til forutsetningene lagt til grunn i budsjettet. Ubrukte bevilgninger foreslås videreført til 2024 slik at pågående investeringer kan fortsette som forutsatt og

ikke blir ytterligere forsinket. I forbindelse med regnskapsavslutningen for 2023 vil kommunedirektøren ta en gjennomgang av alle ubrukte bevilgninger fra 2023 for å sikre riktig budsjett i 2024. Det må også tas en gjennomgang av tidligere års bevilgninger som fortsatt står udisponert og en ny vurdering av prioriteringene av disse.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	167 830	254 435	254 325	133 650
Tilskudd til andres investeringer	8 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 414	3 414	3 414	3 414
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	179 244	258 849	258 739	138 064
Kompensasjon for merverdiavgift	-12 925	-29 700	-34 400	-3 467
Tilskudd fra andre	0	0	-39 000	0
Salg av varige driftsmidler	-30 000	-30 000	-30 000	-10 000
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-132 905	-195 735	-151 925	-124 036
Videreutlån	60 000	60 000	60 000	60 000
Bruk av lån til videreutlån	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Avdrag på lån til videreutlån	30 500	31 300	32 100	33 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-30 500	-31 300	-32 100	-33 000
Overføring fra drift	-3 414	-3 414	-3 414	-561
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-179 244	-258 849	-258 739	-138 064
Sum finansieringsbehov	179 244	258 849	258 739	138 064
Sum finansiering	-179 244	-258 849	-258 739	-138 064
Udekket finansiering	0	0	0	0

Investeringsstabell for kommunen samlet

Ikke-avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan							
	2024	Inntekt 2024	2025	Inntekt. 2025	2026	Inntekt. 2026	2027	Inntekt. 2027
Oppgradering kommunale bygg								
Bygge ny barnehage til erstatning for Falkåsen kunst og kulturbarnehage.	0	0	40 000	0	40 000	0	0	0
Fornyning av biler på Eiendom	2 565	0	0	0	0	0	0	0
Kommunal overtakelse Stokkevannet barnehage	4 000	0	0	0	0	0	0	0
Oppgradering og rehabilitering gamle rådhuset Langesund	3 300	0	0	0	0	0	0	0
Rammebevilgning oppgradering og ombygging kommunale bygg fom.2022	6 000	0	6 000	0	6 000	0	6 000	0
Rivning av Grasmyrhallen	4 750	0	0	0	0	0	0	0
Sum Oppgradering kommunale bygg	20 615	0	46 000	0	46 000	0	6 000	0
Finansielle investeringer								
Egenkapitalinnskudd KLP	3 414	-3 414	3 414	-3 414	3 414	-3 414	3 414	-561
Sum Finansielle investeringer	3 414	-3 414	3 414	-3 414	3 414	-3 414	3 414	-561
IKT investeringer								
Rammebevilgning IKT-plan	5 400	0	5 400	0	5 400	0	5 400	0
Sum IKT investeringer	5 400	0	5 400	0	5 400	0	5 400	0
Kirkelig fellesråd								
Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, Generell investeringsramme	1 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0
Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, utbedring Bamble kirke	7 000	0	0	0	0	0	0	0
Sum Kirkelig fellesråd	8 000	0	1 000	0	1 000	0	1 000	0
Attraktivitet, miljø, friområder, mm.								
Friluft- og miljøtiltak fom.2022	1 300	0	4 300	0	4 300	0	4 625	0
Kongens dam på Herre	3 000	0	0	0	0	0	0	0
Plan for Kystkultur - gjennomføring	65	0	1 235	0	0	0	0	0
Sum Attraktivitet, miljø, friområder, mm.	4 365	0	5 535	0	4 300	0	4 625	0
Boligutvikling, boligtomter, boligbygging								
Boligområde Bunestoppen	23 250	-	0	-20 000	0	-20 000	0	0
		20 000						
Boligområde Grasmyr Sør	0	-	0	-10 000	0	-10 000	0	-10 000
		10 000						
Sum Boligutvikling, boligtomter, boligbygging	23 250	-	0	-30 000	0	-30 000	0	-10 000
		30 000						
Veg og trafiksikkerhet								
Veg- og trafiksikkerhetstiltak fom.2022	5 000	0	5 000	0	5 625	0	8 125	0
Sum Veg og trafiksikkerhet	5 000	0	5 000	0	5 625	0	8 125	0

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				
	2024 Inntekt 2024	2025 Inntekt. 2025	2026 Inntekt. 2026	2027 Inntekt. 2027	
Investeringer helse og omsorg					
Investeringer i helse- og omsorgsbygg iht. plan	42 200	0 106 500	0 113 000	-39 000	42 000
Sum Investeringer helse og omsorg	42 200	0 106 500	0 113 000	-39 000	42 000
Sum	112 244	- 172 849	-23 414	178 739	-62 414
	23 414			70 564	-561

Avgiftsfinansierte investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				
	2024 Inntekt 2024	2025 Inntekt 2025	2026 Inntekt 2026	2027 Inntekt 2027	
Vann, avløp, renovasjon					
Investeringer iht. Vann- og avløpsplan	67 000	0 86 000	0 80 000	0 67 500	0
Sum Vann, avløp, renovasjon	67 000	0 86 000	0 80 000	0 67 500	0
Sum	67 000	0 86 000	0 80 000	0 67 500	0

Kommunens tjenesteområder

Samfunn

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2024

Kommunalområdet har oppgaver og ansvar for tjenester til innbyggere, næringsliv, tilreisende og kommuneorganisasjonen. Oppgavene er blant annet:

- offentlig myndighetsutøvelse (plan, geodata, eiendomsskatt, landbruk mmm),
- administrasjon og forvaltning av tilskuddsordninger
- ivareta kommunens privatrettslige interesser som grunneier, utbygger, utleier mm.
- forvaltning av bygg, anlegg og arealer for kommunes tjenesteproduksjon og frivillig sektors aktiviteter
- næringsarbeid
- tilrettelegging for kultur og samarbeid og dialog med frivillig sektor

Kommunalområdet forbereder saker til 5 politiske utvalg, i tillegg til formannskap og kommunestyre. Vi er møtesekretær for 4 av disse, samt styret for Langøya. Det er stor produksjon av politiske saker til de ulike utvalgene.

Det er ustrakt dialog og samarbeid med frivillige foreningsliv, og aktiv tilrettelegging for utvikling av kultur – og reiseliv.

Det legges til rette for næringsutvikling via planarbeid, oppfølging av næringsstrategien og i dialog med næringsforening og næringsaktører. En viktig verdi for næringslivet er forutsigbar og rask saksbehandling.

Kommunalområdet har ansvar for grunnleggende infrastruktur som vann, avløp og renovasjon, samt kommunale veier. Dette innebærer drift av kommunens vannverk og renseanlegg med tilhørende ledningsnett og pumpestasjoner. Renovasjonstjenestene blir i stor grad utført av Renovasjon i Grenland IKS. Arbeidet med brann og redning ivaretas av Grenland Brann og Redning (GBR).

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2024-2027

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i desember 2022, men noen områder ble unntatt rettsvirkning grunnet innsigelser. Resultat av naturkartleggingen forventes ferdig ved årsskiftet, og mekling i 1.halvår 2024. Det nye kommunestyret skal fastsette planstrategi for kommende 4-års periode, som sammen med budsjettet legge premisser for prioriteringer og innsats i perioden. Rullering av kommuneplanen er en omfattende prosess hvor det legges rammer for kommunens utvikling fremover.

Det stilles flere og strengere krav til å ta vare på klima og miljø. Det er en utfordring å gjennomføre EU-krav og nasjonale krav på lokalt nivå, og det må planlegges for kommende nye krav. Det er varslet nye renskrav for nitrogen fra 01.01.28. Dette vil kreve store investeringer fra kommunene, og det er innledet samarbeid i Grenland. Totalt sett vil dette medføre store investeringer og krav til nye systemer og kompetanse for Bamble kommune.

Kommunene har stor bygningsmasse, og forvalter store arealer. Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides overordnede mål og strategier for eiendomsforvaltningen, hvor vedlikehold av kommunale bygg inngår som et vesentlig element. Eiendoms strategien er planlagt til folkevalgt behandling i 2024 og vil legge premisser for fremtidig utvikling og forvaltning av kommunens bygg og anlegg.

Kommunen har fått spørsmål fra Olje og Energi departement (OED) om å overta Kongens Dam. Det planlegges sak til politisk behandling i 1.kvartal 2024.

Saksmengden innenfor virksomhet areal og miljø er erfaringsmessig vekslende, avhengig av konjunktorene i samfunnet. Det må derfor påregnes nedgang i saksmengden i første del av perioden. Det på den annen side behov for å styrke arbeidet med tilsyn og ulovligheter. Antall dispensasjonssaker i strandsonen forventes fortsatt å være høyt, og dette er krevende saker å behandle.

Bamble har et stabilt folketall, og ønsker å være et attraktivt boområde i Grenland, som tiltrekker seg unge og barnefamilier. Det er viktig å legge til rette for varierte boliger i ulike prisklasser. Kommuneplanens arealdel og nye reguleringsplaner er viktig verktøy for dette, og arbeid pågår for eksempel Grasmyr nord, Bunestoppen og noen mindre reguleringsplaner.

Det har vært en stor nedgang i frivilligheten de siste årene, og spesielt etter pandemien. Kommunen bør søke å styrke sin tilrettelegging for frivilligheten ved å bidra til koordinering og stimulere samarbeid mellom de ulike lag og foreninger. I tillegg er ulike tilskuddsordninger og abonnement på «Tilskuddsportalen» virkemidler for å opprettholde og stimulere frivilligheten i kommunen. Det planlegges en gjennomgang og evaluering av tilskuddsordninger innen kommunalområdet.

Biblioteket er en viktig samfunnsarena med gratis tjenester, som handler om folkeopplysning, møteplass og tilhørighet. Biblioteket bygger også demokrati gjennom å demme opp for utenforskap og klasseskiller ved å sikre lik tilgang til kunnskap og kultur.

Frivilligsentraler og nærmiljøsentere er viktige arenaer for å skape tilhørighet. En viktig oppgave i kommende planperiode blir utvikling av både innhold og antall blir for å nå flere brukergrupper.

Kommunalområdet jobber systematisk og målrettet med utarbeidelse og oppfølging av vedtatte av planer innenfor sine ansvarsområder. Kommunedelplaner og temaplaner for de ulike fagområder viser hvilke strategier og tiltak som er vedtatt, for eksempel hovedplan vann og avløp og kystkulturkvartalet. Klima- og miljøplan skal ferdigstilles, og det er samarbeide med fylkeskommunen om interkommunal melding for strandsonen.

Organisatoriske forhold og oppgaveløsning vil bli vurdert som følge av endringer i bemanning, utfordringer med rekruttering og krav til innsparinger, samt anbefalinger fra konsulentgjennomgang på kommunalteknikk (KS-konsulentrapport 16/23). Det er samtidig viktig å ha fokus på hvilken kompetanse kommunalområdet trenger for å levere forsvarlige tjenester på en kostnadseffektiv måte.

Det er store forventninger til kommunens tjenesteproduksjon og servicenivå, samtidig som endringer i rammebetingelser gjør disse krevende å oppfylle. Det vil være behov for å avklare forventninger i forhold til nivå på tjenester, både i forhold til publikum og brukere. Flere av tjenestene er direkte relatert til kommunens overordnede mål om å være inkluderende, attraktiv og klima- og miljøvennlig. Det vil være behov for en streng prioritering av oppgaver, basert på fortsatt planmessig arbeid og folkevalgt behandling.

Økt bruk av digitale verktøy vil være effektiviserende og kunne gi innsparing på sikt, men implementeringsfasen er erfaringsmessig

svært ressurskrevende. Økt digitalisering blant innbyggere og næringsliv kan føre til merarbeid for det offentlige. Digitalisering har potensial også ved å knytte allerede eksisterende opplysninger i databaser/registre sammen på en måte som gir forenklede og effektive prosesser. Det er fortsatt viktig å ha fokus på effektivisering, tverrfaglig arbeid, og muligheter for samarbeid både internt og med kommuner, næringsliv og frivillig sektor.

Det må arbeides videre med å styrke samhandlingen mellom tjenester innen kommunalområdene Oppvekst, Velferd og Samfunn. Samtidig må vi ha fokus på samskaping og involvering, og hvor næringsliv og frivillige er sentrale parter for å få til den samfunnsutviklingen vi ønsker oss.

Kommunen må driftes på en måte som gjør at innbyggere og organisasjoner kan bidra, både med å definere behov og ved å utvikle og gjennomføre handlinger for å møte utfordringene vi står ovenfor. Det må vektlegges en kultur for mangfold, åpenhet og deling for at vi skal nå felles mål.

Vurdering av budsjetttrammene for kommunalområdet for 2024-2027

Samfunns regnskap er bygget opp av to elementer, selvkostområdet og kommunalt finansiert drift. Førstnevnte innebærer at kostnadene til tjenesten i sin helhet betales av den som benytter tjenesten.

Kommunalteknikk selvkost omfatter hovedområdene vann, avløp, renovasjon og slam, samt feiing. Tjenestene leveres til selvkost og finansieres av abonnementsgebyrer. En betydelig del av kostnadene er kapitalkostnader og med økte investeringer som i fremtiden vil medføre en ytterligere økning i gebyrene. Økte renter og energikostnader medfører at gebyrene øker med rundt 16,6% i 2024. Renteutviklingen i økonomiperioden vil avgjøre hvor kraftig gebyr økningen blir.

Innen virksomhet Areal og miljø er følgende tjenester selvkost: private planer, byggesak, oppmåling, kontroll og utslipp. Saksmengden

innenfor disse selvkostområdene er vanskelig å budsjettere, og erfaringsmessig utsatt for konjunktursvingninger. Budsjetttrammen må derfor justeres noe i 2024. Det er igangsatt en prosess for å se på gebyrsatsene, med mål å oppnå 100% gebyrfinansiering innenfor området, slik kommunestyret tidligere har vedtatt. Prosessen med revisjon av kommuneplanen og oppfølging av øvrige planer vil kreve ressurser framover.

Det er en betydelig utfordring å opprettholde tjenestenivået på kommunalt finansiert drift, samtidig som de økonomiske rammene

strammes inn. Det er behov for en grundig gjennomgang og prioritering av oppgaver under nye rammebetingelser.

Det er krav om innsparinger i årene framover, og vil kreve en gjennomgang av arealbruk til de ulike tjenesteområder, og behov for ulike bygg, arealer og anlegg. KOSTRA- tallene viser at Bamble har mange kvadratmeter pr. bruker. Det må sees på de ulike tjenestens arealutnyttelse og struktur, utbygging av institusjonsplasser, administrasjonslokaler, idrettsbygg, utleiepraksis og innleiepraksis. Dette er en utfordring som må ses på for kommunen samlet. Kommunalområdet er avhengig av et godt samspill med øvrige kommunalområder skal målet om innsparing på drift nås. Det vil fortsatt være fokus på energisparing i alle ledd, da dette er både et miljøtiltak og spørsmål om kostnader. I

Arbeidet med salg av eiendom fortsetter i tråd med føringer gitt i politiske saker og kommunedirektørens strategidokument. Det planlegges en sak til folkevalgt behandling med vurdering av salg av flere bygg og eiendommer.

Nedgang i konjunktorene antas å påvirke Bamble kommune på flere måter. Det viser seg at det har blitt vanskeligere å selge eiendommer kommunen ønsker utviklet til boligområder. Kommunen har dessuten en god boligreserve, samlet sett. Det er signaler fra markedet om at salget av en del av kommunens eiendommer må forventes å gå tregt. Dette har betydning for kommunens inntjening og dekning av investeringskostnader, da det er investert betydelige midler i regulering og opparbeidelse av infrastruktur.

Det fremkommer av KOSTRA-analysen at det er lite reelt handlingsrom innenfor de fleste områder, da det teoretiske handlingsrommet

innbefatter avskrivninger pga. investeringer. Investeringer medfører som hovedregel økte driftsutgifter. Dette vil parallelt med økte energipriser og generell kostnadsvekst gjøre at vedlikeholds etterslepet øker med uendret ramme. Streng prioritering av frekvens og kvalitet på vedlikeholdsoppgaver er nødvendig.

Økt inntektspotensial er vurdert for å opprettholde drift og tjenestenivå. Det vil innebære å ta betalt for tjenester som i dag er gratis, f.eks. utgiftsdekning for renhold ved utleie til frivillige, økte gebyrer og økt betaling ved bruk av kommunale tjenester ved arrangementer mv. Krav om innsparinger i kommende periode er ikke reelle uten at tjenestenivået og lokalt vedtatte tilskuddsordninger reduseres. Handlingsrom ligger i å reduserte lokale tilskudd, organisering og oppgaveløsning, forbedrede rutiner for økonomioppfølging og redusert bemanning. Det bør også jobbes med å øke ekstern finansiering av utviklingsoppgaver og investeringer i kommunalområdet med tilskudd fra eksterne kilder. Det bør også vurderes nøye hvilke oppgaver, utover kjerneoppgaven kommunen skal påta seg.

Det forventes fortsatt høye priser og det vil ta tid å realisere innsparinger da salgsprosesser viser seg å være mer tidkrevende enn forventet. Kommunestyret har vedtatt gjennomgang av virksomhet for kommunalteknikk, og rapporten anbefalinger vil i søkes innarbeidet i virksomheten.

Den usikre økonomiske situasjonen med økte renter og kostnader vil også kunne påvirke gebyringangen til kommunalområdet, og innbyggeren må påregne økte gebyrer.

Måltabell

Hovedmål	Delmål
Bamble er en tilrettelegger for nytt og eksisterende næringsliv som sikrer vekst, utvikling samt ivaretar miljø og mennesker.	Bamble er et attraktivt sted å drive næring
Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge	Bamble er et attraktivt bosted, med trivelige tettsteder og gode turområder.
Bamble er kjent som en attraktiv besøks- og fritidsboligkommune med gode opplevelser	Bamble er et attraktivt reisemål
	Bamble er kjent for å ivareta og formidle sin kystkultur.
Bamble har en bærekraftig forvaltning av økosystemer i kommunen	Bamble er opptatt av å ta vare på kommunens unike naturområder både på land og i vann
Bamble kommune er en attraktiv arbeidsplass med kompetente ledere og medarbeidere som utnytter sitt handlingsrom og viser fleksibilitet og endringsvilje.	Bamble kommune bruker arbeidsmetoder, samarbeidsformer og teknologi for tjenesteutvikling i tråd med innbyggernes reelle utfordringer og behov.
Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.	Bamble kommune er tilrettelegger for frivillighet og engasjement i befolkningen
	I Bamble kommune har vi god kommunikasjon med innbyggerne
Bamble kommune reduserer sine klimagassutslipp i tråd med nasjonalt fastsatte mål	I Bamble har vi fokus på økt materialgjenvinning og gjenbruk
I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring.	

Bamble er et attraktivt bosted, med trivelige tettsteder og gode turområder.

Vedlikeholde eksisterende uteområder og fellesarealer i byer og tettsteder.
Legge til rette for boligbygging i tilknytning til eksisterende tettsteder og trafikk knutepunkter

Bamble er et attraktivt reisemål

Programmering og samhandling Langesund Musikk og festivalby forum, tilrettelegge for bruk av skjærgården.
Aktiviteter i hele Bamble hele året.

Bamble er et attraktivt sted å drive næring

Følge opp Strategisk næringsplan 2023-2026

Bamble er kjent for å ivareta og formidle sin kystkultur.

Investeringer i Kystkulturkvartalet og utvikling av Skjærgårdsparken og Langøya

Bamble er opptatt av å ta vare på kommunens unike naturområder både på land og i vann

Forvalte i tråd med vedtatte planer, redusere antall dispensasjoner fra planverket

Bamble kommune er tilrettelegger for frivillighet og engasjement i befolkningen

Tilrettelegger for frivillighet med lokaler og tilskudd. Legger vekt på samskaping med frivillige organisasjoner.

I Bamble har vi fokus på økt materialgjenvinning og gjenbruk

Lagt til rette for økt gjenbruk ved Eik gjenvinningsstasjon

Virkemiddel for å nå mål

Kommunalområdet jobber systematisk og målrettet med utarbeidelse og oppfølging av vedtatte av planer innenfor sine ansvarsområder. Kommunedelplaner og

temaplaner innen de ulike fagområder viser hvilke strategier og tiltak som er vedtatt.

Det innebærer bla. videreføring og oppfølging av vedtatte reguleringsplaner hvor kommunen er grunneier, oppfølging av hovedplan vann og avløp, trafiksikkerhetsplan, plan for kulturmiljø, klima- og miljøplan, primærnæringsplan, strategisk næringsplan, kystkulturkvartalet mm. Tilrettelegging for

kulturmiljø, klima- og miljøplan, primærnæringsplan, strategisk næringsplan, kystkulturkvartalet mm. Tilrettelegging for frivillighet, friluftsliv, trygge skoleveier, idrett og kultur aktiviteter mv.

Økonomiplan for 2024-2027

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	87 668	87 668	87 668	87 668
Sum Tekniske justeringer	7 504	9 224	3 676	-2 440
Konsekvensjusteringer	7 504	9 224	3 676	-2 440
Konsekvensjustert ramme	95 172	96 892	91 344	85 228
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
100% gebyrdekning vann, avløp, renovasjon, slam, feiing, regulering, byggesak og oppmåling	208	-68	-68	-68
Drift Vilt og ettersøk	-175	-175	-175	-175
Ekstraordinær støtte næringslivet 2023	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Etablering Grenland Brann og Redning	8 155	8 188	8 220	8 220
Innsparinger på drift som ikke lar seg realisere før eiendommer er solgt	0	0	-6 840	-6 840
Justering av husleietaket på grunn av internett og tv signaler i husleia	-294	-294	-294	-294
Kommunalt støtteordning til utskifting av gamle vedovner	-150	-150	-150	-150
K-sak 71/22 kommunens bilordning	-130	-130	-130	-130
Ramme: Attraktivitet, miljø, friområder m.m.	30	60	90	90
Ramme: Oppgradering kommunale bygg og ENØK-tiltak	-50	-100	-150	-150
Reduksjon strømkostnader fra 2024	-6 900	-6 900	-6 900	-9 438
Redusere parkvedlikehold	-200	-200	-200	-200
Redusere vedlikehold av formålsbygg	1 000	1 000	1 000	1 000
Selvkostkalkyle vann, avløp, slam og renovasjon	-6 522	-13 514	-12 970	-12 970
Styrking næringsarbeid, 3-årig prosjekt	0	-600	-600	-600
Støtte til Tall Ships Races 2023	-100	-100	-100	-100
Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter fom. 2024	-2 760	-5 520	-8 280	-11 040
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-12 888	-23 503	-32 546	-37 844
Driftskonsekvens av investeringer				
Driftsmidler til nye områder	265	290	390	390
Sum Driftskonsekvens av investeringer	265	290	390	390
Innsparingstiltak				
Aktiv på like vilkår Bamble IF	0	-350	-350	0
Avvikle arrangementstilskudd	-500	-500	-500	-500
Avvikle tilskudd til miljøtiltak i landbruket	-400	-400	-400	0
Avvikle tilskudd til private veier	-200	-200	-200	-200
Avvikle tilskudd til Skjærgårdsbuss	-100	-100	-100	-100
Avvikle tilskudd til utstyr og aktivitet	-500	-500	-500	-500
Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025	0	-1 840	-2 760	-3 680
Markedsføring av sommeraktiviteter - omlegging	-400	-400	-400	-400
Reduksjon av vedlikehold	-3 500	-3 500	-3 500	-3 500
Redusere antall PCer	-35	-35	-35	-35
Redusere kjøring og kjøp fra andre	-40	-40	-40	-40
Redusere kurs byggesak	-30	-30	-30	-30
Redusere kurs E skatt	-10	-10	-10	-10
Redusere kurs regulering	-20	-20	-20	-20
Redusere strømkostnader - gatelys	-500	-500	-500	-500
Redusere vikarbruk og overtid	-1	-1	-1	-1
Redusere vintervedlikehold	-250	-250	-250	-250
Redusere årsverk ved naturlig avgang	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Reduserte driftsutgifter Geodata	-100	-100	-100	-100
Utgiftsdekning for renhold i utleielokaler	-1 500	-1 500	-1 500	0
Vurdere flere eiendommer for salg, f.eks. Grasmyr sør, Sundbykåsa, Clarks Minde, Sentrumsgården	-1	1	1	1
Sum Innsparingstiltak	-9 087	-11 275	-12 195	-10 865
Nye tiltak				
Beredskapsavtale - Vintervedlikehold	500	500	500	500
Renhold av brannstasjon	-725	-725	-725	-725

Økonomiplan for 2024-2027

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Sum Nye tiltak	-225	-225	-225	-225
Politiske vedtak				
F-sak 4/22 næringsstilling 1 årsverk	733	733	733	733
K-sak 3/23 og 115/22 50% stilling til frivillighetssentral	371	371	371	371
K-sak 44/23 årlige driftskostnader Åsen gate 3 (tidligere Rødhette barnehage)	180	180	180	180
K-sak 74/23 pkt. 5, Vilt- og ettersøkskorps - vaktgodtgjøring	500	500	500	500
K-sak 76/23 Oppfølging av Cudriosgate 3 - langsiktig behov for vedlikehold.	1 000	1 000	1 000	0
Overtakelse av Stokkevannet barnehage 01.01.2024	1 405	905	905	905
Sommerblomster - Langesund/Stathelle	350	350	350	350
Sum Politiske vedtak	4 539	4 039	4 039	3 039
Nye tiltak og realendringer	-17 396	-30 674	-40 537	-45 505
Ramme 2024-2027	77 776	66 218	50 806	39 723

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

100% gebyrdekning vann, avløp, renovasjon, slam, feiing, regulering, byggesak og oppmåling

Avgiftene på vann, avløp, renovasjon og septik skal dekke kostnadene kommunen har ved å

produsere tjenestene. Det foretas en budsjettkalkyle som tar med planlagte

investeringer og øvrige kjente endringer i tjenestene. Deretter fastsettes gebyrinntektene for kommende år. Endret fremdrift i investeringene og økt kalkylerente kan medføre endringer i gebyrinntektene. Netto gebyrinntekter skal dekke indirekte kostnader, kalkulerte renter og avskrivninger på tidligere og planlagte investeringer.

Drift Vilt og ettersøk

Det ble i budsjettet for 2023 lagt inn 175 000 kroner for å anskaffe driftsmidler for å kunne gjennomføre lovpålagte oppgaver i Vilt og ettersøk (jf. Animaliehygieneforskriften). Midlene ble kun bevilget for 1 år, så ramma reduseres med 175 000 kroner i 2024.

Ekstraordinær støtte næringslivet 2023

Det ble i budsjettet for 2023 bevilget i 5 mill. kroner med tilskudd for næringslivet etter nærmere fastsatte kriterier (KST-sak 7/23 og

67/23). Midlene ble kun bevilget for 2023, så ramma reduseres med 5 mill. kroner i 2024.

Etablering Grenland Brann og Redning

Kommunestyret behandlet i sak 75/20 - Representantskapsmøte 23.09.2020 - Grenland brann og redning IKS - 2020.

Tallene er oppdatert iht. budsjett og økonomiplan 2023-2026 fra Grenland brann og redning. Det er også lagt inn en økning på 10,15 kroner per innbygger i økt eiertilskudd Sør-Øst 110 IKS, utgjør 143 000 kroner.

Endringen utgjør totalt 1,117 mill. kroner i 2023 med en økning til 9,272 mill. kroner i 2024.

Innsparinger på drift som ikke lar seg realisere før eiendommer er solgt

I forbindelse med ny ungdomsskole på Grasmyr ble det forutsatt at deler av skolen skulle finansieres ved salg av eiendommer og innsparing i driftsmidler når byggene er solgt. Det er i K-sak 105/17 forutsatt at det skal spares inn 7,0 millioner kroner for Langesund ungdomsskole og Grasmyr ungdomsskole, 2,0 millioner kroner for tomme lokaler og 1,3 millioner for Grasmyrhallen. Dette lar seg ikke realisere i 2023. Grasmyr ungdomsskole heter nå Knutepunktet og er bygd ut slik at driftskostnadene er høyere enn i 2017.

I budsjett og økonomiplan 2023-2026 ble innsparingene forskjøvet til 2026 da det ikke var realistisk før.

Justering av husleietaket på grunn av internett og tv signaler i husleia

vedtatt budsjett og økonomiplan 2022-2025: I Bamble kommune er det ulik praksis når det gjelder TV og internett i omsorgsboligene. Noen betaler for dette utenom husleia og noen har det inkludert. Her bør det være lik praksis og at alle har TV og internett inkludert i husleia. Det ble tatt utgangspunkt i 500,- kroner pr. måned for dette. Det er 147 omsorgsboliger og det utgjør en heving av husleietaket med 500,- kroner. Økningen i inntekten utgjør til sammen 882.000,- (294 000 kroner per år i 3 år).

Det ble lagt inn i budsjett og økonomiplan 2022-25 en økning i inntektene på 294 000 kroner i 2022, 588 000 kroner i 2023 og 882 000 kroner i 2024, da en må vente med endringen til kontraktene kan fornyes. Økningen i 2024 utgjør 294 000 kroner.

Kommunalt støtteordning til utskifting av gamle vedovner

Det etableres en støtteordning i perioden 2022-2023 for utskifting av gamle vedovner til rent-brennende vedovner i privat-eide boliger, 150 000 per år. Det skal legges til grunn samme kriterier som i Skien, se <https://www.skien.kommune.no/aktuelt/bytte-ut-vedovnen-se-hit/>, med unntak av kravet om at boligen skal ligge i bybåndet; samt at ordningen kan organiseres av Miljøretta Helsevern i Grenland.

150 000 kroner trekkes ut av ramma igjen i 2024.

K-sak 71/22 kommunens bilordning

Det ble innvilget i 2023 130 000 kroner til innkjøp og montering av elektroniske kjørebøker. Bevilgningen var kun for 1 år, så midlene trekkes derfor ut igjen i 2024.

Ramme: Attraktivitet, miljø, friområder m.m.

I budsjett og økonomiplan for 2023-2026 ble det vedtatt en liten årlig justering av ramma på 30 000 kroner i økonomiplanperioden for å kompensere for merutgifter til vedlikehold av park og friområder.

Ramme: Oppgradering kommunale bygg og ENØK-tiltak

Det ble i budsjett og økonomiplan 2023-2026 vedtatt å redusere rammene med 50 000 kroner per år i økonomiplanperioden på grunn av energibesparelser i forbindelse med investering i nye ENØK-tiltak (energiøkonomisering) i kommunale bygg.

Reduksjon strømkostnader fra 2024

Det ble lagt inn en økning på 745 000 kroner for å dekke økte strømkostnader til Bamble kirkelige fellesråd i 2023. En stipulerte at strømkostnadene ville gå ned fra 2024 med 359 000 kroner.

Redusere parkvedlikehold

Redusere vedlikehold og drift av parkanlegg, redusert plenklipping, bruk av sommerblomster med mer. Reduksjonen utgjør 300 000 kroner.

I budsjett og økonomiplan 2023-2026 la Kommunedirektøren inn et innsparingstiltak på 300 000 kroner hvert år i perioden. Innsparingstiltaket gikk på å redusere vedlikehold og drift av parkanlegg, redusert plenklipping, bruk av sommerblomster med mer. Kommunestyret vedtok å redusere denne med 200 000 kroner kun for 2023, slik at innsparingskravet ble på 100 000 kroner i 2023. Siden reduksjonen av innsparingskravet kun var for 2023, økes det med 200 000 kroner i 2024, slik at det totale innsparingskravet blir på 300 000 kroner.

Redusere vedlikehold av formålsbygg

Det ble vedtatt å redusere noe vedlikehold av formålsbygg med 1 mill. kroner som et midlertidig tiltak kun i 2023. Ramma økes derfor igjen med 1 mill. kroner i 2024.

Vann

Prognosen viser en underdekning på 4,8 millioner kroner. Dette medfører et fremførbart underskudd på 2,6 millioner kroner.

Vi fremskriver driftsutgiftene fra 2023 til 2024, og det legges dermed ingen økning/reduksjon på direkte driftsutgifter.

Totale driftskostnader øker fra 38,9 til 40,9 millioner kroner fra 2023 til 2024, og det er lagt inn en gebyr økning på 20 % i 2024. I henhold til prognosen vil en slik økning medføre et underskudd på 40 000 kroner. Tjenesten vil ved utgangen av 2024 sitte med et fremførbart underskudd på 2,8 millioner kroner.

Det er videre lagt inn en gebyrutvikling på 7 % i 2025, og 7 % i 2026. Med en slik gebyrutvikling vil det fremførbare underskuddet være dekket inn innen 2027.

Avløp

Prognosen viser et underskudd på 2,8 millioner kroner. Dette gjør at det fremførbare underskuddet øker fra 7,7 til 10,9 millioner kroner.

Vi fremskriver driftsutgiftene fra 2023 til 2024, og det legges dermed ingen økning/reduksjon på direkte driftsutgifter.

Totale driftskostnader øker fra 41,5 til 43,8 millioner kroner fra 2023 til 2024, og det er lagt inn en gebyr økning på 19,5 % i 2024. I henhold til prognosen vil en slik økning medføre til et overskudd på 2,7 millioner kroner. Tjenesten vil ved utgangen av 2024 sitte med et fremførbart underskudd på 8,6 millioner kroner.

Det er videre lagt inn en gebyrutvikling på 7 % i 2025, og 5 % i 2026. Med en slik gebyrutvikling vil det fremførbare underskuddet være dekket inn innen 2028.

Renovasjon

Prognosen viser et overskudd på 0,2 millioner kroner. Dette medfører til at det fremførbare underskuddet reduseres fra 4,4 til 4,3 millioner kroner.

Vi fremskriver driftsutgiftene fra 2023 til 2024, men det legges inn en økning på 13-serien fra 21 millioner i 2023 til 25,6 millioner i 2024.

Totale driftskostnader øker fra 27,6 til 32,6 millioner kroner fra 2023 til 2024, og det er lagt inn en gebyr økning på 12,5 % i 2024. En slik

økning vil medføre til et overskudd på ca. 2,1 millioner kroner. Tjenesten vil ved utgangen av 2024 sitte med et fremførbart underskudd på 2,3 millioner kroner.

Det er videre lagt inn en gebyrutvikling på 5,3 % i 2025, og 3,0 % i 2026. Med en slik gebyrutvikling vil det fremførbare underskuddet være dekket inn innen 2026.

Slam

Prognosen viser et underskudd på litt under 400 000 kroner. Dette medfører til at selvkostfondet reduseres fra 793 000 kroner til 433 000 kroner.

I møtet fremskrives driftsutgiftene fra 2023 til 2024.

Totale driftskostnader øker fra 1,89 til 1,97 millioner kroner fra 2023 til 2024, og det er lagt inn en gebyr økning på 15 % i 2024. En slik økning vil medføre til et underskudd på ca. 255 000 kroner. Tjenesten vil ved utgangen av 2024 sitte med et selvkostfond på 192 000 kroner.

Det er videre lagt inn en gebyrutvikling på 13,1 % i 2025, og 9,2 % i 2026. Med en slik gebyrutvikling vil det selvkostfondet reduseres innen 2027.

Styrking næringsarbeid, 3-årig prosjekt

Det ble i budsjett og økonomiplan 2022-2025 bevilget 600 000 kroner per år i prosjektperioden til å styrke næringsarbeidet med et 3-årig prosjekt i samarbeid med næringslivet, næringsforeningen og Skagerrak Sparebank. Det ble forutsatt at Bamble 2025 og Bamble næringsforening gikk inn i prosjektet med en samlet stemme. Prosjektet er tenkt å følge opp erfaringene fra Kragerø kommune, som har et lignende prosjekt pågående.

Prosjektet ble lagt inn for perioden 2022-2024, midlene trekkes derfor ut igjen i 2025.

Støtte til Tall Ships Races 2023

Det ble innvilget et engangsbeløp på 100 000 kroner i 2023 som skulle gå til å støtte opp om Tall Ships Races 2023 og Langesund som gjestehavn. Midlene trekkes derfor ut igjen av ramma i 2024.

Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter f.o.m. 2024

På bakgrunn av erfaringene som vi har med en årlig kostnadsvekst på enkeltområder som kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere, legges det inn et fremtidig planlagt effektiviseringskrav f.o.m. 2024 på 1,5% av enhetenes brutto driftsutgifter.

Selvkostfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Kravet er satt i forhold til enhetenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023.

Det er ikke definert tiltak i for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2023 for realisering i 2024.

Driftskonsekvens av investeringer

Driftsmidler til nye områder

I forbindelse med at nye områder overtas til drift er det behov for å styrke rammen til Kommunalteknikk. Dette er områder som

Kommunalteknikk overtar til drift i løpet av perioden.

Innsparingstiltak

Aktiv på like vilkår Bamble IF

Redusere sosialt aktivitetstilskudd til BIF når bevilgningen fra KST 108/20 opphører i fra 2025

Kommunalt tilskudd til drift av skjærgårdsbussen bortfaller. Tilbudet må eventuelt drives videre i privat regi.

Avvikle arrangementstilskudd

Det blir mer krevende for frivillige lag og foreninger å holde aktiviteten i gang

Avvikle tilskudd til utstyr og aktivitet

Det blir mer krevende for frivillige lag og foreninger å holde aktiviteten i gang

Avvikle tilskudd til miljøtiltak i landbruket

Det er bevilget 400 000 kroner i tilskuddsordning til miljøtiltak i landbruket. Tiltaket foreslås avviklet og midlene går til innsparing.

Markedsføring av sommeraktiviteter - omlegging

Det foreslås å redusere kjøp av tjenester fra eksterne til markedsføring av sommeraktiviteter.

Avvikle tilskudd til private veier

Det er bevilget gjennom flere år bevilget 200 000 kroner som tildeles private veilag etter søknad. Ordningen foreslås avviklet og beløpet kan spares inn uten at det går ut drift og vedlikehold av de kommunale veiene.

Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025

På bakgrunn av erfaringene vi har med kostnadsvekst på områder hvor kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere økes effektiviseringskravet fra 1,5 % til 2 % av kommunalområdenes brutto driftsutgifter fra

Avvikle tilskudd til Skjærgårdsbuss

2025. Selvfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Økningen er beregnet på samme grunnlag som beregningen som ble gjort i 2023. Dette ble satt i forhold til kommunalområdenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023. Det nye tiltaket i ØP for 2024 viser endringen fra 1,5 % til 2 % økning hvert år fra 2025.

Det er ikke definert tiltak for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2024 for realisering i 2025.

Reduksjon av vedlikehold

Det foreslås å redusere vedlikeholdsmidlene til kjøp av tjenester og materiell på drift med 3,5 millioner kroner for å nå de oppsatte innsparingskrav på eiendom. Det betyr at ordinært vedlikehold minimaliseres til det som er lovpålagt, mens oppgraderinger som kan føres på investeringer fredes.

Redusere antall PCer

Kun 1 bærbar PC pr ansatt på Areal og Miljø.

Redusere kjøring og kjøp fra andre

Streng vurdering av behov.

Redusere kurs byggesak

Streng vurdering av behov.

Redusere kurs E skatt

Strengere vurdering av behov.

Redusere kurs regulering

Streng vurdering av behov.

Nye tiltak

Renhold av brannstasjon

Bamble kommune og Grenland Brann og Redning har inngått avtale om renhold av den nye brannstasjonen på Grasmyr. Dette er et selvkost prosjekt da det er ansatt en person i forbindelse med denne kontrakten. Kontrakten vil gi inntekter på 725.000,- kroner hvert år og skal dekke lønn og forbruksmateriell.

Redusere strømknudner - gatelys

Omlagning til LED vil gi reduserte energikostnader på sikt, og være miljøvennlig. Krever investering

Redusere vintervedlikehold

Redusere kvaliteten på vintervedlikehold, brøyte litt senere og strø litt mindre. Kun vedlikehold i normal arbeidstid

Redusere årsverk ved naturlig avgang

I forbindelse med naturlig avgang innen kommunalteknikk vurderes oppgaver og organisering. Det vil kunne gi redusere park og veivedlikehold.

Reduserte driftsutgifter Geodata

4 tiltak: redusert kjøring med egen bil, redusert bruk av konsulenter og abonnementer, kutt i posten for innkjøp av materiell og inventar.

Utgiftsdekning for renhold i utleielokaler

Bamble kommune låner ut sine lokaler til lokale lag og foreninger gratis, som medfører ekstrakostnader til renhold og energi. Kostnader til renhold foreslås dekket av brukerne. Det er også en forventning om økt renhold i helger. Miljøserviceavdeling må avklare om dette kan imøtekommes.

Vurdere flere eiendommer for salg, f.eks.

Grasmyr sør, Sundbykåsa, Clarks Minde, Sentrumsgården

Det gjøres en vurdering av konsekvenser av salg av flere eiendommer og bygninger, f.eks. Grasmyr sør, Sundbykåsa, Clarks Minde og Sentrumsgården Dette legges frem i egne saker.

Beredskapsavtale - Vintervedlikehold

Det er inngått ny avtale for å ha tilfredsstillende |beredskap for vintervedlikehold, som gir økte kostnader på ca. 0,5 mill. kr.

Politiske vedtak

F-sak 4/22 næringsstilling 1 årsverk

I Formannskapet 02.06.22 ble det vedtatt ny stilling på næring. Kostnaden skulle finansieres ved reduksjon av bevilningene til andre tjenesteområder. Stillingen ble besatt i januar 2023, men er ikke lagt inn i økonomiplan for 2023-2026.

K-sak 3/23 og 115/22 50% stilling til frivillighetssentral

Kommunestyrets bevilgning økes fra 250 000 kroner til 371 000, jf. K-sak 3/23.

250 000 kroner ble lagt inn i ramma til Velferd i budsjett 2023. Midlene overføres derfor fra Velferd til Samfunn.

K-sak 44/23 årlige driftskostnader Åsen gate 3 (tidligere Rødhette barnehage)

Barnevernet fortsetter å benytte lokalene i Åsen gate 3 (tidligere Rødhette barnehage). De årlige driftskostnadene overføres fra Oppvekst til Samfunn. Øvrige opp-pussingskostnader dekkes av det ordinære drifts- og vedlikeholdsbudsjettet på Samfunn. Kommunestyrevedtak KST-44/23 den 04.05.23.

K-sak 74/23 pkt. 5, Vilt- og ettersøkskorps - vaktgodtgjøring

Det ble vedtatt i K-sak 74/23 pkt. 5 å innarbeide i budsjett og økonomiplan 2024-2027 kostnadene knyttet til opprettelsen av ettersøkskorps/fallviltgruppe. Kostnadene er beregnet til 500 000 kroner.

K-sak 76/23 Oppfølging av Cudriosgate 3 - langsiktig behov for vedlikehold.

Bamble kommunestyre vedtok i sak 76/23, den 7.september 2023 å sette av 1 million kroner til framtidig utbedring og ombygging av Cudriosgate 3. Dette skal innarbeides i budsjettet for 2024 og økonomiplan for 2024 til 2027. Totalt sett vil det være behov for 1 million i avsetninger i 12 år for å fullfinansiere utviklingen av Cudriosgate 3.

Sommerblomster - Langesund/Stathelle

Som en konsekvens av innsparingstiltak i budsjettet for 2023 ble det vedtatt en reduksjon av rammen for drift og vedlikehold innenfor tjenesteområdet Park. Dette medførte at det ikke ble planlagt for sommerblomster i 2023. Bamble kommunestyre fattet i interpellasjonssak 2/23 i møtet 4/5-2023 vedtak om at midler til sommerblomster fra engangsbevilgning til "Nærmiljømidler". For at sommerblomster skal etableres og vedlikeholdes i økonomiplan perioden må det bevilges tilsvarende midler til ordinær driftsramme for Park.

Ønskede tiltak og ytterligere innsparinger

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Drift og vedlikehold av ny Elvikvei	0	50	0	50
Sum	0	50	0	50

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan		Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Driftskonsekvens
		2024	Inntekt 2024			
Boligutvikling, boligtomter, boligbygging						
Boligområde Bunestoppen	35 023	23 250	-20 000	23 250	-60 000	Nei
Boligområde Grasmyr Sør	-19 119	0	-10 000	0	-40 000	Nei
Sum Boligutvikling, boligtomter, boligbygging	15 904	23 250	-30 000	23 250	-100 000	
Oppgradering kommunale bygg						
Fornyng av biler på Eiendom	0	2 565	0	2 565	0	Nei
Oppgradering og rehabilitering gamle rådhuset Langesund	1 875	3 300	0	3 300	0	Nei
Rammebevilgning oppgradering og ombygging kommunale bygg fom.2022		6 000	0	24 000	0	Nei
Rivning av Grasmyrhallen	0	4 750	0	4 750	0	Nei
Sum Oppgradering kommunale bygg	1 875	16 615	0	34 615	0	
Attraktivitet, miljø, friområder, mm.						
Friluft- og miljøtiltak fom.2022		1 300	0	14 525	0	Nei
Kongens dam på Herre	15 804	3 000	0	3 000	0	Nei
Plan for Kystkultur - gjennomføring	2 741	65	0	1 300	0	Nei
Sum Attraktivitet, miljø, friområder, mm.	18 546	4 365	0	18 825	0	
Vann, avløp, renovasjon						
Investeringer iht. Vann- og avløpsplan		67 000	0	300 500	0	Nei
Sum Vann, avløp, renovasjon	0	67 000	0	300 500	0	
Veg og trafiksikkerhet						
Veg- og trafiksikkerhetstiltak fom.2022		5 000	0	23 750	0	Nei
Sum Veg og trafiksikkerhet	0	5 000	0	23 750	0	

Boligområde Bunestoppen

Bunestoppen er ferdig regulert og vil kunne gi plass for omlag 110 nye boenheter. Anbud for infrastruktur, vei, vann og avløp, samt opparbeidelse av fellesarealer ble planlagt og prosjektert i 2022 og startet på i 2023. Arbeidene skal etter planen sluttføres i før sommeren 2024. Salg av tomter kan startes på i 2024.

Fornyng av biler på Eiendom

Det er behov for å fornye en del av bilparken på Eiendom da flere av bilene er over 13 år gamle om er mye på verksted. Det er store vedlikeholdskostnader som medfører forstyrrelser i drift, da bilene er i daglig bruk. Det er i første omgang behov for 4 nye biler. Det legges opp til å fase ut fossile biler med el-biler ved nyanskaffelser, der det er mulig.

Leasing er vurdert, men viser seg å koste mer enn å ha biler i egen drift.

I tillegg kommer bil spesialtilpasset for snekker. Den er bestilt for 17 måneder siden. Det er satt av 700.000,- kroner til denne.

Friluft- og miljøtiltak fom.2022

Investeringsrammen er etablert for å samle investeringsprosjekter som fremmer attraktivitet og stedsutvikling. Rammen skal dekke investering til parker, oppgradering av friområder og skjærgårdsparken. Utskifting av maskiner og utstyr innenfor parkområdet ligger også under denne rammen. Videre er årlig ramme fra og med 2023 er lagt inn med 4,3 mill. kroner brutto, 3 mill. kroner netto eks. mva.

Kan ta ett år uten bevilgning i 2024 for å komme ajour med prosjekter. Bør tas opp igjen fra 2025

Investeringer iht. Vann- og avløpsplan

Investeringsrammen er etablert for å samle investeringsprosjekter innenfor områdene vann, avløp og renovasjon. Aktiviteten innenfor rammen er i hovedsak fornyelse og forlengelse av eksisterende vann- og avløpsnett, rehabilitering og kapasitetsutvidelse av renseanleggene og utskiftninger av maskiner og utstyr. Ny hovedplan for vann og avløp ble vedtatt i mai 2023. For å nå målene i Hovedplan VA er det behov for en investeringsramme i 2024 på 67 mill. kroner.

Rammen dekker følgende investeringer:

Rehabilitering og kapasitetsutvidelse av renseanleggene slik at de skal tilfredsstillende kravene til rensing. Kravene er satt i utslippstillatelser, forurensingsforskriften og EU sitt avløpsdirektiv. Det dreier seg om rehabilitering og utvidelse av Salen RA. Kapasitetsutvidelse av Rakkestad RA.

Utskifting og separering av vann- og avløpsledninger. Områdene er kartlagt gjennom arbeid med saneringsplan for Langesund rensedistrikt. Kommunen er pålagt av Statsforvalteren å ha en saneringsplan for sitt

rensedistrikt. De største prosjektene vil være i avløpsområdene Omborsnes, Bunes og Møllebukta mm.

Utskifting av anleggsmaskiner, biler og utstyr. Investeringen vil være nødvendig dersom virksomheten skal tilpasse seg en mer miljøvennlig bil og maskin park. En del av virksomhetens drift vil være avhengig av fossilt drivstoff, men deler vil også kunne elektrifiseres. Totalt investeringsbehov vil være 5 mill. kroner pr. år.

Utbygging og utskifting av vann- og avløpsledninger i forbindelse med bygging av gassveien og ny gang- og sykkelveg langsmed med fylkesvei 363.

Mindre investeringer innenfor renovasjonsområdet som i hovedsak gjelder effektivisering og innføring av ytterligere kildesortering av avfallet fra fritidsboliger.

Kongens dam på Herre

Reguleringsplan for Kongen dam ble vedtatt i kommunestyre sak 49/23. Det gjenstår fortsatt avklaringer rundt rettigheter og eiendomsforhold før noe praktisk kan gjennomføres. NVE har fatte vedtak om rivning/nedleggelse av Kongens dam. Vedtaket er påklaget til Olje- og energidepartementet som har sendt en forespørsel om overtagelse til Bamble kommune. Det vil bli lagt frem en egen sak for Bamble kommunestyre i første møte i 2024.

Oppgradering og rehabilitering gamle rådhuset Langesund

Det Gamle rådhuset er utleid til Geoparken fra 1.1.2025. Før lokalene kan tas i bruk er det behov for en oppgradering. Kostnadene er foreløpig anslått til litt i overkant av 3 mill. kroner. Bamble kommune må tilby en pakkeløsning for Geoparken inkludert alt. Husleia forutsetter å dekke kapitalkostnader, strøm, renhold og vaktmestertjenester. Leiekontrakt er underskrevet og ombyggingene starter på nyåret i 2024.

Plan for Kystkultur - gjennomføring

I forbindelse med gjennomføring av prosjekt med en helhetlig plan for et fremtidig senter for kystkultur settes det av midler til å gjennomføre tiltak som foreslås i planen. Dette må ses i sammenheng med at arbeidet med senter for kystkultur "Horisont" ble vedtatt lagt på is, men at man i stedet skulle fokusere på de bygninger og det området man allerede hadde etablert kystkulturaktiviteter i. Det ble bevilget 1,5 mill. kroner i 2022, 1,2 mill. kroner i 2023 og 1,3 i 2024, totalt 4 mill. kroner netto eks mva. Det foreslås å utsette investeringene i 2024 til 2025.

Rammebevilgning oppgradering og ombygging kommunale bygg fom.2022

Det er årlig behov for oppgraderinger og investeringer i eksisterende bygg som kommunen har. Det er lagt inn brutto 6 mill. kroner, netto 5 mill. kroner ekskl. mva. til dette hvert år i perioden. Det foreslås ingen endringer i dette investeringsprosjektet da bruk av midler på sikt vil spare kommunen for økte driftskostnader.

Rivning av Grasmyrhallen

Det er besluttet at Grasmyrhallen skal rives. Når det er gjort og tomten er planert med grus kan arealet benyttes til parkering inntil ny bebyggelse kommer på plass. Det er viktig å redusere antall kvadratmeterne etterhvert som de går ut av bruk.

Kan eventuelt utsettes ett år.

Veg- og trafikksikkerhetstiltak fom.2022

Investeringsrammen er etablert for å samle investeringsprosjekter innenfor vei- og trafikksikkerhetstiltak. Tiltak til "Aksjon skolevei" er også en del av denne rammen, med statlig tilskudd kommer i tillegg til kommunal bevilgning. Det er lagt inn en årlig kommunal bevilgning på 5 mill. kroner brutto, 4 mill. kroner netto ekskl. mva. i perioden.

Aktivitetene innenfor rammen er i hovedsak trafikksikkerhetstiltak samt utskifting av maskiner og utstyr som benyttes til vegformål. Rammen dekker også større utskiftinger av veilyls til LED.

Ønskede investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan		Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Inntekt Driftskonsekvens
		2024	Inntekt 2024			
Ingen verdi						
Kai og park på Smietangen	0	9 500	0	19 000	0	Nei
Ny Elvikvei (Åstadveien) - Utbygging i kommunal regi	0	20 000	0	30 000	0	Nei
Rådhusplassen på Stathelle	0	11 400	0	11 400	0	Nei
Sum Ingen verdi	0	40 900	0	60 400	0	

Kai og park på Smietangen

Bamble kommune har ved avtale med Smietangen utbygging forpliktet seg å opparbeide tomten lengst syd mot sundet. Her skal det bygges kaifront til fergene som trafikkerer Langesund og øyene rundt. I tillegg skal det anlegges bystrand med park og lekeområde. Det skal også etableres et servicebygg med toaletter og dusj inkludert venterom for fergetrafikk. Det er også tenkt kioskfunksjon her, men det gjenstår å se om det vil bli realisert. Den gamle fiskerboligen som er

restaurert av Kystlaget skal også flyttes til denne tomten og tilknyttes vann og avløp. Det vil bli en kystledhytte for utleie.

Det har vært gjennomført et forprosjekt for tomten. Det foreligger 3 ulike forslag med mange gode kvaliteter. De beste elementene skal plukkes ut og være grunnlag for endelig plan.

Smietangen utbygging har en forventning om at kai og parkanlegget skal stå ferdig sommeren

2025 når siste byggetrinn er ferdig og innflyttet. Kommunedirektøren ønsker tiltaket, har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket i 2024.

Det foreligger ikke noe detaljert kostnadsoverslag for det planlagte tiltakene. Grovt og foreløpig blir det anslått at det er behov for 20 millioner kroner. Det er i tillegg behov for å ruste opp Tordenskiolds plass. Dette er neste trinn for å fullføre reguleringsplanen for området.

Driftskonsekvenser må legges inn i ramma til kommunalteknikk fra 2025.

Ny Elvikvei (Åstadveien) - Utbygging i kommunal regi

Tiltaket er ikke prioritert av kommunedirektøren. Grunneiere med økonomisk interesse bør stå for utbyggingen. Kommunens andel dekkes av tidligere bevilgede midler. Krever tydelig vedtak for ikke gjennomføring. I 2013 ble det vedtatt en reguleringsplan for del av Åstadhei, Brevikstrandkilen. I Denne planen ble det regulert inn en ny trase for Elvikveien. I Bestemmelsene for planen står det at ny vei må være ferdig før det gis midlertidig brukstillatelse/ferdigattest. Grunneierne i området har urealiserte tomter og ønsker å utvikle området. Grunneieren har derimot ikke klart å samle seg om felles utbygging. Bamble kommunestyre bevilget i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2022 og 2023 henholdsvis 1- og 2 mill. kroner som kommunal andel av denne veien. Kommunen drifter og vedlikeholder det statlig sikrede friområdet på Ivarsand, utover det har ikke kommunen interesser i området. Pt. er det kun kommunen

som kan påta seg ansvaret med å bygge ny Elvikvei (Åstadveien). Ny vei er kostnadsberegnet til ca. 30 mill. kroner.

Rådhusplassen på Stathelle

Reguleringsplan for Rådhusplassen setter krav om rekkefølgetiltak. Før byggene kommunen har solgt til boligformål kan gis brukstillatelse, må Rådhusplassen opparbeides med lekeplass, parkområde, nye garasjer, oppstramming av veglinjene og anlegg av parkeringsplass. Planlegging av området er satt i gang, men det er ikke satt av midler til å gjennomføre prosjektet.

Dette er tiltak vedtatt av kommunestyret i forbindelse med godkjenning av reguleringsplanen uten at det samtidig ble satt av midler til å gjennomføre planen. Det er ikke utarbeidet et detaljoverslag av kostnadene, men investeringen antas å komme på 12,0 millioner kroner. Eget investeringsprosjekt må opprettes. Kommunedirektøren ønsker tiltaket, har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket i 2024.

Kostnader til regulering har vært finansiert over drifta, men nå bør prosjektet over i et investeringsprosjekt da dette er nyetablering av områdeplass.

Tiltaket er ikke ferdig prosjektert og kostnads regnet. Investeringsbehovet er et grovt anslag.

Driftsmidler må beregnes og legges inn i budsjettene til kommunalteknikk.

Oppvekst

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2024

Kommunalområde Oppvekst har 388,13 årsverk fordelt på 470 ansatte. Kommunalområdet består av fire virksomheter:

Virksomhet PPT og spesialpedagogiske tjenester, Virksomhet barne- og familievern, Virksomhet barnehage, og virksomhet skole.

Virksomhet PPT og spesialpedagogiske tjenester. 30,53 årsverk fordelt 33 ansatte.

- Pedagogisk-psykologisk tjenester (PP-tjenesten). Tjenesten er sakkyndig organ i saker vedrørende spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Tjenesten skal også bistå skoler og barnehager med organisasjons- og kompetanseutvikling for å sikre ivaretagelsen av barn/elever med særskilte behov.
- Spesialpedagogisk kompetansesenter består av støttepedagoger og støtteassistenter som arbeider ut i den enkelte barnehage med å sikre at barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp og barn med vedtak knyttet til nedsatt funksjonsevne kan få et likeverdig barnehagetilbud.
- Miljøterapeuter i skole og SLT-koordinator arbeider i skolen med å være en del av laget rundt elevene, i samarbeid med lærere og øvrig personale. Miljøterapeutene skal medvirke til å fange opp elever som kan stå i fare for å falle utenfor, og bistå skolen med å finne gode tiltak for å sikre en god skolehverdag for elevene. SLT-koordinator arbeider i et rus - og kriminalitetsforebyggende perspektiv. Koordinatoren samarbeider med politi, skoler, miljøterapeuter og lokalmiljøene for å skape gode arenaer for ungdom.

Virksomhet barne- og familievern 16,59 årsverk fordelt på 17 ansatte.

- Barne- og familievernet skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barne- og familievernet skal bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår.
- Barnevernet i Bamble arbeider etter en generalistmodell hvor alle saksbehandlere jobber med hele fagfeltet. I tillegg er det etablert et tiltaksteam som arbeider med oppfølging av familier og barn og unge.

Virksomhet barnehage 93,8 årsverk fordelt på 101 ansatte, ved overtakelse av Stokkevannet barnehage økes antall årsverk til 108,6.

642 barn er registrert i barnehagene pr 15.12.22.

- Virksomheten består av 6 kommunale barnehager, i tillegg gis det økonomisk tilskudd til 5 private barnehager, som det også er et tett samarbeid med. Kommunen skal sikre likeverdig behandling av kommunal og private barnehager. I Bamble er det tett samarbeid mellom kommunale og private barnehager med samordnet opptak og felles faglig utvikling.
- Kommunen har følgende kommunale barnehager: Falkåsen kunst og kulturbarnehage plassert på Stathelle (53 barn), Grasmyr Naturbarnehage plassert på Grasmyr (74 barn), Nustad

Økonomiplan for 2024-2027

barnehage plassert på Nustad (106 barn), Sundby barnehage plassert på Sundby (50 barn), Uksodden barnehage plassert på Herre (42 barn) og Rønholt barnehage plassert på Rønholt (43 barn)

- I tillegg har kommunen følgende private barnehager: Stokkevannet barnehage SA plassert på Rugtvedt (49 barn), blir kommunal barnehage fra 1.1.2024, Grashoppa barnehage plassert på Sundbykåsa (49 barn), Tirilltoppen Barnehage plassert Reidunsvei (51 barn), Solstua barnehage plassert Reidunsvei (38 barn) og Læringsverkstedet Marthas Hage idrettsbarnehage plassert på Cocheplassen (87 barn).

Virksomhet skole 231.81 årsverk fordelt på 301 ansatte. Består av 5 barneskoler, 1 ungdomsskole, voksenopplæring innenfor grunnskolens område, kulturskolen, og ungdom og fritid. På Bamble ungdomsskole har vi en egen avdeling knyttet til «Havhesten» for elever med ulike utfordringer. Stathelle barneskole har en satsing knyttet til barn med autisme, og i tillegg er «Paletten» et eget tilbud for flerkulturelle barn.

- Skolene har følgende antall elever og årsverk:
Herre barneskole m/SFO: 84 elever – 14,16 årsverk
Langesund barneskole m/SFO: 259 elever - 35,96 årsverk
Rugtvedt barneskole m/ SFO 232 elever – 23,89 årsverk
Stathelle barneskole m/SFO 386 elever – 47,72 årsverk
Rønholt skole m/SFO 83 elever – 13,57 årsverk
Bamble ungdomsskole: 479 elever – 64,79 årsverk

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2024-2027

Demografiutvikling og rammebetingelser

Kommunalområdet Oppvekst har store utfordringer med å tilpasse driften til de økonomiske rammebetingelsene kommunalområdet har.

Alderssammensetningen i Bamble endrer seg ved at antall unge i alderen 0 til 18 synker, mens den eldre aldersgruppen øker. De statlige overføringene kommunen får følges av dette, oppvekstsektoren får derfor en reduksjon i rammene sine etter som antall barn blir færre. I tillegg har kommunalområdet tidligere innsparingskrav som vi ikke har klart å innfri.

Kommunestyret har vedtatt at skolestrukturen i Bamble skal bestå og at det skal være likeverdig opplæringstilbud ved alle skolene. Dette vil kreve at skolens ramme ikke reduseres, og det vil tvert imot være behov for en styrking selv om elevtallet går ned. Videre betyr dette at dersom disse forutsetningene skal ligge fast, og rammen til Oppvekst reduseres, så må det skje på andre områder enn skole, noe som vises tydelig i årets forslag til budsjett.

KS konsulent la i mai frem sin rapport for formannskapet. Rapporten peker på følgende forslag:

- Å utarbeide en helhetlig oppvekststrategi for Bamble kommune.
- Å utarbeide kvalitetsindikatorer for tjenestenivå i oppvekstområdet.
- Ikke lovpålagte oppgaver reduseres.
- Organisering av spesialpedagogisk hjelp og undervisning gjennomgås.
- Barnehage- og skolestruktur utredes.
- Å jobbe systematisk med medvirkning.
- Å utarbeide en plan for trafiksikkerhet som vedtas politisk med tanke på felles definisjon på særlig farlig skolevei.
- Utarbeide analyse på hva barnevernreformen koster Bamble kommune.
- Å ha gode omstillingsferdigheter.

[KS konsulent sin rapport finner du ved å følge denne linken.](#)

Prognosene nedenfor viser forventet endring i antall barnehagebarn og antall elever ved lav vekst, middels vekst og høy vekst. Som det kommer frem av tabellene må Bamble regne med en stor nedgang i antall barn og unge også de neste fire år. (Kilde SSB). Dette medfører en betydelig endring i kommunalområdets økonomiske rammer. Forventet reduksjon knyttet til demografi er over 10 millioner kroner over de neste 4 årene. I tillegg kommer øvrige salderingsbehov grunnet kommunens økonomi.

Barnehagebarn 1-5 år	2023	2024	2025	2026	2027	Nedgang/økning
Lav vekst	646	618	600	566	547	-99
Middels vekst	646	640	639	619	615	-31
Høy vekst	646	653	666	659	669	-23

Grunnskole (6-15 år)	2023	2024	2025	2026	2027	Nedgang/økning
Lav vekst	1 593	1 522	1 492	1 484	1 470	-123
Middels vekst	1 593	1 532	1 502	1 497	1 482	-111
Høy vekst	1 593	1544	1 520	1 516	1 504	-89

Demografiendringene har stor betydning for dimensjoneringen av tjenestene i grunnskole og barnehage. I barnehagene er det en fleksibilitet i å justere antall avdelinger i den enkelte barnehage i tråd med endringer i antall barn. For skole vil svingningene i elevtall først kunne redusere utgiftene når antall klasser kan reduseres. For å opprettholde en kostnadseffektiv drift er det et mål at skolene organiserer elevtall tett opp mot lærernorm. Lærernorm vil si at det skal være en lærer pr. 15 barn fra 1-4 trinn, og 1 lærer pr.20 barn fra 5 trinn og oppover. Normen telles samlet for antall elever 1-4 trinn, fra 5-7 trinn og samlet for ungdomsskolen. Dette betyr at en skole med 60 elever fra 1-4 trinn og 60 elever fra 5-7 trinn vil være det mest kostnadseffektive for de minste skolene.

Altså et elevtall på 120 elever. For skoler under dette antallet vil det kreve enten økte utgifter til lærere, eller fådeling som betyr at 2 eller flere trinn har en lærer. I Bamble har vi to skoler med 83-84 elever. Dette betyr at enten må disse skolene ha økte ressurser eller fådeles. Pr. i dag mener administrasjonen at elevgruppene er såpass store at en full fådeling vil være utfordring, og ved fådeling vil det innebære et svært lite fagmiljø. Konsekvensen av dette er at disse skolene forfordes lærerressurser fra de større skolene, samtidig som det gjennomføres fådeling i enkelte fag. Utfordringene knyttet til disse mindre skolene vil fortsette, og sannsynligvis også forsterkes i årene fremover ikke minst knyttet til å skaffe kvalifisert personale.

Satsing på tidlig innsats og forebygging

Barnehager, skoler og barnevern er tjenester som er sterkt lovregulerte, og hvor statlig myndigheter gir tydelige føringer og forventninger til hva kommunene som barnehageeier, skoleeier og ansvarlig for barnevernet skal og må ha fokus på fremover. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Både barnevernreformen og

kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis har et mål om tidlig innsats for barn og unge. Det er en forventning om å styrke det forebyggende og tverrfaglige arbeidet.

I barnevernloven §3-1 er kommunen pålagt å vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid. Kommunen skal fremme gode

oppvekstvilkår gjennom tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker. Kommunen skal sørge for å samordne sitt tjenestetilbud til barn og familier. Planen skal beskrive:

- Overordnet mål og strategier for det helhetlige tjenestetilbudet
- Hvordan ansvaret skal fordeles mellom etatene
- Hvordan oppgaveløsning skal organiseres
- Hvordan ulike etater skal samarbeide.

Denne planen er under utarbeidelse. Det er en utfordring å utarbeide en plan for det helhetlige tjenestetilbudet samtidig som kommunalområdet foreslår store reduksjoner i det forebyggende arbeidet.

Bamble ønsker i dette arbeidet å prøve ut en ny metodikk "nettverksråd" hvor barn/ungdom selv velger ut de personene de mener er viktige for å bedre egen situasjon. Disse skal så møtes for å sammen med barnet/ungdommen planlegge og iverksette tiltak. Prosjektet er et samarbeid mellom kommunalområdene oppvekst og velferd i samarbeid med USN (Universitetet i Sørøst Norge), og i samarbeid med Porsgrunn kommune. Begge kommunene har fått tilskudd fra fylkeskommunen til prosjektet.

Barnevernsreformen trådte i kraft i 2022. Reformen peker blant annet på en rekke endringer i ansvarsfordelingen mellom stat og kommune, der mye av ansvaret flyttes til kommunene.

Erfaringer så langt er at det er en utfordring å bygge opp forebyggende tiltak samtidig som utgiftene til barnevernet øker. Det vil ta tid før forebyggende tiltak virker, og i en periode må kommunen både ha økt fokus på forebygging og samtidig opprettholde dyre barneverntiltak. Bamble barnevern har bygget opp en egen tiltaksavdeling for å hindre plasseringer på institusjon og omsorgsovertakelse. Kommunen skal neste år bosette 4 enslige mindreårige flyktninger. Oppfølgingen av disse legges til barnevernet.

Bamble kommune deltar i program om kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Målet er at allmenpedagogikken og tilrettelegging skal romme flere barn, og at kommunen selv skal ha god kompetanse på gjentakende vanskeområder. Samarbeidspartner i arbeidet er USN.

Vurdering av budsjettrammene for kommunalområdet for 2024-2027

Budsjettrammene for oppvekst er svært krevende. Kommunalområdet blir hvert år redusert knyttet til endringer i demografien. I tillegg kommer behov for øvrige innsparinger. Kommunestyret har vært svært tydelige på at skolestrukturen ikke skal røres. Statlige føringer er å vri ressurser til mer forebyggende tiltak. Det blir derfor et paradoks at i denne situasjonen må oppvekst foreslå innsparinger nettopp på forebyggende tiltak som ikke er lovpålagt. Vi vet at barn og unge trenger opplevelser av trygghet, tilhørighet, mestring og mening. For noen barn vil skole og barnehage innfri dette, men for flere er fritid og miljøveiledere i skolen det som utgjør forskjellen.

I tillegg innebærer budsjettrammen fortsatt manglende inndekning på tidligere vedtatte innsparinger, og prognosen viser at antall barn og unge fortsatt går ned.

Budsjettforslaget for oppvekst innebærer innsparinger på de ikke lovpålagte tjenestene, og en reduksjon av nivået på tjenestene. Barnehage, skole og barnevern er strengt lovregulert, både knyttet til bemanningsnormer og individuelle rettigheter. I tillegg har kommunestyret vært tydelige på at skolestrukturen ikke skal endres.

I tillegg til foreslåtte innsparingskrav vil tidligere års innsparingskrav som ikke er realisert, ligge til grunn for kommende års budsjett.

Prognosen fremover viser en fortsatt nedgang i antall barn som medfører ytterligere reduksjon av budsjettrammene for oppvekst. Det må derfor arbeides videre med hvordan kommunalområdet skal kunne møte denne nedgangen og realisere tidligere innsparingskrav i 2024.

KOSTRA-indikatorene viser at det i 2022 lå teoretisk handlingsrom (innsparingspotensiale) på 21 millioner knyttet til området grunnskole. Dette fordeler seg på 2,6 millioner knyttet til grunnskole det vil si ansatte og driftsmidler til skole. 6,1 millioner knyttet til voksenopplæring, her ligger voksenopplæring på grunnskolens områder og norskopplæring knyttet til mottak av flyktninger som føres på NAV, 0,5 millioner knyttet til SFO. 10,6 millioner er knyttet til skolelokaler. Dette er utgifter som ligger på samfunn og kommunens fellesområder, hvor både ny ungdomsskole og arealer til skole spiller inn. I tillegg ligger det inne et innsparingspotensial på 1,3 millioner knyttet til skoleskys.

Også på området barnehage ligger det inne at kommunen har et teoretisk innsparingspotensial på 14,5 millioner kroner. 11,2 millioner knyttet til barnehage drift og 3,9 millioner knyttet til styrket tilbud til førskolebarn.

Bamble kommune har høyere driftsutgifter per innbygger enn sammenligningskommunene og KOSTRA gruppe 07. Samtidig har også dekningsgraden i kommunen økt. Andel barn 1-5 år med barnehageplass var i 2019 92,2% og har økt til 97,2% i 2022. Bamble hadde i 2022 høyere dekningsgrad enn de øvrige kommunene, men dersom man ser på brutto driftsutgifter pr. oppholdstime ligger kommunen på 70,6 kroner og Larvik som ligger lavest har 64,74 kroner. Dette kan skyldes flere faktorer som bemanningstetthet, lønnsnivå og størrelsen på barnehagene.

Måltabell

Hovedmål

Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge

Bamble har skoler og barnehager av høy kvalitet som gir nødvendige forutsetninger for fremtidig velferd

Bamble kommune er en attraktiv arbeidsplass med kompetente ledere og medarbeidere som utnytter sitt handlingsrom og viser fleksibilitet og endringsvilje.

Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.

Bambles innbyggere har gode holdninger og verdier som tar hensyn til klima og miljø

I Bamble har vi selvstendige innbyggere som opplever å mestre egne liv og tilhøre et fellesskap

I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring.

Delmål

I Bamble kan vi tilby gode barnehager til alle som har krav på det.

I Bamble legger vi til rette for tilgjengelige kommunale tjenester av høy kvalitet, og et variert og rikt kultur-, idretts- og foreningsliv

I Bamble har alle barn og unge et likeverdig skole- og barnehagetilbud
Dette innebærer at alle skal ha like muligheter gjennom tilpasning og tilrettelegging for å nå de mål som er realistiske for dem.

Bamble kommune bruker arbeidsmetoder, samarbeidsformer og teknologi for tjenesteutvikling i tråd med innbyggernes reelle utfordringer og behov.

I Bamble får barn og unge rett hjelp til riktig tid

Barn i Bamble har utviklet kompetanse som gjør dem i stand til å ta ansvarlige valg og handle etisk og miljøbevisst

I Bamble opplever alle barn at de er inkludert, har venner og er del av et fellesskap

Gjennom respekt, kompetanse og engasjement arbeider vi som et lag og der vi ser, støtter og utfordrer hverandre samtidig som vi skaper en kultur for livslang læring og meningsutveksling der nye ideer alltid ønskes velkommen

Økonomiplan for 2024-2027

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	345 157	345 157	345 157	345 157
Sum Tekniske justeringer	26 121	26 121	26 121	26 121
Konsekvensjusteringer	26 121	26 121	26 121	26 121
Konsekvensjustert ramme	371 278	371 278	371 278	371 278
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Ekstrabevilgning driftsmidler (undervisningsmaterieil)	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Endring i befolkningssammensetning i kommunen, reduksjon elevtall	-1 368	-4 859	-8 845	-10 521
Korrigerig av utgifter knyttet til oppstart av ny ungdomsskole.	0	-252	-252	-252
Videreføring av fritidsklubben "2etg" på Bamble ungdomsskole og transporttilbud	390	390	390	390
Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter fom. 2024	-5 630	-11 260	-16 890	-22 520
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-11 608	-20 981	-30 597	-37 903
Innsparingstiltak				
Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025	0	-3 750	-5 630	-7 506
Finansiere deler av tiltaksteamet knyttet til barne og familievern med tilskudd E.M	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
Kulturskolen reduseres med en million kroner	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Redusere utgifter til institusjonsplasseringer på barnevernet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Redusere vikarbruk og overtid	-1	-1	-1	-1
Ta bort buffer til barnehage	-700	-700	-700	-700
Ta bort miljøveiledere/miljøterapeuter i skole samt SLT koordinator	-5 034	-5 034	-5 034	-5 034
Ungdom og fritid legges ned	-2 835	-2 835	-2 835	-2 835
Sum Innsparingstiltak	-12 170	-15 920	-17 800	-19 676
Nye tiltak				
Kor. statsbudsjettsmidler SFO gratis kjernetid 1. klasse	-1 501	-1 501	-1 501	-1 501
Statsbudsjett 2023 SFO 2. klasse - gratis halvdagsplass 12 timer fra høsten 2023	942	942	942	942
Statsbudsjett 2024, diverse korrigeringer ny opplæringslov	119	119	119	119
Statsbudsjett 2024, endringer kontantstønad, konsekvenser for barnehage	265	265	265	265
Statsbudsjett 2024, gratis barnehage 3. barn i barnehagen, helårseffekt av endring i 2023	53	53	53	53
Statsbudsjett 2024, gratis deltids plass SFO 2. trinn, helårseffekt av endring i 2023.	2 183	2 183	2 183	2 183
Statsbudsjett 2024, reduksjon foreldrebetaling barnehage fra 1. august 2024, samt helårseffekt av reduksjon 2023	3 601	3 601	3 601	3 601
Statsbudsjett 2024, redusert pensjonspåslag for private barnehager	-127	-127	-127	-127
Sum Nye tiltak	5 535	5 535	5 535	5 535
Politiske vedtak				
K-sak 44/23 årlige driftskostnader Åsen gate 3 (tidligere Rødhette barnehage)	-180	-180	-180	-180
Overtakelse av Stokkevannet barnehage 01.01.2024	-748	-748	-748	-748
Sum Politiske vedtak	-928	-928	-928	-928
Nye tiltak og realendringer	-19 171	-32 294	-43 790	-52 972
Ramme 2024-2027	352 107	338 984	327 488	318 306

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Ekstrabevilgning driftsmidler (undervisningsmateriell)

I budsjett og økonomiplan 2023-2026 ble det gitt en engangsbevilgning i 2023 på 5 mill. kroner til undervisningsmateriell. Midlene trekkes derfor ut igjen i 2024.

Endring i befolknings sammensetning i kommunen, reduksjon elevtall

Rammen for enhet skole og barnehage blir hvert år korrigert for elevtallsreduksjonen.

Siden skoleåret ikke er likt budsjettåret, brukes elevtallsdataene fra GSI-rapporteringen pr 01.10 for å beregne trekket neste skoleår. Det vil si at reduksjonen i elevtall, 30 elever, for skoleåret 2023/24 først vil få effekt for skoleåret 2024/25. Reduksjonen utgjør for 2024 1,368 mill. kroner. Endringene i elevtall for resten av handlingsprogramperioden hentes fra Framsikt.

Korrigerende av utgifter knyttet til oppstart av ny ungdomsskole.

I budsjett og økonomiplan 2023-2026 ble det lagt inn 2,098 mill. kroner til å dekke økte skyss utgifter knyttet til oppstart av ny ungdomsskole. Det ble i tillegg innvilget 252 000 kroner i 2023 og 2024 for å finansiere nødvendig skyss i forbindelse med "farlig skolevei". (Findal) Da det er vedtatt å bygge ny vei "gassveien" ligger det en reduksjon i ramma på 252 000 kroner fra 2025.

Videreføring av fritidsklubben "2etg" på Bamble ungdomsskole og transporttilbud

Innsparingstiltak

Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025

På bakgrunn av erfaringene vi har med kostnadsvekst på områder hvor kommunen ikke

I K-sak 21/21 og K-sak 56/21 ble det vedtatt et toårig prosjekt knyttet til fritidstilbud for ungdom på Bamble ungdomsskole, i tillegg skulle det organiseres en egen transportordning mellom Rønholt, Herre og Bamble 2 dager pr. uke slik at alle ungdommer kunne ha mulighet til å delta på de ulike fritidsklubbene kommunen har. Det er vedtatt at prosjektet skal evalueres og videre framtidig organisering, inkludert ordningen med transport skal til politisk behandling. Dersom prosjektet skal fortsette som det gjør i dag vil dette kreve en bevilgning på kroner 445 000 kroner for høsten 2023, og deretter 890 000 kroner hvert år.

Fritidstilbudet ble evaluert 16.03.2023, K-sak 28/23 med vedtak om videreføring. I innsparingstiltak for årets budsjett ligger hele ungdom og fritid inne som et innsparingstiltak, dersom dette blir vedtatt går denne bevilgningen ut.

Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter f.o.m. 2024

På bakgrunn av erfaringene som vi har med en årlig kostnadsvekst på enkeltområder som kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere, legges det inn et framtidig planlagt effektiviseringskrav f.o.m. 2024 på 1,5% av enhetenes brutto driftsutgifter. Selvkostfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Kravet er satt i forhold til enhetenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023.

Det er ikke definert tiltak i for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2023 for realisering i 2024.

har inntektsgrunnlag for å finansiere økes effektiviseringskravet fra 1,5 % til 2 % av kommunalområdenes brutto driftsutgifter fra 2025. Selvfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Økningen er beregnet på

samme grunnlag som beregningen som ble gjort i 2023. Dette ble satt i forhold til kommunalområdenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023. Det nye tiltaket i ØP for 2024 viser endringen fra 1,5 % til 2 % økning hvert år fra 2025.

Det er ikke definert tiltak for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2024 for realisering i 2025.

Finansiere deler av tiltaksteamet knyttet til barne- og familievernet med tilskudd til bosetting av enslige mindreårige flyktninger (E.M)

Bamble kommune er bedt om å bosette 4 enslige mindreårige flyktninger, noe kommunen har sagt ja til. Dette medfører et tilskudd på ca. 700 000 kroner pr. barn pr. år. Det foreslås at 2,5 stillinger knyttet til barnevernets tiltaksteam finansieres av dette tilskuddet, og at teamet får ansvaret for oppfølgingen av de enslige mindreårige. Dette medfører endring hvor 1,6 millioner dekkes av tilskudd.

Kulturskolen reduseres med en million kroner

Kulturskolen er et lovpålagt tjenestetilbud, men nivået er ikke lovregulert. En reduksjon av budsjettene vil medføre en kraftig reduksjon av kulturskoletilbudet til barn og unge. På hvilke områder kulturskolen skal redusere sitt tilbud vil vi måtte komme tilbake til.

Redusere utgifter til institusjonsplasseringer på barnevernet

Et av målene med barnevernreformen er å redusere bruken av institusjonsplasseringer for ungdom. Prisen på en institusjonsplassering er i overkant av to millioner pr. år. Barne- og familievernet har det siste året jobbet målbevisst med å få ungdom ut av institusjon, pr. i dag har ikke barnevernet noen ungdommer på institusjon. Det foreslås å redusere

budsjettet til institusjonsplasseringer med 1 million.

Ta bort buffer til barnehage

Barnehage har fått tilført en buffer for å kunne møte svingninger i barnehageplasser. Konsekvens mindre mulighet til fleksibilitet mht. til å tilby barnehageplasser.

Ta bort miljøveiledere/miljøterapeuter i skole samt SLT koordinator

Hele budsjettet til miljøterapeuter i skole samt SLT koordinator trekkes inn, det er ikke realistisk at vi klarer å kutte hele budsjettet i 2024 da det vil ta noe tid å få effektivere et slikt vedtak. Konsekvenser er redusert fokus på forebyggende arbeid i skolene og redusert fokus på kriminalitetsforebyggende arbeid. Samlet er det 6,7 årsverk knyttet til miljøterapeuter/veiledere skole og 50% stilling som SLT koordinator.

Fritidsklubbene i Bamble avvikles

Alle fritidsklubber i kommunen legges ned. Fritid til barn og unge må ivaretas av frivilligheten. Hele beløpet vil ikke kunne spares inn i 2024, da det vil ta tid å realisere vedtaket. Det foreslås å legge ned alle fritidsklubbene i kommunen da tjenesten ikke er lovpålagt. De berørte klubbene er:

- Jølle på Rønholt
- Stjerneklubben på Herre
- Mandagsklubben på Knutepunktet
- 2 etg. på Bamble ungdomsskole.

Samt gratis transport som koster 160 000kr. pr. år.

Dette tiltaket kan differensieres ved å opprettholde deler av tilbudet.

Nye tiltak

Kor. statsbudsjettsmidler SFO gratis kjernetid 1. klasse

Oppvekst fikk en økning i 2022-ramma med 1,642 mill. kroner til å dekke den gratis kjernetiden for 1. klassingene. Det reelle inntektstapet er beregnet til 1,021 mill. kroner og budsjetttramma til Oppvekst kan reduseres med 621 000 kroner. Det ble lagt inn en økning i 2023-ramma til Oppvekst på 2,015 mill. kroner for å dekke inntektstapet for den gratis kjernetiden for 1. klassingene for våren 2023 (helårseffekt av 2022-tiltak). Det reelle inntektstapet er beregnet til 1,135 mill. kroner og budsjetttramma til Oppvekst kan reduseres med 880 000 kroner. Totalt en korleksjon og reduksjon på 1.501 mill. kroner. (Ref. K-sak 3/23)

Statsbudsjett 2023 SFO 2. klasse - gratis halvdagsplass 12 timer fra høsten 2023

I Statsbudsjettet for 2023 ble det vedtatt å sikre 12 timer gratis SFO også for 2. klassinger fra høsten 2024. Rammetilskuddet til kommunen ble økt med 1,748 mill. kroner. Det reelle inntektstapet i SFO ble beregnet til 942 000 kroner. (Ref. k-sak 3/23)

Statsbudsjett 2024, diverse korrigeringer ny opplæringslov

Stortinget vedtok ny opplæringslov i juni 2023. Lovendringene skal etter planen tre i kraft fra høsten 2024. For at kommunene skulle kunne forberede seg, var rammetilskuddet til kommunene økt med 5 mill. kroner i 2023 (Bambles andel utgjorde 13 000 kroner). Som kompensasjon for flere ulike lovendringer blir rammetilskuddet ytterligere økt med 47,2 mill. kroner i 2024. Bambles andel utgjør 119 000 kroner.

Statsbudsjett 2024, gratis barnehage 3. barn i barnehagen, helårseffekt av endring i 2023

Det ble fra 1. august 2023 innført gratis barnehage fra tredje barn i familien som går i barnehage samtidig. Disse hadde tidligere rett til en reduksjon i foreldrebetalingen på 50 %. Tiltaket får en helårseffekt i 2024, og rammetilskuddet øker totalt med 24 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Bambles andel utgjør 53 000 kroner.

Statsbudsjett 2024, reduksjon foreldrebetaling barnehage fra 1. august 2024, samt helårseffekt av reduksjon 2023

Maksimal foreldrebetaling i barnehagen reduseres fra 3 000 til 2 000 kroner per måned fra 1. august 2024. Helårseffekten av endring i 2023 på grunn av reduksjon i maksimal foreldrebetaling er også blitt kompensert via statsbudsjettet. Rammetilskuddet har blitt økt med totalt 1.626,8 mill. kroner som er fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Bambles andel utgjør 3,6 mill. kroner.

Statsbudsjett 2024, redusert pensjonspåslag for private barnehager

Fra 1. januar 2022 var pensjonspåslaget for private barnehager redusert fra 13 til 10 % av lønnskostnadene i de kommunale barnehagene. Det ble samtidig innført en treårig overgangsordning for enkeltstående barnehager, så de skulle få lengre tid til å tilpasse seg. Som følge av dette ble rammetilskuddet redusert både i 2022 og 2023. Siden pensjonspåslaget til de enkeltstående barnehagene blir trappet videre ned i 2024, blir rammetilskuddet redusert med ytterligere 57,5 mill. kroner. Bambles andel utgjør et trekk på 127 000 kroner

Statsbudsjett 2024, endringer kontantstøtten, konsekvenser for barnehage

Regjeringen foreslår for 2024 å videreføre retten til kontantstøtte for barn mellom 13 og 19 måneder og redusere retten til kontantstøtte med fire måneder for barn fra og med 20 måneder til 23. Endringene i kontantstøtten er ventet å føre til en økning i etterspørselen etter

barnehageplass. Som kompensasjon for dette øker rammetilskuddet i 2024 totalt med 119,7 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for barnehage. Bambles andel utgjør 265 000 kroner.

Politiske vedtak

K-sak 44/23 årlige driftskostnader Åsen gate 3 (tidligere Rødhette barnehage) Barnevernet fortsetter å benytte lokalene i Åsen gate 3 (tidligere Rødhette barnehage). De årlige

driftskostnadene overføres fra Oppvekst til Samfunn. Øvrige opp-pussingskostnader dekkes av det ordinære drifts- og vedlikeholdsbudsjettet på Samfunn. Kommunestyrevedtak KST-44/23 den 04.05.2

K-sak 83/23 – Ny Falkåsen barnehage

Kommunestyret behandlet 27.10.22 sak 104/22 - Barnehageplan 2022 - 2030. Det ble vedtatt å sette i gang et forstudie for å vurdere muligheten for å erstatte Falkåsen barnehage med et nytt og fremtidsrettet barnehagebygg. En slik løsning vil sette kommunen i bedre stand til å ivareta svingningene i barnetallet, og

samtidig imøtekomme barnefamilienes ønsker og behov, på en enda bedre måte enn i dag. Bamble kommune er i en krevende økonomisk situasjon, og de økonomiske konsekvensene av en slik investering må vurderes nærmere. En utbygging kan tidligst forventes realisert i 2025/2026.

I K-sak 83/23 vedtok kommunestyret følgende mål for forprosjektet:

Bambles barnehage tilbud fremstår samlet sett som attraktivt og bidrar til å trekke flere småbarnsfamilier til kommunen.

Falkåsen kunst og kulturbarnehage fremstår som en moderne barnehage med en utforming som tilfredsstillende dagens krav til:

- en god pedagogisk virksomhet
- et godt fysisk arbeidsmiljø
- et godt fysisk lekemiljø

Barnehagen trekker til seg personale med god og riktig kompetanse.

Resultatmål:

Utarbeide et grunnlag til folkevalgt behandling vedrørende bygging av ny barnehage på Stathelle:

- vurdere størrelsen på bygget i forhold til tilstrekkelig antall barnehageplasser, mulighet for fleksibilitet og uteområdet

- vurdere om barnehagen skal ha egen tilrettelagt avdeling for barn med store hjelpebehov.

- utarbeide rom og funksjonsprogram
- utarbeide kostnadsoverslag

Forprosjektet skal levere en rapport som skal til folkevalgt behandling høsten 2024.

Prosjektperioden er satt fra september 2023 til juni 2024.

Dagens Falkåsen barnehage består av to bygg som ikke ligger i umiddelbar nærhet av hverandre. Begge byggene har store behov for renovering, og mangler funksjonelle arbeidsplasser for ansatte. Dette kom frem i en rapport allerede i 2013. Byggende har henholdsvis 17 barn under 3 år og 36 barn over 3 år. I 2023 ble forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager

Økonomiplan for 2024-2027

endret, dette kan medføre at det vil bli krav om en styrer på hvert av disse byggene. Dette spørsmålet ble løftet til Statsforvalteren av

barnehagemyndighet våren 2023, men er pr. i dag ikke avklart.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan		Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Driftskonsekvens
		2024	Inntekt 2024			
Oppgradering kommunale bygg						
Bygge ny barnehage til erstatning for Falkåsen kunst og kulturbarnehage.	0	0	0	80 000	0	Nei
Kommunal overtakelse Stokkevannet barnehage	0	4 000	0	4 000	0	Nei
Sum Oppgradering kommunale bygg	0	4 000	0	84 000	0	

Kommunal overtakelse Stokkevannet barnehage

Bamble kommune fattet følgende vedtak i K-sak 62/23

1. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre forhandlinger med Stokkevannet barnehage, i tråd med beskrivelsene i saken.
2. Den fremforhandlede avtalen legges frem for kommunestyret for endelig godkjenning, senest i forbindelse med kommunestyrets behandling av budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027.

Pr. 2.11.2023 er ikke avtalen endelig fremforhandlet, men følgende forutsetninger ligger til grunn:

Kommunen står som garantist for husbanklånet til Stokkevannet barnehage, og ved kommunal overtakelse 1.1.24 vil kommunen innfri lånet på omlag 4 millioner kroner.

Advokat Sten Løitegaard har oppdrag med å inngå avtale med Stokkevannet barnehage om kommunal overtakelse som innebærer at vi overtar bygg, løssøre, tomt og ansatte.

Stokkevannet barnehage gir barnehagetilbud til 50 barn.

Overtakelse av Stokkevannet barnehage sikrer at kommunen fortsatt kan gi barn med rett til barnehageplass tilbud. Dersom kommunen ikke overtar Stokkevannet barnehage vil kommunen ikke kunne oppfylle denne retten da det ikke er ledig kapasitet i eksisterende barnehage

Velferd

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2024

Kommunalområdet Velferd har ansvar for alle tjenester innenfor fagområdene helse, omsorg og velferd. Brukerne skal gis gode muligheter for økt livskvalitet og mestring og kommunen skal sørge for helhetlig tenkning med forebygging, tidlig intervensjon til diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering, slik at helhetlige pasientforløp i størst mulig grad kan ivaretas innenfor beste effektive omsorgsnivå.

Velferd er kommunens største kommunalomsråde med 422 årsverk fordelt på 584 ansatte.

Kommunalområdet består av 6 virksomheter:

- Tjenestetildeling og digitalisering, med ansvar for tjenestetildeling, digitalisering, velferdsteknologi, støttetjenester for kommunalområdet, hjelpemiddelformidling, transporttjenester, boligkontor m.m.
- NAV, med ansvar for blant annet statlige NAV-tjenester, sosialtjenester, integrering og flyktningarbeid, norskavdeling for flyktninger
- Spesialiserte helsetjenester med ansvar for fysio- og ergoterapitjenesten, legevakt, fastlegetjenesten, Bamble helsestasjon, psykisk helse og rusomsorg med boliger med bemanning og oppsøkende virksomhet, samt Frisk Bris.
- Hjemmetjeneste og døgnbemannede boliger gir tjenester til de som bor i eget hjem eller bor i en bolig med døgnbemanning. Hjelpen kan være hjemmesykepleie, praktisk bistand, hjelp til medikamenthåndtering, trygghetsalarm, bruk av velferdsteknologi m.m.
- Bamble helsehus er kommunens eneste institusjon og her gis tjenester som kort- og langtids plass, rehabilitering, palliativ behandling og annen spesialisert behandling. her ligger også kommunens 2 øyeblikkelig hjelp plasser for somatikk. I tillegg finner man kjøkken- og vaskeridrift. Kjøkkenet har også ansvar for skole- og rådhuskantene.
- Miljøarbeidertjenesten gir tjenester til personer med nedsatt funksjonsevne som bofelleskap med bemanning og dagaktivitetstilbud på Nustad gård

Det er for få plasser på institusjon og boliger med døgnbemanning. Dette gir et økende press på tjenestene. Velferd har over flere år kunnet gi pasienter som skrives ut fra sykehuset et tilbud, men trenden er et økende antall overliggerspasienter.

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2024-2027

Dimensjonering og tilpasning av tjenester

Bamble kommune står overfor store demografiske endringer de neste årene, med en betydelig vekst i antall eldre. Befolkningens økende alder innebærer at flere utvikler demens eller annen kognitiv svikt, samt andre aldersrelaterte sykdommer. En av velferdstjenestens hovedutfordringer vil være å dreie tjenestetilbudet mot forebyggende, helsefremmende, og re- og habiliteringstjenester, for å utsette og redusere behovet for pleie- og omsorgstjenester i befolkningen. Parallelt vil økningen i antall eldre likevel medføre en økning i antall brukere, både innenfor hjemmetjenesten, bolig med døgnbemannning og institusjonstjenesten, som igjen vil betinge styrking av helse- og omsorgstjenestene.

Det er alltid utfordrende å ivareta og opprettholde faglig forsvarlige tjenester innenfor gitt budsjetttramme. Dette innebærer at det stilles store krav til tjenestens evne og vilje til omstilling, effektivisering og innsparing. Det vil ikke være tilstrekkelige ressurser, verken økonomiske eller personmessige, til å videreføre dagens drift. I årets budsjettinnspill foreslås det dessuten å fjerne 10 stillinger. Tjenestetilbudet må derfor dimensjoneres og tilpasses endrede rammebetingelser.

Videre er det ett mål å tilrettelegge for et aldersvennlig samfunn, slik at kommunens innbyggere kan bo hjemme så lenge som mulig, og få mulighet til å "leve hele livet". Når det gjelder demens er det viktig å sette inn tiltak så tidlig som mulig, for både å støtte den som er rammet, men også de pårørende. Avlastningsplasser, dagaktivitetstilbud og

Individualisering av tjenester

Kommunens pleie- og omsorgstjenester skal være individuelt utformet, og målet er at brukerne våre skal mestre livet, være mest mulig selvhjulpne og selvstendige. Hva den

pårørendeskoler blir viktig for å ivareta pårønderessursen.

Det er flere brukere med flere sammensatte sykdommer enn tidligere. Dette medfører behov for større tilpasning av tjenestetilbudet med blant annet korttidsplasser og fleksibilitet i hjemmetjenesten. I tillegg utviklingen kreve økt ressursbruk og mer kompetanse for de plassene og tjenestene vi allerede leverer.

For å møte den demografiske endringen og ovennevnte utviklingstrekk vil det være påkrevet med betydelige investeringer, både for å styrke tjenestetilbudet, men også for å effektivisere og utnytte eksisterende tjenester på en bedre måte. De viktigste tiltakene som er prioritert og vedtatt igangsatt er å rive gamle Vest-Bamble aldershjem og bygge nytt omsorgssenter som skal dekke fremtidige behov for omsorgsboliger med døgnbemannning. Det skal planlegges ytterligere plasser, bl.a. utbygging av Bamble helsehus, samt utvidelse av hovedkjøkkenet. Det skal også utredes mulighet for døgnplasser for personer med demens, avlastning og dagsenter for hjemmeboende med demens.

enkelte har av reelle behov og hva han/hun klarer selv, skal være utgangspunkt for tildeling av tjenester. Tjenestene vi skal gi skal medvirke til at tjenestemottaker opplever mestring og

trygghet, og tjenestene skal utformes slik at brukerne kan påvirke og ha ansvar for egen hverdag. Involvering i eget liv gir livskvalitet, og det er viktig at brukerne får hjelp til å mobilisere egne ressurser. Hjelpen skal være hjelp til selvhjelp. Tjenestene skal sammen med teknologi, hjelpemidler og tilrettelegging, bedre eller opprettholde brukernes helsetilstand og funksjonsnivå.

Helsefremmende, forebyggende, habiliterende og rehabiliterende arbeid

I henhold til «Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering», skal kommunen tilby tjenester som bidrar til størst mulig egenmestring for den enkelte bruker. Som nevnt over, er det viktig å styrke helsefremmende og forebyggende arbeid som folkehelsearbeid, frisklivstiltak, og tilrettelegge

for ulike former for dag-, trenings- og aktiviseringstilbud for å utsette og redusere behovet for offentlige tjenester. Velferd har etablert flere tiltak som finansieres av tilskudd, som for eksempel utvidet dagtilbud. Det vil ikke være mulig å fortsette med dette tilbudet etter at tilskuddsperioden er over.

Utenforskap

[Bamble kommunes folkehelseprofil](#) viser at kommunen har utfordringer på flere områder. Andelen barn som bor i husholdninger med lav inntekt er høyere enn i landet for øvrig, men lavere enn for fylket. Lavinntekt er en faktor som har betydning for barns mulighet for deltagelse i aktiviteter og sosiale sammenhenger. Bamble ligger også lavere enn gjennomsnittet for landet og fylket når det gjelder andel innbyggere som har gjennomført videregående eller høyere utdanning, og i tillegg har vi høyere andel unge uføre. Forskning viser at barnefattigdom kan være en medvirkende negativ årsak til mulighet for læring, og dermed mulighet for videre utdanning og arbeid. Det vil derfor være viktig å ta tak i disse problemstillingene og prioritere unge (og flyktninger) i denne kategorien for å få færre på ytelse og flere i arbeid.

Velferd har nylig mottatt 3,5 mill. kroner fordelt over 3 år, for å opprette "Nettverksråd". Rådet skal bidra til å se på tjenestene rundt utenforskap, rettet mot barn og ungdom, i samarbeid med kommunalområdet Oppvekst.

Det er viktig å arbeide for mer inkludering, og å bidra til at den enkelte selv tar ansvar for å mestre dagliglivet. Også voksne og eldre kan oppleve utenforskap av årsaker som manglende språkkunnskaper, manglende digital kompetanse og manglende mulighet for å delta i arbeidslivet. Mange kan ha lite nettverk som fører til ensomhet og sosial isolasjon. Manglende deltagelse og utenforskap kan videre føre til både psykiske og fysiske plager, som igjen kan føre til behov for økt hjelp fra offentlige tjenester. Det blir derfor viktig å sette inn tiltak for de underliggende årsakene til utenforskap, og på den måten sikre at flest mulig får mulighet til å delta i utdanning, arbeid og i samfunnslivet for øvrig. Et godt samarbeid med frivillige krefter vil være vesentlig for å få gjennomført tiltak for å redusere utenforskap. Dette fungerer bra i noen tiltak som frisklivstilbud, men der hvor det kreves en form for kontinuitet i det frivillige arbeidet, er det langt færre som ser seg i stand til dette.

Kompetanse og rekruttering

Det settes stadig større krav til kommunale helse- og velferdstjenester. Kommunene får overført oppgaver fra spesialisthelsetjenesten, og kommunene utfører stadig mer avansert medisinsk behandling. Dette setter store krav til tjenestenes kompetanse, faglighet og evne til å gi forsvarlige tjenester. Nye brukere og oppgaver krever ny kunnskap, og til dels spesialisert kunnskap. Sykdomsbildet endres og blir mer komplekst. Flere har flere sykdommer og diagnoser. Selv om befolkningen lever lenger og er friskere lenger, gir dette utsettelse av behov for pleie- og omsorgstjenester, men ikke opphør av behov. Disse faktorene fordrer økt kompetanse, flerfaglighet, helhetlige-, nære-,

og godt koordinerte tjenester på tvers i organisasjonen og mellom første-, andre- og tredjelinjen i helsevesenet.

Det er store utfordringer med å rekruttere kompetent personell, og vi har nå den situasjonen at det er utfordrende å rekruttere både høyskoleutdannede og fagarbeidere. Videre har vi få søkere til lederstillinger, og få søkere med lederutdanning og -erfaring. Som arbeidsgiver må Bamble kommune legge til rette for kompetansehevende tiltak for ansatte, øke andelen heltidsstillinger og redusere andelen små brøkstillinger.

Digitalisering

Bamble kommune har i flere år satset på implementering av teknologi for helse og sikkerhet. Det arbeides til enhver tid med vurderinger av ny teknologi som kan gi smartere leveranse av helse- og omsorgstjenester. Smarte, pålitelige og sikre tekniske løsninger vil kunne hjelpe innbyggerne til å ta ansvar for eget liv og helse i større grad og lenger inn i alderdommen, og flere vil kunne bo hjemme lenger og være mer selvhjulpne.

Digitalisering er imidlertid ikke bare teknologi for helse og sikkerhet. Både selvbetjeningsløsninger, smarthusteknologi, avstandsoppfølging, robotisering og kunstig intelligens er i rask utvikling, og setter nye krav til digital kompetanse hos innbyggerne og

kommunens ansatte. Arbeidsprosesser vil bli endret, noe som også betinger opplæring av både befolkningen og kommunens ansatte.

Nettilgang og dekning er fortsatt en utfordring i Bamble kommune, og det må legges vekt på at hele kommunen har nødvendig infrastruktur for å kunne nytte digitalisering og ny teknologi. Det må også tas stilling til kostnader knyttet til opplæring, lisenser og annet, samt effektiviseringsgevinster som gjør at ressurser kan dreies mot andre tjenester. Vi må hele tiden vurdere om dette er systemer, teknologi m.m. som vi kan gjøre oss nytte av. Det kan i noen tilfeller være klokt å ta en ekstra vurdering om anskaffelse av nye systemer til enhver tid gir oss gevinster.

Fremtidsrettede og sømløse tjenester

Kravene til fremtidsrettede og sømløse tjenester øker, og betinger mer samarbeid på tvers av blant annet fagområder, kommunalområder, næringslivet og andre kommuner. Det blir viktig å utfordre oss på å se sammenheng i tjenestene, og sikre gode overganger for felles brukere. For å få til fremtidsrettede tjenester av god kvalitet må vi samarbeide og samskape med innbyggerne og

brukerne om hvordan tilbudet skal utformes. Det blir viktig å videreutvikle samarbeidet mellom Velferd og Oppvekst om barn som har behov for tjenester fra begge områder, og vi må samarbeide med Samfunn om planlegging av gode boområder for å sikre et aldersvennlig samfunn. Videre må vi samarbeide med næringslivet for utvikling av nye tjenesteløsninger og for å få flere i arbeid.

Økt behov for tjenester knyttet til psykisk helse

Psykisk helse er blant regjeringens viktigste satsningsområder. Som en følge av pandemien trengs det en særlig innsats for barn og unges psykiske helse. I Bamble ser vi en stor økning i antall henvendelser til psykisk helse- og avhengighetstjenester. Mye av økningen er knyttet til effekter av pandemiltakene. For å bidra til god livskvalitet ser vi det som viktig at tjenestene har et nettverksfokus, er tilgjengelige og at hjelpen kommer tidlig i forløpet. Flere med alvorlige psykiske lidelser

Beredskap

Arbeidet knyttet til koronapandemien har vært krevende, og vist at det er behov for å være i forkant når katastrofen inntreffer. Krigen i Ukraina har ført til en ustabil situasjon i hele Europa, og råvaremangel som følge av dette påvirker også helseberedskapen innenfor

Fastlegetjenesten

Norge har en nasjonal fastlegekrise, og rekruttering av leger til kommunehelsetjenesten har vært svært utfordrende. Årsakene til dette er sammensatt. De viktigste årsakene er oppgaveoverføring fra spesialisthelsetjenesten, økende alder og kompleksitet i befolkningens sykdomsbilde og en generell økning i forbruk av helsetjenesten i befolkningen for øvrig. Det er kommunens

har også utfordringer knyttet til rus. Personer med slike sammensatte utfordringer kan ha stort behov for tjenester fra spesialist- og kommunehelsetjenesten. Det er en utfordring å få til sammenhengende tjenester som imøtekommer hjelpebehovet på en god måte, spesielt er det krevende for kommunen og ansatte i Velferd. Det oppleves at selv om det tildeles bolig ved ledighet, er det ikke alltid at omgivelser og andre hensyn er tilrettelagt for brukers sykdomsbilde og behov for bistand.

Velferdsområdet. Slike utviklingstrekk tydeliggjør viktigheten av å gjennomgå rutiner og planer knyttet til beredskap og kontinuitetsplanlegging, både lokalt, regionalt og nasjonalt. Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til hvordan dette skal gjøres fremover.

ansvar å rekruttere fastleger og påse at kommunens innbyggere har tilgang til, og en reell mulighet til å bytte fastlege. Bamble kommune har nå leger i alle fastlegehjemler, men det vil være rom for en økning basert på innbyggertall. I Bamble vil vi nå ha gode allmennlegetjenester samtidig som fastlegene sikres en forsvarlig arbeidssituasjon.

Vurdering av budsjetttrammene for kommunalområdet for 2024-2027

Budsjettforslaget for velferd innebærer innsparinger og en reduksjon av nivået på tjenestene. En reduksjon vil få konsekvenser for tjenestene, brukere og ansatte.

I henhold til KOSTRA kan det tyde på at vi har gode tjenester i Bamble, sannsynligvis også bedre enn andre sammenlikningskommuner. Hjemmetjenester og bolig med døgnbemanning rapporteres i en KOSTRA-funksjon, og viser høyt forbruk. Dette skyldes i noen grad at tjenestebehovet i døgnbemannede boliger er

høyt, grunnet få sykehjemsplasser. Det er også en høy terskel for å få plass i kommunens eneste institusjon.

Kommunalområdet har økt i antall årsverk, og dette skyldes i hovedsak overtakelse av legekontorer, med leger og kontormedarbeidere. Samtidig ser vi en liten nedgang i antall ansatte, som skyldes at noen får økte stillinger. I tillegg til årets innsparingskrav, vil tidligere års innsparingskrav som ikke er realisert, ligge til grunn for årets budsjett. Det vil være utfordrende å spare på

Økonomiplan for 2024-2027

drift. Videre må det nevnes en demografiutvikling med økt andel eldre. Kommunen får en økt ramme basert på dette og over en periode fra 2023 til 2026 (jf. økonomiplan fra 2023) på i overkant 13,7 mill. Dette er lagt inn i ønskede tiltak i planperioden.

Kommunalområdet arbeider kontinuerlig med omstilling og innsparing, men det er svært krevende å imøtekomme vedtatte innsparingskrav og likevel klare å opprettholde gode tjenester.

Måltabell

Hovedmål

Bamble kommune er en attraktiv arbeidsplass med kompetente ledere og medarbeidere som utnytter sitt handlingsrom og viser fleksibilitet og endringsvilje.

Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.

Bamble kommune reduserer sine klimagassutslipp i tråd med nasjonalt fastsatte mål

I Bamble har vi selvstendige innbyggere som opplever å mestre egne liv og tilhøre et fellesskap

I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring.

I Bamble opplever innbyggerne å ha god livskvalitet gjennom hele livet

Innbyggerne i Bamble deltar i samfunnet gjennom arbeid, utdanning og aktivitet

Delmål

Bamble kommune bruker arbeidsmetoder, samarbeidsformer og teknologi for tjenesteutvikling i tråd med innbyggernes reelle utfordringer og behov.

I Bamble har vi redusert utslipp fra kommunens bilpark.

Bamble er et aldersvennlig samfunn, der man bor hjemme så lenge som mulig.

I Bamble har vi et psykisk helsetilbud gjennom hele livet.

I Bamble har vi fremtidsrettede tjenester som er dimensjonert og tilpasset kommunens demografi og rammebetingelser.

I Bamble har vi tjenester som fokuserer på forebygging, helsefremming, habilitering og rehabilitering.

I Bamble arbeider vi kunnskapsrettet for å inkludere flest mulig i arbeidsliv eller utdanning.

Økonomiplan for 2024-2027

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	409 102	409 102	409 102	409 102
Sum Tekniske justeringer	30 992	30 992	30 992	30 992
Konsekvensjusteringer	30 992	30 992	30 992	30 992
Konsekvensjustert ramme	440 095	440 095	440 095	440 095
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Demografisk utvikling, nybygg velferd	0	0	20 000	20 000
Hjertestarter til Herresenteret og Clarksenteret	-60	-60	-60	-60
Reduksjon strømkostnader fra 2024	-203	-203	-203	-203
Sammenslåing av hjemmetjenesten	-400	-400	-400	-400
Utrede nytt storkjøkken Sundby	-500	-500	-500	-500
Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter fom. 2024	-6 740	-13 480	-20 220	-26 960
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-7 903	-14 643	-1 383	-8 123
Driftskonsekvens av investeringer				
Finansiering av fast stilling som rådgiver velferdsteknologi	900	900	900	900
Fyret legesenter	0	3 100	3 100	3 100
Sum Driftskonsekvens av investeringer	900	4 000	4 000	4 000
Innsparingstiltak				
Avvikle eller flytte gjenbruksbutikken Secundus	-300	-300	-300	-300
Avvikle kantine Bamble ungdomsskole	-810	-810	-810	-810
Avvikle rådhuskantine	-330	-330	-330	-330
Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025	0	-4 493	-6 740	-8 986
Endre middagsleveranser til hjemmeboende	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Redusere vedtakstimer	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Redusere vikarbruk og overtid	-1	-1	-1	-1
Redusere årsverk	-4 500	-6 000	-6 000	-6 000
Økt pris på middagsporsjon hjemmeboende	-500	-500	-500	-500
Sum Innsparingstiltak	-8 441	-14 434	-16 681	-18 927
Nye tiltak				
Inntekter ved utleie av velferdsteknologi	-50	-50	-50	-50
Redusere tomgangsleie	1	1	1	1
Revidert nasjonalbudsjett 2023, økte sosialhjelpssatser fra 1. juli 2023	673	673	673	673
Statsbudsjett 2023 og 2024 øke barnetillegget på kvalifiseringsprogrammet.	26	26	26	26
Statsbudsjett 2024, pasienttilpasset basistilskudd, helårseffekt av endring i 2023.	698	698	698	698
Statsbudsjett 2024, økte veiledende satser for sosialhjelp, helårseffekt av endring i 2023	731	731	731	731
Økte kostnader til brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum Nye tiltak	4 079	4 079	4 079	4 079
Politiske vedtak				
K-sak 21/23 samhandlingskoordinatorstilling i Helsefellesskapet i Telemark.	133	133	133	133
K-sak 3/23 og 115/22 50% stilling til frivillighetssentral	-250	-250	-250	-250
K-sak 40/23 Interkommunal legevakt i Porsgrunn	0	0	348	348
K-sak 60/23 Plan for legetjenesten i Bamble kommune	1 541	6 041	6 041	6 041
Sum Politiske vedtak	1 424	5 924	6 272	6 272
Nye tiltak og realendringer	-9 941	-15 074	-3 713	-12 699
Ramme 2024-2027	430 154	425 021	436 382	427 396

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Demografisk utvikling, nybygg velferd

Bamble kommune står overfor en betydelig endret demografisk utvikling. Antall 80-89 åringer dobles de neste 10 årene. Antall 90+ åringer øker med 30% i samme periode. Parallelt reduseres barn, unge og voksne. Dette gir kommunen store utfordringer med å dimensjonere tjenestene til hele befolkningen.

I K-sak 67/18 ble Helse- og omsorgsplan; Utvikling og dimensjonering av helse- og omsorgstjenestene vedtatt. Planen skal legges til grunn for den videre utviklingen og prioriteringen av helse- og omsorgstjenestene, og tiltak skal vurderes årlig i forbindelse med kommunens utfordringsnotat og handlingsplan. Med bakgrunn i utfordringene som skisseres i planen er det allerede nå viktig at det blir satt

Reduksjon strømkostnader fra 2024

Det ble lagt inn en økning på 745 000 kroner for å dekke økte strømkostnader til Bamble kirkelige fellesråd i 2023. En stipulerte at strømkostnadene ville gå ned fra 2024 med 359 000 kroner.

Sammenslåing av hjemmetjenesten

Sammenslåing av hjemmetjenesten vil gi mulighet for mer effektiv drift av tjenestene og høyere kvalitet med mulighet for mer teamorganisering og fleksibilitet. Ressursene vil bli utnyttet på en mer effektiv måte og vil gi et mer robust fagmiljø og gjøre det lettere med rekruttering. Det vil gi riktig kompetanse på rett sted og bedre og riktigere tjenester til pasienter/brukere. Sammenslåingen vil på kort sikt gi en besparelse på 400 000 kroner i reduserte drivstoffkostnader. På lengre sikt vil

Utrede nytt storkjøkken Sundby

I budsjett og øk-plan 2023-2026 ble det bevilget i 2023 500 000 kroner til å utrede nytt storkjøkken. Midlene trekkes derfor ut igjen i 2024 da dette kun var en engangssum i 2023.

av midler til fremtidige investeringer innenfor helse og omsorg. I tråd med kommunens

økonomireglement må større investeringsprosjekter utredes i forstudie og forprosjekt, før utbyggingsvedtak fattes. Rekkefølgen av prosjektene må prioriteres i forhold til de utfordringene helse og omsorgstjenestene står ovenfor, samt vurderinger som gjøres i det forestående kommuneplanarbeidet.

I perioden avsettes det en foreløpig ramme til finansiering av tiltakene i planen. Det er bevilget 190,8 mill. kroner til investeringer i perioden, samt 10 mill. kroner i 2024 og 30 mill. kroner i 2025 til driftskonsekvenser av investeringene. Dette er et foreløpig anslag.

Hjertestarter til Herresenteret og Clarksenteret

I budsjett- og økonomiplan 2023 – 2026 ble det bevilget en engangssum i 2023 på 60 000 kroner til to hjertestartere. Midlene trekkes derfor ut igjen i 2024.

sammenslåingen bidra til å dempe behovet for vekst i tjenestene, gjennom god ressursutnyttelse og en mer robust organisering i henhold til fremtidig demografiutvikling. Kommunen ønsker etter hvert å skifte ut deler av bilparken i kommunen med el-biler, og ved sammenslåing vil dette la seg gjøre. Virksomheten får ikke startet med innsparingen før 2024 da egnet bygg ikke er på plass.

Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter f.o.m. 2024

På bakgrunn av erfaringene som vi har med en årlig kostnadsvekst på enkeltområder som kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere, legges det inn et fremtidig planlagt effektiviseringskrav f.o.m. 2024 på 1,5% av enhetenes brutto driftsutgifter. Selvkostfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget.

Driftskonsekvens av investeringer

Finansiering av fast stilling som rådgiver velferdsteknologi

Velferd har hatt denne stillingen i snart 8 år, finansiert av investeringsmidler og noe

Kravet er satt i forhold til enhetenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023.

Det er ikke definert tiltak i for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2023 for realisering i 2024.

tilskuddsmidler. Det er vesentlig å fortsatt benytte velferdsteknologi med tanke på å jobbe effektivt og brukerrettet, samtidig som vi kan prioritere vår kompetanse til brukere som trenger dette.

Innsparingstiltak

Avvikle eller flytte gjenbruksbutikken Secundus

Gjenbruksbutikken Secundus betaler 264 000 kroner årlig i husleie. Det må vurderes flytting til et kommunalt bygg, alternativt avvikle butikken.

Avvikle kantine Bamble ungdomsskole

Budsjetterte midler til skolekantine ligger på 817 000 kroner, og det foreslås å avvikle kantina på Bamble ungdomsskole.

Avvikle rådhuskantine

Det ligger inne en vedtatt innsparing på 330 000 kroner for inneværende år. Forutsetningene for innsparingsforslaget er ikke til stede, da det ikke er mulig å få til noen VTA/VTO plass her. Det foreslås derfor å avvikle rådhuskantina.

Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025

På bakgrunn av erfaringene vi har med kostnadsvekst på områder hvor kommunen ikke

har inntektsgrunnlag for å finansiere økes effektiviseringskravet fra 1,5 % til 2 % av kommunalområdenes brutto driftsutgifter fra 2025. Selvfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Økningen er beregnet på samme grunnlag som beregningen som ble gjort i 2023. Dette ble satt i forhold til kommunalområdenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023. Det nye tiltaket i ØP for 2024 viser endringen fra 1,5 % til 2 % økning hvert år fra 2025.

Det er ikke definert tiltak for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2024 for realisering i 2025.

Endre middagsleveranser til hjemmeboende

Kommunestyret har vedtatt utkjøring av varm mat daglig, med levering mellom kl. 15.00-16.30. Tidfestingen gir negative konsekvenser for brukere som må være hjemme til en bestemt tid for å motta middag.

Det foreslås å endre middagsleveranse til 2 ganger per uke og maten leveres vakuumpakket.

Dette krever oppgradering av kjøkkendrift til også å produsere sous-vidé mat, og en effekt av forslaget kan først forventes etter en oppgradering av kjøkkenet.

Redusere vedtakstimer

Tall i KOSTRA viser at omfanget av tjenestevedtak i Velferd ligger godt over sammenlikningskommuner og gjennomsnittet av KOSTRA kommune 7.

Det settes snarlig i gang en gjennomgang av gjeldende og nye vedtak, for å vurdere om dette kan endres. Konsekvenser av denne endringen vil bli reduserte årsverk tilsvarende 1 mill. kroner.

Redusere vikarbruk og overtid

Kommunalområdets drift gjennomgås med tanke på redusert bruk av vikarer og overtid.

Redusere årsverk

Redusere 5,5 årsverk med fordeling på alle virksomheter %-vis, alternativt redusere og/eller fjerne ikke lovpålagte tjenester. Innsparingen videreføres med 4,5 årsverk fordelt på planperioden. I hovedsak må virksomhetene melde inn til egen ledergruppe, hver stilling som blir ledig for å vurdere om denne skal inn til innsparing.

Konsekvenser for innsparingene blir betydelige.

Økt pris på middagsporsjon hjemmeboende

Det foreslås å øke pris på middag med 20 kroner per porsjon.

Nye tiltak

Inntekter ved utleie av velferdsteknologi

Velferdsteknologiske hjelpemidler som erstatter personlig hjelp kan ikke tas betalt for. Det er imidlertid hjelpemidler som ikke erstatter personlig hjelp og kan tas betalt for. Det foreslås derfor en liten leie pr måned på 50 kroner per hjelpemiddel.

Redusere tomgangsleie

Det ble vedtatt at Velferd skulle spare 1,5 mill. kroner ved å avhende boliger som sto tomme, og dermed unngå å bli belastet for disse. Flere av boligene eies av Boligstiftelsen for utleieboliger i Bamble, og er dermed vanskelig å selge. Det er viktig å arbeide systematisk med å få redusert antall boliger for å redusere underskuddet i Velferd.

Revidert nasjonalbudsjett 2023, økte sosialhjelpssatser fra 1. juli 2023

I revidert nasjonalbudsjett, endringer i rammetilskuddet, fikk kommunene økt rammer på grunn av økte sosialhjelpssatser fra 1. juli 2023. Bambles andel utgjør 673 000 kroner.

Økte kostnader til brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Søknader om BPA-ordninger øker, og det ligger ikke budsjettmidler til dette i opprinnelig budsjett.

Statsbudsjett 2023 og 2024 øke barnetillegget på kvalifiseringsprogrammet.

Til deltaker på kvalifiseringsprogram som forsørger barn, ytes barnetillegg for hvert barn for fem dager i uken. Fra 1. februar 2023 økes barnetillegget fra 27 til 35 kroner. Som følge av dette ble rammetilskuddet økt med 10 mill. kroner. Bambles andel av dette utgjør 24 000 kroner. Endringen ble ikke vedtatt i budsjett og økonomiplan 2023-2026, men ble tatt i K-sak 3/23.

Tiltaket får en helårseffekt i 2024 og rammetilskuddet økes derfor med ytterligere 1 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp. Bambles andel utgjør 2 000 kroner.

Statsbudsjett 2024, pasienttilpasset basistilskudd, helårseffekt av endring i 2023.

Basistilskuddet til fastleger ble økt og lagt om fra 1. mai 2023. Tiltaket får en helårseffekt inn i 2024, og rammetilskuddet blir derfor økt med

ytterligere totalt 250 mill. kroner som blir fordelt etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Bambles andel utgjør 698 000 kroner.

Politiske vedtak

K-sak 21/23 samhandlingskoordinatorstilling i Helsefelleskapet i Telemark.

Bambles andel av samhandlingskoordinatorstillingen for nedre Telemark utgjør 133 000 kroner. Stillingen organiseres som en del av Grenlandssamarbeidet IPR.

Samhandlingskoordinatorens oppgaver vil være tjenesteutvikling mellom grenlandskommunene og Nome kommune, samt koordinering mellom kommunene og STHF.

K-sak 3/23 og 115/22 50% stilling til frivillighetssentral

Kommunestyrets bevilgning økes fra 250 000 kroner til 371 000, jf. K-sak 3/23.

250 000 kroner ble lagt inn i ramma til Velferd i budsjett 2023. Midlene overføres derfor fra Velferd til Samfunn.

K-sak 40/23 Interkommunal legevakt i Porsgrunn

Den interkommunale legevakten organiseres som et vertskommunesamarbeid med Porsgrunn som vertskommune.

K-sak 60/23 Plan for legetjenesten i Bamble kommune

Plan for legetjenesten i Bamble skal vise løsninger som gjør at legetjenesten i kommunen kan klare utfordringene som kommer, på en måte som er god for pasientene og befolkningen. Samtidig må tjenesten være robust nok, med tilstrekkelige ressurser til å holde et faglig høyt nivå og være med å utvikle andre tjenester i kommunen til det beste for kommunen og befolkningen.

Plan for legetjenesten foreslår nye tiltak for å rekruttere og beholde fastleger i Bamble kommune.

- Utvidelse av fastlegekapasiteten, 1,5 mill. kroner.
- Sykdoms- og sykt barn rettigheter for næringsdrivende leger, 270 000 kroner.
- Redusert legevakts belastning, 1 mill. kroner.
- Kommunale legeoppgaver
- Økt dekning av kurs for næringsdrivende spesialister, 200 000 kroner.
- Flytte og utvide Fyret legesenter, 3 mill. kroner

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan		Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Inntekt Driftskonsekvens
		2024	Inntekt 2024			
Investeringer helse og omsorg						
Investeringer i helse- og omsorgsbygg iht. plan	35 220	42 200	0	303 700	-39 000	Ja
Sum Investeringer helse og omsorg	35 220	42 200	0	303 700	-39 000	

Investeringer i helse- og omsorgsbygg iht. plan Sammenslåing av hjemmetjenesten

Bamble kommunestyre vedtok i sak 20/23 Sammenslåing av hjemmetjenesten - rehabilitering av lokaler, 16.03.2023, at det iverksettes et hovedprosjekt med ombygging av tidligere Rugtvedt ungdomsskole til nye lokaler for hjemmetjenesten. Investeringsrammen er 46 mill. kroner. Økte kostnader til renter og avdrag, samt økte kostnader til bygningsmessig drift, innarbeides i budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027. Forventet innflytting er mars/april 2024.

Vissestad omsorgssenter

Bamble kommunestyre vedtok i sak 54/23 Vissestad omsorgssenter, 16.03.2023, at det iverksettes et hovedprosjekt med bygging av nye omsorgsboliger i tilknytning til eksisterende boliger på Vissestad. Investeringsrammen er 68,5 mill. kroner. Økte kostnader til renter og avdrag innarbeides i budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027. Prosjektet er under oppstart. Slik eksisterende forslag og økonomisk beregning foreligger per i dag, vil byggingen gi 17 plasser. Dette er en nedgang på 2 plasser fra i dag. Siden det er vedtatt å rive den gamle bygningen, vil utbygging av nytt Vissestad omsorgssenter ikke gi kommunen flere plasser

Fyret legesenter

Bamble kommunestyre vedtok i sak 84/23 Ombygging av avlastningsboligen på Rugtvedt til Fyret legesenter – forstudie, 07.09.2023, at det iverksettes et forprosjekt for vurdering av

ombygging av avlastningsboligen på Rugtvedt til Fyret legesenter. Anslåtte investeringskostnader og driftskostnader til ombygging og utbygging av avlastningsboligen innarbeides i økonomiplan 2024-2027. Forprosjektet er under oppstart.

Nye sykehjemsplasser

Bamble kommunestyre vedtok i sak 85/23 Utbygging Bamble helsehus – prosjektspesifikasjon forstudie, 07.09.2023, at det iverksettes et forstudie for vurdering av utbygging av Bamble helsehus. Kommunestyrets bevilgning på 500 000 kroner til utredning av nytt hovedkjøkken ved Bamble helsehus, benyttes til finansiering av forstudiet (økonomiplan 2023-2026, k-sak 115/22). Prosjektet er under oppstart. Utbygging av helsehuset vil gi kommunen en netto økning av institusjonsplasser.

Bygging av ytterligere boenheter

Bamble kommunestyre vedtok i sak 42/22 Styrking av Demensomsorgen i Bamble kommune, 28.04.2022, temaplan for styrking av demensomsorgen. I samme sak ble det også vedtatt at Falkåsen senteret skulle utredes for døgnplasser, avlastning og dagsenter for hjemmeboende med demens. I k-sak 83/22 Styrking av demensomsorgen - Utredning av Falkåsveien 8, 15.09.2022, vedtok Bamble kommunestyre en prosjektspesifikasjon for forprosjekt utredning av Falkåsveien 8. Grunnet kommunens vanskelige økonomiske situasjon anbefaler kommunedirektøren at dette prosjektet skyves noe frem i tid.

Støtte og utvikling

Kommunalområdets ansvarsområder og tjenester 2024

Kommunalområdet Støtte og utvikling bistår kommunedirektøren og ledergruppa, og yter støtte til alle kommunens øvrige virksomheter. Kommunalområdet ble etablert i 2022 og omfatter de tidligere stabsområdene Administrasjon og organisasjonsutvikling og Plan- og økonomistyring. Kommunalområdet består av fire virksomheter:

- HR skal støtte kommunalområdene, være utviklingsrettet, en aktiv støttespiller og strategisk partner i samarbeid med tjenesteområdene, medarbeidere, tillitsvalgte og ledere. HR skal sørge for arbeidsgivers helhetsperspektiv og ansvar innen arbeidsgiverfunksjonen. Innenfor HR i Bamble kommune arbeider vi blant annet med organisasjonsutvikling, kompetanseutvikling, rekruttering, lønn og tariff, arbeidsrett, HMS/beredskap, lærlingearbeid m.m.
- Digitalisering og dokumentforvaltning ivaretar drift av kommunens dokument – og arkivforvaltning. Oppgaver som løses er kommunens dokumenthåndtering, registrering i saksbehandlingssystemet, kvalitetssikring, restanseoppfølging mot kommunalområdene, offentlig journal, opplæring i sentralt lovverk og bruk av saksbehandlingsverktøyet. I tillegg forvalter vi store mengder med papirarkiver som skal sorteres, klargjøres, katalogiseres og pakkes for deponering til IKA Kongsberg. Team Digitalisering og anskaffelser er en støttefunksjon knyttet til anskaffelse og implementering av felles- og fagsystemer i kommunen. Støttefunksjoner som området bistår med er prosjektledelse knyttet til anskaffelse og implementering av ulike systemer, oppfølging av kommunalområdene i felles møtearena IKT-forum, samt å utarbeide årlig digital handlingsplan og bistå kommunalområdene med ulike digitaliseringsprosjekter.
- Økonomi forvalter kommunens økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, samt forvaltning av finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko. Ansvarsfeltet er kommunens overordnede økonomistyring, finansforvaltning, årsbudsjett, økonomiplan, regnskap, årsavslutning, systemutvikling, internkontroll, analysearbeid og prosjektstøtte i investeringer.
- Kommunikasjon og virksomhetsstyring ivaretar drift av kommunens servicetorg, informasjon/kommunikasjon og politisk sekretariat, samt planstrategi, kommuneplanens samfunnsdel, virksomhetsstyring, rapportering og omstilling. Fremover vil god førstelinjetjeneste og kommunikasjon med kommunens innbyggere og brukere være et viktig område for å utvikle godt samarbeid og effektiv saksbehandling. Videre vil systematisk virksomhetsstyring gjennom mål- og resultatstyring og et godt plansystem, samt innføring og bruk av nye arbeidsmetoder og samarbeidsformer, være en forutsetning for å få til fortløpende endring og utvikling i organisasjonen.

Utfordringer og utviklingstrekk for kommunalområdet 2024-2027

Endrede rammebetingelser og omstilling, utvikling

Store endringer innen teknologi, endrede behov og forventninger og krav til mer sammenhengende tjenester er utfordrende. Endrede og raskere skifte i rammebetingelser fører til behov for hyppigere evalueringer og smidige endringer av kortsiktig kurs og planer, samtidig som vi må ha en langsiktig stødig og felles kurs. Ved omlegging av arbeidsprosesser er det utfordrende å se alle konsekvenser og omfanget dette medfører. Det å prioritere tilstrekkelige ressurser for å kunne gjennomføre endringene kan derfor bli vanskelig men viktig.

Kommunalområdet Støtte og utvikling opplever en økning i arbeidsmengden, noe som har medført kapasitetsutfordringer. Det er nødvendig å prioritere oppgaver og avklare forventninger i forhold til enhetens ressurser og kapasitet.

Kommunikasjon, servicetorg og politisk sekretariat

I takt med at nyhetsbildet blir raskere, utvikling av digitale sosiale plattformer og økende behov for lettlest/kortfattet informasjon» så har dette medført økte forventninger til kommunikasjonsarbeidet i Bamble kommune. Økt fokus på beredskapsarbeid har også ført til økt behov for bistand og informasjon til publikum, og flere kommunikasjonsoppgaver.

Behovet for støtte til demokratiske prosesser er økende. Innføringen av nye teknologiske løsninger for møtegjennomføring,

møtedeltakerhåndtering og stemmegivning og dokumentasjon er høyt prioritert arbeid.

Des jobbes med nye teknologiske løsninger som elektronisk møteregistrering, oppgraderte datasystemer og forenkling av arbeidsprosesser. Innføringen av ny teknologi medfører økt behov for kompetanse og utviklingsarbeid.

Økt digitalisering - en digital transformasjon

Vi står i dag overfor et skifte med økt digitalisering og en digital transformasjon. Dette er en prosess der kommunen endrer hvordan den utfører sine oppgaver, tilbyr bedre tjenester, jobber mer effektivt eller skaper helt nye tjenester. Brukerfokus og brukeropplevelsen for innbyggere og ansatte er selve kjernen i endringen, og man baserer seg på utnyttelse av digital teknologi. Vi får endringer av arbeidsprosesser og ressursbruk, noe som gir utfordringer for ansatte, brukere og andre samarbeidsparter.

Dette krever økt kompetanse og ekstra ressurser i en innkjøringsfase, men vil føre til effektivisering, sparte utgifter og frigjøring av tid og ressurser på sikt.

Økonomi

Bamble kommune står overfor store økonomiske utfordringer de nærmeste årene. Kommunens virksomhet er omfattende og kompleks. God kontroll av økonomien er krevende. Det forutsetter gode systemer,

rutiner, kompetanse og ressurser. Det er stor usikkerhet når det gjelder økonomiske rammer, stor lånegjeld, prisøkning, nye investeringer, økt krav til internkontroll, og store innsparingskrav i drifta i kommunalområdene.

Helse, miljø og sikkerhet – trygge og sikre arbeidsplasser

Organisasjonen må ha fokus på det systematiske helse, miljø og sikkerhetsarbeidet gjennom medvirkning, utforming, gjennomføring og oppfølging. Denne innsatsen vil sikre ansattes helse og velferd, skape et trygt arbeidsmiljø, og være en forutsetning for god tjenesteutvikling. Gode og trygge arbeidsplasser er grunnleggende for å yte gode tjenester.

Utfordringer det er viktig å ha spesielt fokus på:

- Det er en økning i avvik som gjelder vold og trusler, dette gjør det viktig å jobbe forebyggende og setter inn aktuelle tiltak.

- Det må være fokus på godt psykososialt arbeidsmiljø, den enkelte skal kjenne sitt ansvars- og arbeidsområde, dette er spesielt aktuelt i omorganiseringer.
- Et godt arbeidsmiljø forutsetter ledere som er kompetente, har et oversiktlig arbeidsområde og har nødvendige ressurser. Forhold mellom leder og ansatt er vesentlig og det er viktig at ledere er tett på ansatte.
- Gode arbeidstidsordninger som skaper trygghet og forutsigbarhet for alle parter

Rekruttering, kompetanse og omdømmebygging

Økt konkurranse om arbeidskraften krever systematisk arbeid med rekruttering og profilering av kommunen som en attraktiv arbeidsplass. Kommunen må arbeide strategisk både for å sikre rekruttering til ledige stillinger, men også ved kompetanseutvikling av egne ansatte og ledere. Vi skal ha fokus på livslang læring som investering, bygge endringskompetanse- og kapasitet samt bygge kompetanse hos ledere for å møte fremtidens utfordringer.

Riktig og god kompetanse sikrer kvalitet i tjenestene, effektiv ressursutnyttelse og godt omdømme.

Felles kultur for kontinuerlig forbedring.

Vi må få til en felles forståelse og god kommunikasjon rundt hva som er målsetningene og retningen for det vi jobber med. En helhetstankegang og felles handlinger som går i samme retning. Det er utfordrende å få til felles verdier, holdninger og normer for hvordan vi omgås, samarbeider og samhandler,

hvordan vi involverer hverandre på tvers og fordeler ansvar. Vi må få til en endringskultur og et klima med autonome medarbeidere som er selvledende, som tør å prøve og feile, som er nysgjerrige, stiller kritiske spørsmål, deler kunnskap og samarbeider på tvers på en fleksibel måte.

Beredskap

Forskrift om kommunal beredskapsplikt pålegger kommunen å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap. Samfunnssikkerhetsarbeidet har fått økt fokus, økt bevissthet, og arbeidet er mer systematisk enn tidligere. To år med pandemi, krig i Ukraina og Israel/Gaza, samt lokale hendelser, har økt forståelsen for hvor viktig beredskapsarbeid faktisk er.

Overordnet administrativ og operativ beredskapsplan er oppdatert og har et innhold i tråd med forskriftskravene. Det gjenstår en omfattende jobb med innføringen av nytt planverk og tilhørende ROS-analyser på kommunalområde- og virksomhetsnivå. For ROS-analysene er det viktig at de er tilpasset nivået de utarbeides for og at tiltakene blir spesifikke og målbare for å sikre at de kan følges opp i etterkant.

Beredskapskoordinatorfunksjonen for Bamble kommune ivaretas av Grenland brann og redning, og i tillegg er funksjonen som beredskapskontakt for Bamble kommune knyttet til HMS-sjef. Det er viktig at administrativ organisering også har lokalt eierskap til beredskapsarbeidet, og i fremtiden vil dette arbeidet øke i omfang og kompleksitet, her med tanke på samfunnsutviklingen og trusselbildet. Bamble kommune må fremover fortsette prioritering av arbeid innenfor samfunnssikkerhet og beredskap, samt vurdere dimensjonering av enkelte funksjoner og ressurser tilknyttet beredskap. Nye risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner kan utløse behov for å investere i nytt materiell.

Vurdering av budsjetttrammene for kommunalområdet for 2024-2027

I likhet med øvrige kommunalområder har Støtte og utvikling også en anstrengt økonomisk situasjon. Det er økende etterspørsel etter kommunalrådets tjenester, og flere tjenester har bedt om styrking av bemanningen. Slik kommunens økonomiske situasjon er, har det ikke vært mulig å styrke området. I all hovedsak har kommunalområdet budsjetttrammer som dekker etablert drift.

Kommunedirektørens forslag til budsjett for Støtte og utvikling for 2024 inneholder innsparinger på midler til bedriftsintern attføring, seniortiltak og lærlingeordningen. I tillegg foreslås en stilling for strategisk planarbeid og virksomhetsstyring fjernet. Sammen med et stramt budsjett fra 2023 og generelt innsparingskrav for 2024, medfører dette behov for omstilling med konsekvenser for tjenester og bistand ovenfor kommunens øvrige tjenesteområder.

I henhold til KOSTRA bruker Bamble kommune 3963 kroner pr. innbygger til administrasjon.

Dette er noe lavere enn sammenlignbare kommuner i KOSTRA gruppe 7 som i gjennomsnitt bruker 4068 kroner pr. innbygger. Bamble kommunes utgifter til administrasjon er nøkterne og kommunalområdet opplever store forventninger fra sine brukere, tjenesteområdene, ledelsen, folkevalgte og innbyggerne.

Kommunalområdet har ansvar for kommunens felles IT-systemer, og digital kompetanse og omstilling vil ha fokus i årene fremover. Investeringsrammen på IKT gir rom for digital omstilling, utvikling og effektivisering innenfor alle kommunens tjenesteområder. I tillegg planlegger kommunalområdet å bruke tidligere avsatte fondsmidler for å finansiere nødvendige omstillings- og utviklingsprosjekter

Måltabell

Hovedmål

Bamble kommune er en attraktiv arbeidsplass med kompetente ledere og medarbeidere som utnytter sitt handlingsrom og viser fleksibilitet og endringsvilje.

Delmål

Bamble kommune bruker arbeidsmetoder, samarbeidsformer og teknologi for tjenesteutvikling i tråd med innbyggernes reelle utfordringer og behov.

Bamble kommune har en organisering som fremmer åpenhet, kommunikasjon, samhandling og fleksibilitet på tvers av fag- og tjenesteområder

Bamble kommune har engasjerte medarbeidere og ledere som tar ansvar og utvikler tjenestene

Bamble kommune har et godt omdømme og er en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer og beholder medarbeidere med nødvendig kompetanse

Bamble kommune jobber aktivt for å redusere risiko for at beredskapssituasjoner inntreffer og sørge for at situasjoner som likevel oppstår, håndteres på best mulig måte

I Bamble har vi et godt arbeidsmiljø med myndiggjorte medarbeidere, og ledere som følger opp sine ansatte

Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.

Bamble kommune har etablerte samarbeidsarenaer med brukere, innbyggere, frivillige, næringsliv og andre offentlige instanser

I Bamble setter vi brukerne i sentrum og imøtekommer innbyggernes reelle behov gjennom helhetlige tjenester med god kvalitet

I Bamble tar vi i bruk ny teknologi og digitale løsninger for effektive arbeidsprosesser og god samhandling

I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring.

Bamble kommune har forankret sitt felles verdigrunnlag i alle deler av organisasjonen

Bamble kommune har helhetlig styring og felles forståelse av utfordringer, muligheter og behovet for utvikling på tvers i organisasjonen

Bamble kommune har medarbeidere og ledere som utfordrer etablerte sannheter og tankesett, og som har rom for eksperimentering og læring

Økonomiplan for 2024-2027

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	92 015	92 015	92 015	92 015
Sum Tekniske justeringer	8 159	8 159	8 159	8 159
Konsekvensjusteringer	8 159	8 159	8 159	8 159
Konsekvensjustert ramme	100 174	100 174	100 174	100 174
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Digital transformasjon og gevinstrealisering	-100	-200	-300	-300
K-sak 59/21 DigiTV - samarbeid om digitalisering og tjenesteutvikling i Vestfold og Telemark, forlenget tom 31.12.23	-100	-100	-99	-99
Ramme: IKT investeringer	-280	-560	-840	-840
Reduksjon strømkostnader fra 2024	-359	-359	-359	-359
Styrking Informasjon og samfunnskontakt	500	500	500	500
Styrking økonomistyring og kontroll	300	300	300	300
Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter fom. 2024	-1 410	-2 820	-4 230	-5 640
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-1 449	-3 239	-5 028	-6 438
Innsparingstiltak				
Avvikle seniortiltak bonus for ansatte	-240	-240	-240	-240
Avvikle seniortiltak ekstra fridager for ansatte	-240	-240	-240	-240
Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025	0	-940	-1 410	-1 880
Ikke ansette i vacant rådgiverstilling	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Reduksjon av avsatte midler til bedriftsintern attføring	-500	-500	-500	-500
Redusere antall lærlinger i Bamble kommune fra 18 til 17	-250	-250	-250	-250
Redusere vikarbruk og overtid	-1	-1	-1	-1
Vurdere deltagelse/bruk/kostnader ved bruk av ITG, GKI og andre selskaper	-1	-1	-1	-1
Sum Innsparingstiltak	-2 232	-3 172	-3 642	-4 112
Nye tiltak				
Behov for å øke driftsrammen pga. overgang til skyløsninger på nye fellessystemer og vedlikeholdsavtale rekrutteringssystem Webcruiter	1 150	1 150	1 150	1 150
Reduksjon strømkostnader Kirke 2024	-282	-282	-282	-282
Styrking økonomistyring og kontroll	97	97	97	97
Økte kostnader knyttet til drift av Grenlandskommunens innkjøpsenhet	50	50	50	50
Sum Nye tiltak	1 015	1 015	1 015	1 015
Politiske vedtak				
K-sak 61/23 DigiTV, samarbeid om digitalisering og tjenesteutvikling i Vestfold og Telemark	121	121	121	121
Sum Politiske vedtak	121	121	121	121
Nye tiltak og realendringer	-2 545	-5 275	-7 534	-9 414
Ramme 2024-2027	97 629	94 899	92 640	90 760

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Digital transformasjon og gevinstrealisering

Støtte og utvikling har en årlig investeringsramme for IKT-investeringer. Nye digitale løsninger er i mange tilfeller helt grunnleggende for å effektivisere tjenstedrifta. I anskaffelsen av digitale løsninger har i stort fokus på den tekniske siden, IT-løsningen, sikkerhet, personvern, integrasjoner osv. Det er behov for å ha større fokus på brukernes behov, arbeidsprosessene og endringene i disse. Dersom kommunen skal få lykkes med digitale transformasjon må IKT-prosjektene i større grad fokusere på effektivisering og gevinster i anskaffelsene. Prosjektene som finansieres via IKT-forum må ta inn i seg kostnadene ved organisasjonsutvikling som en del av implementeringen og driftsmessige gevinster ved innføring. Dette utgjør 100 000 pr. år.

K-sak 59/21 DigiTV - samarbeid om digitalisering og tjenesteutvikling i Vestfold og Telemark, forlenget tom 31.12.23

I budsjett og økonomiplan 2023-2026 ble det lagt inn 100 000 kroner i 2023 for å dekke drift av DigiTv, ref. K-sak 59/21. Siden dette var en engangssum i 2023, trekkes midlene ut igjen i 2024.

Det ble vedtatt i K-sak 61/23 å bevilge 121 000 kroner til DigiTv. Kostnaden til dette er lagt under tiltak "K-sak 61/23 DigiTv, samarbeid om digitalisering og tjenesteutvikling i Vestfold og Telemark".

Ramme: IKT investeringer

Det bevilges årlige midler til nyinvesteringer på IKT. I forbindelse med de årlige investeringsbevilgningene er det lagt inn en forutsetning om at disse skal gi en årlig budsjettmessig gevinstrealisering på 280.000 kroner. Gevinsten skal følges opp av linja.

Reduksjon strømkostnader fra 2024

Det ble lagt inn en økning på 745 000 kroner for å dekke økte strømkostnader til Bamble kirkelige fellesråd i 2023. En stipulerte at strømkostnadene ville gå ned fra 2024 med 359 000 kroner.

Styrking Informasjon og samfunnskontakt

Det ble i budsjett og økonomiplan 2023-2026 bevilget 500 000 kroner i 2023 med en økning til 1 mill. kroner fra 2024 til å styrke informasjon og samfunnskontakt med 1 årsverk kommunikasjonsrådgiver. Rammene økes derfor med endringen på 500 000 kroner.

Styrking økonomistyring og kontroll

Det ble i budsjett og økonomiplan 2023-2026 innvilget 500 000 kroner i 2023 og 800 000 fra 2024 til å styrke Økonomi med 1 årsverk. Endringen på 300 000 legges derfor inn fra 2024.

Den reelle kostnaden er på 897 000 kroner. En ber derfor om å få dekt avviket på 97 000 kroner.

Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter f.o.m. 2024

På bakgrunn av erfaringene som vi har med en årlig kostnadsvekst på enkeltområder som kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere, legges det inn et fremtidig planlagt effektiviseringskrav f.o.m. 2024 på 1,5% av enhetenes brutto driftsutgifter. Selvkostfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Kravet er satt i forhold til enhetenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023.

Det er ikke definert tiltak i for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2023 for realisering i 2024.

Innsparingstiltak

Avvikle seniortiltak bonus for ansatte

Bamble kommune har seniortiltak for sine ansatte fra og med fylte 62 år, enten i form av fri eller utbetalt bonus. Dette er lokale ordninger og er ingen rettighet. Kommunalområdene har ikke budsjett til seniortiltak, men avvikling av ordningen vil bedre regnskapet og redusere kommunalområdenes overforbruk.

Avvikle seniortiltak ekstra fridager for ansatte

Bamble kommune har seniortiltak for sine ansatte fra og med fylte 62 år, enten i form av fri eller utbetalt bonus. Dette er lokale ordninger og er ingen rettighet. Ekstra fridager medfører behov for ekstra innleie for ansatte som må erstattes i det daglige arbeidet. Kommunalområdene har ikke budsjett til seniortiltak, men avvikling av ordningen vil bedre regnskapet og redusere kommunalområdenes overforbruk.

Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025

På bakgrunn av erfaringene vi har med kostnadsvekst på områder hvor kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere økes effektiviseringskravet fra 1,5 % til 2 % av kommunalområdenes brutto driftsutgifter fra 2025. Selvfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Økningen er beregnet på samme grunnlag som beregningen som ble gjort i 2023. Dette ble satt i forhold til kommunalområdenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023. Det nye tiltaket i ØP for 2024 viser endringen fra 1,5 % til 2 % økning hvert år fra 2025.

Det er ikke definert tiltak for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2024 for realisering i 2025.

Ikke ansette i vakant rådgiverstilling

Støtte og utvikling har vakant rådgiverstilling.

Reduksjon av avsatte midler til bedriftsintern attføring

Bamble kommune har et eget budsjett for bedriftsintern attføring, som benyttes blant annet i behandling av omstillingsprosesser, personalsituasjoner og langtidsfravær. Med disse midlene kan vi iverksette ulike tiltak som arbeidsutprøving på tvers av kommunalområder, omplasseringer eller andre målrettede tiltak for å få mennesker til å stå i jobben. Disse tiltakene er gode virkemidler som har gitt gode resultater. Det antas at det også gir gode samfunnsmessige effekter/virkninger. Hvor mye midler som behøves vil variere fra år til år, og det vurderes som forsvarlig å redusere rammen med 500 000 kroner.

Redusere antall lærlinger i Bamble kommune fra 18 til 17

Bamble kommune har i dag en ramme for å ha 18 lærlinger. Det gis et tilskudd for å ha denne ordningen, og utgjør ca. 20 % av kostnadsrammen for lærlinger. Vi ser at

kommunen har store utfordringer med hensyn til den økonomiske situasjonen, og melder da inn et mulig tiltak der det kan ses på om vi skal gå ned på antall lærlinger. Ved å gå ned fra 18 til 17 lærlinger, kan det gi en årlig innsparing på 250 000 kroner.

Vurdere deltagelse/bruk/kostnader ved bruk av ITG, GKI og andre selskaper

Det må settes i gang en prosess for vurdering av utgifter og bruk knyttet til ITG, GKI og andre selskaper.

Nye tiltak

Behov for å øke driftsrammen pga. overgang til skyløsninger på nye fellessystemer og vedlikeholdsavtale rekrutteringssystem Webcruiter

Kommunen får økte kostnader på grunn av overgang til skyløsninger på nye fellessystemer. Det gjelder Visma ERP, Acos, Dokumaster og Compilo. Kostnadene stipuleres til 1 mill. kroner. Kostnadene til ITG vil ikke reduseres enda, da en må ha tilgang til de "gamle" dataene på serverne.

Bamble kommune har innført nytt rekrutteringssystem, Webcruiter, og det påløper kostnader til lisenser, drift og vedlikehold av systemet. I henhold til gjeldende prisliste beløper dette seg til kr 150 000,- pr. år. de neste tre årene som er avtaleperioden.

Økte kostnader knyttet til drift av Grenlandskommunens innkjøpsenhet

Tallet må kvalitetssikret etter behandling i Styremøte på GKI.

Politiske vedtak

K-sak 61/23 DigiTV, samarbeid om digitalisering og tjenesteutvikling i Vestfold og Telemark

Regionalt digitaliseringssamarbeid, DigiTV.

DigiTV er et strategisk og operativt nettverkssamarbeid innen digital transformasjon, digitalisering og tjenesteutvikling mellom kommunene og

Reduksjon strømkostnader Kirke 2024

Det ble lagt inn 745 000 kroner i 2023 pga. ekstra strømkostnader samt en reduksjon i 2024 med 359 000 da en forventet at strømkostnadene skulle gå ned. Forventet strømkostnad i 2024 er beregnet til å bli ytterligere 282 000 kroner lavere.

Styrking økonomistyring og kontroll

Det ble i budsjett og økonomiplan 2023-2026 innvilget 500 000 kroner i 2023 og 800 000 fra 2024 til å styrke Økonomi med 1 årsverk. Endringen på 300 000 legges derfor inn fra 2024.

Den reelle kostnaden er på 897 000 kroner. En ber derfor om å få dekt avviket på 97 000 kroner.

fylkeskommunene i regionen. Det skal skapes gjensidig nytte for de involverte kommunene/fylkeskommunene ved:

- a) felles mottak av nasjonale fellestjenester
- b) kompetansedeling
- c) bidra til å koordinere regional pilotering av nye teknologier og tjenester

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan		Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Driftskonsekvens
		2024	Inntekt 2024			
IKT investeringer						
Rammebevilgning IKT-plan		5 400	0	21 600	0	Nei
Sum IKT investeringer	0	5 400	0	21 600	0	
Kirkelig fellesråd						
Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, Generell investeringsramme		1 000	0	4 000	0	Nei
Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, utbedring Bamble kirke	25 000	7 000	0	7 000	0	Nei
Sum Kirkelig fellesråd	25 000	8 000	0	11 000	0	

Rammebevilgning IKT-plan

Det bevilges årlig midler til nyinvesteringer til IKT. Investeringsrammen går til finansiering av pågående og nye IKT prosjekter i henhold til kommunens IKT-plan. Det er nedsatt et tverrfaglig, administrativt IKT-forum som fordeler den årlige bevilgningen på prioriterte prosjekter. Det ligger inne en

forutsetning om at investeringene skal ha en årlig gevinstrealisering på 280.000 pr. år.

Rammen fra ØP 2023 - 2026 på 8,4 mill. kroner årlig er redusert med 3 mill. kroner årlig i kommunedirektørens innstilling til 5,4 mill. kroner brutto, ned til 4 mill. kroner netto eks. mva. hvert år i perioden.

Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, Generell investeringsramme

Investeringsrammen er etablert fra og med 2017 for å kunne ivareta behov for nødvendige nyinvesteringer for kirkelig fellesråd. Fellesrådet melder årlig inn en rekke mindre investeringsbehov i forbindelse med budsjettbehandlingen. Midlene overføres til Fellesrådet og fordeles til prosjekter etter prioritering av Kirkelig fellesråd selv. Årlig ramme er satt til 1 mill. kroner eks. mva.

utbedring for råteskader. Omfanget av skadene i tårnet viste seg langt verre enn hva som var avdekket da Bamble kirkelige fellesråd søkte om 20 mill.kr i 2022. Det er i perioden 2017-2023 bevilget samlet ca. 36,3 mill.kr til utbedringene. Det er i tillegg nødvendig med en større oppgradering av det elektriske anlegget for å opprettholde brannsikkerheten i kirkebygget. Summene av de ekstra skadene og el-anlegget mm gir behov for en tilleggsbevilgning på 7 mill.kr. Det er nødvendig å gjennomføre all utbedring nå, slik at kirken blir ferdig. En delvis gjennomføring vil medføre at kirken ser uferdig ut. Arbeidet skal slutføres tidlig i 2024.

Tilskudd til Bamble kirkelig fellesråd, utbedring Bamble kirke

Bamble kirke er vernet og under

Økonomiplan for 2024-2027

Ønskede investeringer

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan		Sum 2024-27	Inntekt	
		2024	Inntekt 2024		2024-27	Driftskonsekvens
Kirkelig fellesråd						
Sum Kirkelig fellesråd	0	0	0	0	0	

Folkevalgte

Måltabell

Hovedmål	Delmål
Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge	
Bamble kommune er en attraktiv arbeidsplass med kompetente ledere og medarbeidere som utnytter sitt handlingsrom og viser fleksibilitet og endringsvilje.	Bamble kommune bruker arbeidsmetoder, samarbeidsformer og teknologi for tjenesteutvikling i tråd med innbyggernes reelle utfordringer og behov.
Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte.	
I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring.	

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	7 571	7 571	7 571	7 571
Sum Tekniske justeringer	372	372	372	372
Konsekvensjusteringer	372	372	372	372
Konsekvensjustert ramme	7 943	7 943	7 943	7 943
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter fom. 2024	-110	-220	-330	-440
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	-110	-220	-330	-440
Innsparingstiltak				
Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025	0	-73	-110	-147
Sum Innsparingstiltak	0	-73	-110	-147
Nye tiltak				
Endring budsjettramme for kontrollarbeidet i Bamble kommune	20	20	20	20
Ksak 48/23 bedre utstyr for dokumenthåndtering for de folkevalgte	57	57	57	57
Sum Nye tiltak	77	77	77	77
Nye tiltak og realendringer	-33	-216	-363	-510
Ramme 2024-2027	7 910	7 727	7 580	7 433

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Årlig effektiviseringskrav 1,5% brutto utgifter f.o.m. 2024

På bakgrunn av erfaringene som vi har med en årlig kostnadsvekst på enkeltområder som kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere, legges det inn et fremtidig planlagt effektiviseringskrav f.o.m. 2024 på 1,5% av enhetenes brutto driftsutgifter.

Selvkostfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Kravet er satt i forhold til enhetenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023.

Det er ikke definert tiltak i for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2023 for realisering i 2024.

Innsparingstiltak

Effektiviseringskrav økes fra 1,5 % av brutto driftsutgifter til 2 % av brutto driftsutgifter fra 2025

På bakgrunn av erfaringene vi har med kostnadsvekst på områder hvor kommunen ikke har inntektsgrunnlag for å finansiere økes effektiviseringskravet fra 1,5 % til 2 % av kommunalområdenes brutto driftsutgifter fra 2025. Selvfinansierte tjenester er ikke med i beregningsgrunnlaget. Økningen er beregnet på

samme grunnlag som beregningen som ble gjort i 2023. Dette ble satt i forhold til kommunalområdenes brutto driftsutgifter i budsjettet for 2023. Det nye tiltaket i ØP for 2024 viser endringen fra 1,5 % til 2 % økning hvert år fra 2025.

Det er ikke definert tiltak for inndekning av innsparingskravet. Dette må utredes og defineres i løpet av 2024 for realisering i 2025.

Nye tiltak

Endring budsjettramme for kontrollarbeidet i Bamble kommune

For 2023 ble det vedtatt en budsjettramme på 1,63 mill. kroner for kontrollarbeidet i Bamble kommune (kontroll, tilsyn og revisjon). For 2024 så er kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret på 1,65 mill. kroner. Ramma økes derfor med 20 000 kroner.

K-sak 48/23 bedre utstyr for dokumenthåndtering for de folkevalgte

Oppfølging av vedtak i K-sak 115/22, punkt 22 iPad vs. PC og punkt 26, bedre utstyr for dokumenthåndtering (for folkevalgte). Kostnaden er stipulert til 57 000 kroner.

Finansiering og sentrale poster

Rammeoversikt

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Opprinnelig budsjett	36 610	36 610	36 610	36 610
Sum Tekniske justeringer	-1 872	-1 872	-1 872	-1 872
Konsekvensjusteringer	-1 872	-1 872	-1 872	-1 872
Konsekvensjustert ramme	34 737	34 737	34 737	34 737
Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan				
Felles avsetninger, uforutsette kostnadsøkninger og statlige føringer	0	7 500	15 000	22 500
Sum Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan	0	7 500	15 000	22 500
Nye tiltak				
Endring egenkapitaltilskudd KLP	561	561	561	561
Sum Nye tiltak	561	561	561	561
Nye tiltak og realendringer	561	8 061	15 561	23 061
Ramme 2024-2027	35 298	42 798	50 298	57 798

Kommunen yter tilskudd til drift og investeringer for Bamble kirkelige fellesråd. I 2024 er det lagt inn tilskudd på 11,9 mill. kroner, i tillegg er det forutsatt 1,5% innsparing i 2024 og økende til 2% i 2025. Det er lagt inn 1 mill. kroner i ramme for Fellesrådets generelle investeringer, i tillegg til en økning med 7 mill. kroner til rehabiliteringen av Bamble kirke.

Fellesrådet har oversendt budsjettinnspill til kommunen, dette ligger vedlagt til kommunestyrets behandling av budsjett og økonomiplan.

Endringer i tiltak sist vedtatte økonomiplan

Felles avsetninger, uforutsette kostnadsøkninger og statlige føringer

I økonomiplanen er følgende midler avsatt på fellespost i perioden 2024-2027:

- Erfaringsmessig øker kostnadene på eksisterende tjenester utover normal lønns- og prisstigningen fra det ene året til det andre. Vi erfarer kostnadsøkninger utover normal lønns- og prisstigning, samt andre endringer i tjenestene som mangler ekstern finansiering. Dette er kostnader som kommunen selv må dekke innenfor gitte inntekter. Dette er ikke tatt budsjettmessig høyde for i perioden.
- I beregningene av de frie inntektene, skatt og rammetilskudd, er det lagt inn et anslag på årlig realvekst på 0,8%. Denne realveksten forutsettes å komme med føringer fra staten, slik som vi erfarer fra tidligere år, og inntektene disponeres derfor ikke til finansiering av egne tiltak. Midlene holdes tilbake for perioden 2025-2027. Det er avsatt med økning på 7,5 mill. kroner pr år fra og med 2025.

Økonomiplan for 2024-2027

- Det er ikke lagt inn buffer eller reserver for å dekke fremtidige økte demografi-

kostnader utover det som allerede er lagt inn i enhetenes budsjetter.

Nye tiltak

Endring egenkapitaltilskudd KLP

Kommunen er medeier i KLP (Kommunal Landspensjonskasse), og som en del av kommunens pensjonskostnader innbetales det årlig et egenkapitalinnskudd. Innskuddet kan

ikke lånefinansieres og finansieres dermed ved overføring fra drift til investering. Det er budsjettert med et egenkapitalinnskudd på 3,414 mill. kroner i 2024. I opprinnelig budsjett 2023 lå det på 2,853 mill. kroner, det vil si en økning på 561 000 kroner.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp Tidligere bevilget	Økonomiplan		Sum 2024-27	Inntekt 2024-27	Driftskonsekvens
		2024	Inntekt 2024			
Finansielle investeringer						
Egenkapitalinnskudd KLP		3 414	-3 414	13 656	-10 803	Nei
Finansiering		0	-132 905	0	-604 601	Nei
Sum Finansielle investeringer	0	3 414	-136 319	13 656	-615 404	

Egenkapitalinnskudd KLP

Kommunen har KLP som leverandør for pensjon for kommunalt ansatte utenom lærerne som har sine i Statens pensjonskasse. Kommunen er medeier i KLP, og som en del av kommunens

pensjonskostnader innbetales det årlig et egenkapitalinnskudd. Innskuddet kan ikke lånefinansieres og finansieres dermed ved overføring fra drift. Det er budsjettert med et egenkapitalinnskudd på 3,414 mill. kroner i 2024.

Vedlegg

Vedlegg – Forskriftsrapporter

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-409 266	-449 285	-489 682	-502 047	-508 319	-514 193
Inntekts- og formuesskatt	-520 263	-484 937	-516 836	-512 918	-514 578	-516 165
Eiendomsskatt	-74 999	-70 886	-67 163	-65 658	-65 658	-65 658
Andre generelle driftsinntekter	-4 102	-5 750	-5 482	-5 106	-4 799	-4 799
Sum generelle driftsinntekter	-1 008 630	-1 010 858	-1 079 163	-1 085 729	-1 093 354	-1 100 815
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	968 121	973 603	996 337	971 620	960 445	937 666
Avskrivninger	83 474	97 157	96 771	96 447	100 042	100 021
Sum netto driftsutgifter	1 051 595	1 070 760	1 093 108	1 068 067	1 060 487	1 037 687
Brutto driftsresultat	42 964	59 902	13 945	-17 661	-32 867	-63 127
Renteinntekter	-10 995	-18 359	-22 819	-23 505	-24 098	-24 098
Utbytter	-31 628	-24 000	-28 000	-15 800	-15 800	-15 800
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	23 995	-9 197	-9 197	-9 197	-9 197	-9 197
Renteutgifter	37 170	51 706	83 356	92 863	99 501	100 138
Avdrag på lån	63 000	68 000	71 000	72 000	75 000	73 000
Netto finansutgifter	81 542	68 150	94 340	116 361	125 406	124 043
Motpost avskrivninger	-83 474	-97 157	-96 771	-96 447	-100 042	-100 021
Netto driftsresultat	41 033	30 895	11 514	2 253	-7 503	-39 105
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	4 089	2 853	3 414	3 414	3 414	3 414
Avsetninger til bundne driftsfond	3 500	0	1 759	1 071	1 671	1 671
Bruk av bundne driftsfond	-19 572	-2 822	-1 701	-1 523	-1 401	-1 401
Avsetninger til disposisjonsfond	38 669	4 610	5 610	5 610	5 610	35 422
Bruk av disposisjonsfond	-67 719	-35 536	-20 596	-10 824	-1 791	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-41 033	-30 895	-11 515	-2 252	7 503	39 106
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Økonomiplan for 2024-2027

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Samfunn	85 478	87 673	77 776	66 218	50 806	39 723
Oppvekst	332 213	345 157	352 107	338 984	327 488	318 306
Velferd	405 642	409 102	430 154	425 021	436 382	427 396
Støtte og utvikling	91 204	92 860	97 629	94 899	92 640	90 760
Folkevalgte	7 237	7 571	7 910	7 727	7 580	7 433
Finansiering og sentrale poster	2 665	29 032	32 433	39 933	47 433	54 933
Sum bevilgninger drift, netto	924 438	971 395	998 009	972 782	962 329	938 551

Herav:

Avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Netto renteutgifter og -inntekter	8	12	12	12	12	12
Overføring til investering	1 185	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	3 500	0	1 759	1 071	1 671	1 671
Bruk av bundne driftsfond	-17 535	-2 822	-1 701	-1 523	-1 401	-1 401
Avsetninger til disposisjonsfond	10 512	602	1 602	1 602	1 602	602
Bruk av disposisjonsfond	-41 353	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	968 121	973 603	996 337	971 620	960 445	937 666

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	167 440	105 116	167 830	254 435	254 325	133 650
Tilskudd til andres investeringer	4 864	21 000	8 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 723	2 853	3 414	3 414	3 414	3 414
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	180 026	128 969	179 244	258 849	258 739	138 064
Kompensasjon for merverdiavgift	-21 980	-8 415	-12 925	-29 700	-34 400	-3 467
Tilskudd fra andre	-1 550	0	0	0	-39 000	0
Salg av varige driftsmidler	-6 278	-26 000	-30 000	-30 000	-30 000	-10 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-3 819	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-2 500	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-150 490	-91 701	-132 905	-195 735	-151 925	-124 036
Sum investeringsinntekter	-186 617	-126 116	-175 830	-255 435	-255 325	-137 503
Videreutlån	55 035	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Bruk av lån til videreutlån	-55 035	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Avdrag på lån til videreutlån	19 717	29 700	30 500	31 300	32 100	33 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-11 376	-29 700	-30 500	-31 300	-32 100	-33 000
Netto utgifter videreutlån	8 341	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-4 089	-2 853	-3 414	-3 414	-3 414	-561
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-6 943	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	9 282	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 750	-2 853	-3 414	-3 414	-3 414	-561

Økonomiplan for 2024-2027

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Beredskap og brannsikkerhet	277	0	0	0	0	0	0
Kommunale utleieboliger, boligsosial handlingsplan	880	0	0	0	0	0	0
Oppgradering kommunale bygg	4 977	7 875	20 615	46 000	46 000	6 000	118 615
Utbygging Grasmyr, framtidens ungdomsskole mv.	80 998	0	0	0	0	0	0
IKT investeringer	11 503	8 650	5 400	5 400	5 400	5 400	21 600
Større prosjekter vedtatt av kommunestyret	2 123	250	0	0	0	0	0
Attraktivitet, miljø, friområder, mm.	7 036	16 840	4 365	5 535	4 300	4 625	18 825
Næringsutvikling, næringstomter, næringsbygg	95	0	0	0	0	0	0
Boligutvikling, boligtomter, boligbygging	11 138	1	23 250	0	0	0	23 250
Vann, avløp, renovasjon	40 714	50 000	67 000	86 000	80 000	67 500	300 500
Veg og trafiksikkerhet	4 604	9 000	5 000	5 000	5 625	8 125	23 750
Investeringer helse og omsorg	1 281	12 500	42 200	106 500	113 000	42 000	303 700
Investeringer finansiert av virksomhetenes egne driftsmidler	1 813	0	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	167 440	105 116	167 830	254 435	254 325	133 650	810 240

Økonomiplan for 2024-2027

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
KIR-1: Felles investeringsprosjekter, Ramme	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
KIR-3: Nødvendig vedlikehold kirkebygg (Langesund og Bamble)	5 000	20 000	7 000	0	0	0	7 000
GRA-1: Framtidens ungdomsskole, Forprosjekt fase 2	-19 553	0	0	0	0	0	0
GRA-4: Skole	8 360	0	0	0	0	0	0
GRA-7: Basishall	1 026	0	0	0	0	0	0
GRA-6: Svømmehall	1 221	0	0	0	0	0	0
GRA-11: Knutepunktet, ombygging gamle Grasmyr U	18 602	0	0	0	0	0	0
GRA-8: Erstatning Grasmyrhallen	1 293	0	0	0	0	0	0
GRA-9: Nærmiljøanlegg	980	0	0	0	0	0	0
GRA-1: Annen planlegging prosjektleder	-18 602	0	0	0	0	0	0
VEG-2: Aksjon Skolevei	50	0	0	0	0	0	0
GRA-4: Skole, inventar og utstyr	4 391	0	0	0	0	0	0
GRA-7: Basishall, inventar og utstyr	332	0	0	0	0	0	0
GRA-6: Svømmehall, inventar og utstyr	249	0	0	0	0	0	0
GRA-8: Erstatning Grasmyrhallen, inventar og utstyr	470	0	0	0	0	0	0
GRA-9: Nærmiljøanlegg, inventar og utstyr	45	0	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	4 864	21 000	8 000	1 000	1 000	1 000	11 000

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Kjøp av aksjer og andeler	4 819	0	0	0	0	0	0
FIN-1: Egenkapitalinnskudd KLP	2 904	2 853	3 414	3 414	3 414	3 414	13 656
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	7 723	2 853	3 414	3 414	3 414	3 414	13 656

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan Sum 2024- 2027
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	180 026	128 969	179 244	258 849	258 739	138 064	834 896

Dokumentasjon av frie inntekter i rammetilskuddet

Vedlegg

Dokumentasjon av frie inntekter 2023 og 2024 (Grønt hefte 2024).

Bamble	2023	2024
Innbyggertilskudd	396 137	425 013
Utgiftsutjevnenende tilskudd/trekk	-5 053	1 767
Korreksjonsordningen for elever i statlige/private skoler	5 084	5 466
Inntektsgarantertilskudd, netto	-579	-1 040
Tilskudd til saker med særskilt fordeling	23 780	26 624
Distriktstilskudd Sør-Norge/småkommunetilskudd	7 442	7 820
Distriktstilskudd Nord-Norge	0	0
Veksttilskudd	0	0
Storbytilskudd	0	0
Regionsentertilskudd	0	0
Skjønnstilskudd*	1 200	1 200
= Sum rammetilskudd (fast del) ved framleggelsen av statsbudsjett	428 011	466 850
Anslag inntektsutjevnenende tilskudd/trekk fra KDD i statsbudsjettet	21 271	22 832
Skatteinntektsanslag fra KDD i statsbudsjettet	474 358	516 836
Endring rammetilskudd etter budsjettsaldering	1 837	0
Endring rammetilskudd i RNB (inkl. budsjettavtale på Stortinget)	6 741	0
Endring i anslag skatt/inntektsutjevning fra KDD målt mot oppr. anslag	14 448	0
= Sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd)	946 667	1 006 518
Oppgavekorrigering**	7 451	0
= Anslag på oppgavekorrigerte frie inntekter	954 117	1 006 518
Anslag prosentvis vekst relativt til fjoråret		5,5 %
Anslag på oppgavekorrigert vekst relativt til fjoråret		52 400

**) Eventuelle tildelte skjønnsmidler fra statsforvalteren gjennom året inngår ikke i denne summen*

***) I Grønt hefte er korreksjonene på kommunenivå i hovedsak gjort etter samlet kostnadsnøkkel, se GH 2024 tabell 3-k.*

Økonomiplan for 2024-2027

Dokumentasjon av utgiftsutjevningen 2024 og endring 2023-2024.

Bamble	2024			Endring 2023-2024	
	Vekt	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ trekk i utgiftsutjevn (1000 kr)
0-1 år	0,0058	0,8235	-946	3,4 %	119
2-5 år	0,1348	0,8932	-13 314	-1,6 %	-2 297
6-15 år	0,2527	0,9565	-10 163	-0,3 %	-680
16-22 år	0,0241	1,0175	390	0,7 %	162
23-66 år	0,1081	0,9438	-5 615	-0,5 %	-889
67-79 år	0,0605	1,3313	18 531	0,2 %	1 952
80-89 år	0,0806	1,1539	11 472	2,9 %	2 974
Over 90 år	0,0403	0,8572	-5 322	9,1 %	2 677
Basistillegg	0,0163	0,8306	-2 552	-0,1 %	-182
Sone	0,0103	1,7199	6 856	12,3 %	1 564
Nabo	0,0103	1,6997	6 663	13,4 %	1 649
Landbrukskriterium	0,0019	0,4996	-879	-0,8 %	38
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0067	0,8383	-1 002	-10,1 %	-618
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0078	0,9260	-533	0,7 %	72
Dødelighet	0,0474	1,1053	4 614	-1,6 %	-253
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0168	0,9873	-197	-7,6 %	-1 258
Lavinntekt	0,0105	0,9024	-948	8,4 %	952
Uføre 18-49 år	0,0060	1,3334	1 850	-1,6 %	-135
Opphopningsindeks	0,0088	0,9654	-282	24,6 %	2 083
Aleneboende 30 - 66 år	0,0180	0,8402	-2 659	0,1 %	89
PU over 16 år	0,0507	1,0393	1 842	0,3 %	269
Ikke-gifte 67 år og over	0,0474	1,0598	2 620	0,0 %	230
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0163	0,7410	-3 903	-9,2 %	-1 453
Innbyggere med høyere utdanning	0,0179	0,7127	-4 755	-0,6 %	-245
Kostnadsindeks	1,0000	1,0019	1 767	0,8 %	6 820
<i>Netto virkn. statlige/private skoler</i>			5 466		382
Sum utgiftsutjevn. mm.			7 233		7 202

[1] Lokalt skatteanslag er i disse beregningene i utgangspunktet basert på kommunens gjennomsnittlige skatteinntekter per innbygger i de siste tre skatteårene (2020-22).

[2] I prognosekjøringen (basert på KS-modellen) er det i utgangspunktet lagt til grunn framskrevne innbyggertall både for kommunen og landet, konkret per 1.1.2024, 1.1.2025, 1.1.2026 og 1.1.2027 (SSB MMMM justert for

Økonomiplan for 2024-2027

TBU-metode og flyktninger). Innbyggertall fordelt på de aktuelle aldersgruppene har telletidspunkt 1. juli år t, og vi lar disse være gjennomsnittet av tallene per 1.1 år t og 1.1 år t+1. Innbyggertall totalt og fordelt på aldersgrupper per 1. juli påvirker

innbyggertilskuddet og utgiftsutjevningen det påfølgende året, mens innbyggertall totalt per 1.1. påvirker inntektsutjevningen aktuelt år. Ordinært skjønn fra Statsforvalteren (1,2 mill. kr i 2024) er satt til 1,0 mill. kr for årene 2025, 2026 og 2027.

Selvkostkalkyle

Kommunale gebyrer - Budsjett 2024

Bamble kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost. Selvkost innebærer at ekstrakostnadene som kommunen påføres ved å produsere en bestemt tjeneste skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har bokført et overskudd som er eldre enn fire år, må dette brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2019 i sin helhet være disponert innen 2024.

Utfordringer med selvkostbudsjettet

Det er en rekke faktorer som påvirker selvkostresultatet og som ligger utenfor kommunens kontroll. De viktigste faktorene er budsjettårets forventede kalkylerente (5-årig SWAP-rente + 1/2 %-poeng), kapasitetsbegrensninger ved gjennomføring av

planlagte prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrende å treffe med budsjettet.

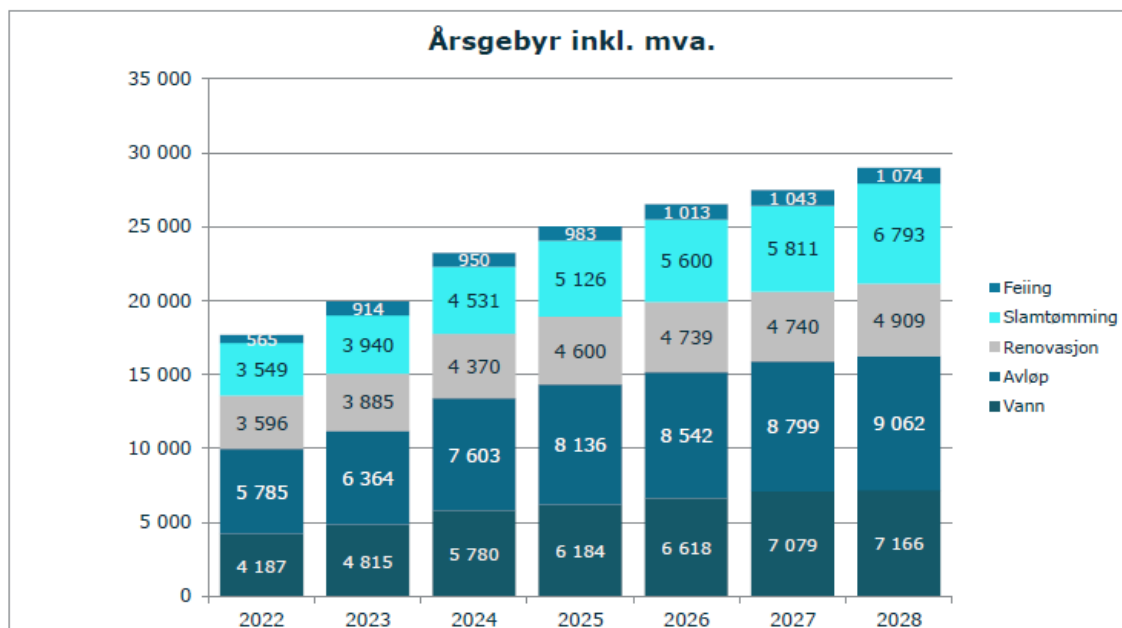
Generelle forutsetninger

Kalkylerenten er anslått å bli 4,77% i 2024. Budsjettet er utarbeidet den 6. oktober 2023. Tallene for 2022 viser endelig etterkalkyle, tallene for 2023 er prognostiserte verdier, mens tallene for 2024 til 2027 er budsjett-/økonomiplan. Ved behov for ytterligere grunnlagstall og beregningsmetoder henvises det til kommunens selvkostmodell Momentum Selvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp, renovasjon, slamtømming og feiing

Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 16,6 %, hvor vann øker mest i prosent med 20,0 %. Feiing øker med 4,0 %. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med kr 9 791, fra kr 17 682 i 2022 til kr 27 473 i 2027. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyrøkning på 9,2 %. Gebyreksemlene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 125 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Økonomiplan for 2024-2027



Gebyrændring fra året før	2024	2025	2026	2027	2028
Vann	20,0 %	7,0 %	7,0 %	7,0 %	1,2 %
Avløp	19,5 %	7,0 %	5,0 %	3,0 %	3,0 %
Renovasjon	12,5 %	5,3 %	3,0 %	0,0 %	3,6 %
Slamtømming	15,0 %	13,1 %	9,2 %	3,8 %	16,9 %
Feiing	4,0 %	3,4 %	3,1 %	3,0 %	3,0 %
Samlet endring	16,6 %	7,7 %	5,9 %	3,6 %	5,6 %

Bamble kommune benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyrer. Modellen benyttes for tiden av flere enn 300 norske kommuner og selskap.

Forslaget til gebyrsatser for 2024 er utarbeidet av Bamble kommune i samarbeid med Momentum Solutions AS som har mer enn 19 års erfaring med selvkostberegninger og -rådgivning og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost.